דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
השנה הארבעים ושש
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל

X 2° E07

יום ב', ד' באדר תשל"א, 1 במארס 1971 ● גליון 13911

היום 12 עמודים ● המחיר 40 אגורות

היום ב"דבר"

- ריגה כמוקד במאבק לעליה / אריה זיו
- אומה מאחורי סורגים
- על יוסף שלוסברג / ישראל סטולרסקי
- כרטיס כניסה למזרח ברלין / ש. שחורי
- כשעובד מתפטר ונפטר / ש. רחביה
- גגראל קיי נגד תייה
- עכשיו עמ' 9—10
- 24 שעות / מדור בידור וביקורת / עמ' 11

ברגע האחרון

קאהיר, (י.פ.). — מצרים קבעה אמש, כי בתשובה לסגת מהשטחים הכבושים „סוגרת ישראל את הדלת" בפני השלום במזרח התיכון.

דובר ממשלת מצרים הגיב בהר אשמה זו על איגרת התשובה הישראלית, שנמסרה בסוף השבוע שעבר לשגריר יארינג.

המפיץ הבלעדי: דוד לובינסקי בע"מ

ג. מאיר: מדינה פלשתינית נושאת זרעי מלחמה חדשה

בראיון ל„ניוזוויק": הסכם שלום עם מצרים אינו מחייב יחסים דיפלומטיים

ניו־יורק, (א.פ.). — **ראש הממשלה גולדה מאיר אמרה בראיון העומד להתפרסם בכתב־העת האמריקאי „ניוזוויק", כי כינון יחסים דיפלומטיים בין ישראל ומצרים אינו תנאי הכרחי במסגרת חוזה שלום.**

ראש הממשלה חזרה והביעה את התנגדותה להקמת מדינה פלשתינאית עצמאית וציינה כי „אין מקום לשלוש מדינות בשטח שבין הים התיכון והגבול העיראקי. מה עוד שמדינה פלשתינאית כזו טומנת בחובה „את הזרעים למלחמה נוספת".

גב' מאיר אמרה לכתב „ניוזוויק", כי ישראל מוכנה לדון עם הערבים על כל הנושאים שיעלו...

...יכולה להבין כיצד אנו יכולים לדון בבעיות מהותיות בלי שניפגש פנים אל פנים.

„הגבולות שהיו קיימים באיזור בין השנים 1949—1967 בהתאם להסכמי הפסקת האש, לא הוכרו כגבולות סופיים, למרות שאני הייתי בעבר מרוצים, לו יכולנו להשיג להיות במסגרתם. הערבים אמרו במשך השנים הללו, של ישראל כלל אין גבולות. שהם אומרים שהם רוצים בגבולות, שבכלל, מעולם לא היו לנו. אם כך, הבה נעבד מפה החלטית וסופית".

כאשר נשאלה ראש הממשלה מה הם הקריטריונים הישראליים לגבולות בטוחים ובני־הגנה, אמרה: „אלה גבולות הניתנים להגנה אם נותקף שוב. גבולות שירתיעו התקפות חוזרות".

...

ירושלים מאוכזבת מהעיתוי בדברי ניקסון יותר מאשר מהתוכן

מאת חגי אשד, סופר „דבר"

הנימה הכללית של דברי השרים שהשתתפו אתמול בדיון המדיני בממשלה היתה של אכזבה מהעיתוי של דברי ניקסון יותר מאשר מתוכנם. כן נשמעו דברי תרעומת על המהלך כי נקט השגריר יארינג, על שהעלה את הדרישה להתחייבות מוקדמת מצד ישראל לגבי הנסיגה לגבול הבין־לאומי והפריע בכך לדיון האפשרי על פתיחת תעלת סואץ, שיכול היה לשמש פתח למו"מ בין ישראל ומצרים גם בנושאים אחרים.

בינתיים נודע, כי שר הבטחון משה דיין הסביר באחת ההזדמנויות את הצורך להחזיק בכל תנאי בשארם א־שייך. דיין אמר, כי אם יסבנו המצרים בחופש השיט — גם אם ייחתם הסכם שלום וגם אם יחנה במקום כוח בין־לאומי, שיהיה משותף למעשה — הרי לא תוכל ישראל למהר לצאת למלחמה בשל כך. לא כל יום יוצא עם למלחמה — אמר דיין והזכיר, כי פעם ראש הממשלה ושר־הבטחון לשעבר דוד בן־גוריון הבליג שנים ארוכות על פגיעה בחופש השיט או בסעיף 8 של הסכם שביתת הנשק עם ירדן על הופעת גישה למקומות הקדושים בירושלים. כן, שאם תוותר ישראל על נוכחות ישראלית בשארם א־שייך היא תוותר למעשה גם על חופש השיט במוקדם או במאוחר.

הובלו סיכויי יארינג

רוב השרים הם, בדעה, שהמהלכים האמריקאיים האחרונים, ובעיקר עיתויים, קילקלו במידה ניכרת את סיכויי שליחותו של יארינג, ואילצו את ישראל להגיב כפי שהגיבה על דרישתו התמוהה והמרתיקה של יארינג. בהקשר זה הגן שר החוץ אבא אבן בסקירתו אתמול בממשלה על הדעות הישראליות בדמות ההודעה מראש, כי ישראל לא תחזור לקווי ה־4 ביוני 1967, הוא ציין, כי לאחר שיארינג הציג את הדרישה להתחייבויות מוקדמות, שישראל אינה יכולה לקבל אותן בשום פנים, לא היה לישראל מנוס...

...מלנקוס בעמדה שנקטה ולהודיע מראש, כי לא תחזור בשום פנים לקווי ה־4 ביוני.

לא כן המגע שלכמה שרים — ובמיוחד עדי ספ"ם — הכיעז את

(סוף בעמ' 2, טור 9)

„טיימס": ישראל וירדן הגיעו לנקודות הסכמה זמניות

ניו־יורק, (י.פ.). — ירדן וישראל הגיעו לכמה נקודות הסכמה, כולן זמניות, העוסקות בגדה המערבית ובמדינה פלשתינאית — מסר אתמול שבועון החדשות האמריקאי „טיימס".

לדברי השבועון, הסכימו ירדן וישראל, באופן נסיוני וזמני, שבהסכם ביניהן יכלול הסכמה ירדנית לפרז את הגדה המערבית, בצד שישראל תחזיק לצוותה של התיישבויות מבוצרות לאורך נהר הירדן, כדי להבטיח את גבולה. על נקודות אלה ואחרות הוסכם, לדברי השבועון, בעקבות פגישה פנים אל פנים שנערכה לפני ארבעה חדשים במכונית שחנתה בגבול ישראל־ירדן בין המלך חוסיין וסגן ראש הממשלה יגאל אלון. מאז התקיימו בתצי הריסל פגישות נוספות בהן עובדה המסגרת של הסדר אפשרי.

נקודות אחרות בהסכם, אותן מביא „טיים", הן:

- לא תקום מדינה פלשתינאית עצמאית. אזרחי יהודה ושומרון יורשו להחזיק באזרחותם הירדנית, ויינתנו מעבר חפשי לגדה המזרחית ב„מסדרון" שיעבור דרך יריחו, בין רצועת הישובים הישראליים.
- הגבול בין שתי המדינות יוצב בשינויים קלים בלבד. מובלעת לטרון וכביש השתקנים בדרך לירושלים יישאר בתחום ישראל. יכמו כן יהיו שלנויי־גבול באיזור גוש עציון.
- ירושלים תישאר עיר ישראלית. המקומות הקדושים לנצרות בירושלים יקבלו מעמד אקסטרה־טריטוריאלי והמלך חוסיין יורשה להניף דגל ירדני בהם. תושבי העיר הערבים יורשו להחזיק באזרחות ירדנית, ותהיה להם מועצה עירונית עצמאית.

2 למרץ 1971 ★ 2 למרץ 1971 ★ 2 למרץ 1971 ★ 2 למרץ 1971

לפועלי הדפוס, הכריכה והקרטונז'

חברים יקרים,

ערב הבחירות למוסדות החדשים של איגודנו.

למרות ההישגים הרבים בהם התברכנו, כגון: מענק חודש 13, חודש פיצויים לשנה, חופשה שנתית עד חודש ימים בשנה, משמרת מקוצרת ותוספת 23% בעבודת לילה, עומדים לפנינו אתגרים חדשים ומשימות חדשות:

- ★ השוואת תנאי העבודה של פועלי הקרטונז' (המקופחים עדיין בהשוואה לפועלי הדפוס).
- ★ ביטול האפליה בשכר בין פועל לפועלת במקצועות הכריכה והקרטונז'.
- ★ ביטול הסיווג המקצועי הנמוך והתאמת התעריף הרשמי למצב הריאלי הקיים.
- ★ השוואת תוספת הוותק בכל הענפים.
- ★ הרחבת האפשרויות להשתלמות מקצועית.

בכדי להשיג כל אלה צפויים לנו מאבקים קשים. הצלחתנו בהם מותנית בקיום איגוד ארצי מלוכד ומגובש.

הנני קורא לכם —
עובדי הדפוס, הכריכה והקרטונז' —
השתתפו כאיש אחד בהצבעה!
הביאו עמכם את פנקס חבר ההסתדרות

בברכת חברים,
אריה גיל
מזכיר האיגוד הארצי של פועלי הדפוס, הכריכה והקרטונז'

2 למרץ 1971 ★ 2 למרץ 1971 ★ 2 למרץ 1971 ★ 2 למרץ 1971

חם אצלנו

מעונן חלקית עד נאה.

טמפרטורות המאקסימום החזוי: ירושלים — 15 מעלות; תל־אביב — 20; חיפה — 20; עפולה — 20; נהריה — 19; לוד — 20; באר־שבע — 21; אילת — 24; שארם־א־שייך — 22; רמת־הגולן — 11; הר־שומרון — 17; עזה — 21; יריחו — 23. תלחות יחסית: יורד.

רוזנווסר שוחרר תמורת חיג'אזי

שמואל רוזנווסר בחברת אשתו, בתו ואחיו בביתה החדש של המשפחה בקריית־מוצקין — לאחר שובו משבי ה„פתח" (הסיפור המלא — קרא בעמוד 3)

סדאת: המטרה בידודה המדיני של ישראל

אם תחודש הלחימה – בתנאים הטובים ביותר

מאת סופר „דבר" לענייני ערבים

הנשיא סאדאת הבהיר אמש לחברי „המועצה הלאומית הפלשתינאית", כי אין כוונת מצרים להזיל מפעולותיה למען הסדר מדיני. הוא הבטיח להם, כי לא יהיה הסדר־שלום ישראלי־מצרי נפרד וקרא להם לתאם את מהלכי ארגוני המחבלים עם הקו המצרי.

סאדאת השמיע נאום קצר ומגובש בפתח מושב המועצה בקאהיר. הוא השתמש בניסוחים „מעוגלים" ונמנע מכל התייחסות להאריך 7 במארס או לתשובת ישראל לד"ר יארינג. לפני נאומו נפגש סאדאת פעמיים עם השגריר הסובייטי ולאדימיר וינוגראדוב וקיבל איגרת מן המלך חוסיין, המתכנן שוב ביקור במצרים. לקאהיר באו אתמול גם סגני ראשי הממשלה של סוריה וסודאן.

סאדאת לא הזכיר — ולו במילה אחת — את רעיון המדינה הפלשתינאית.

בנאומו של סאדאת היה מכוון להזהיר את המועצה הפלשתינאית מהחלטות קיצוניות, מבלי לסטות מן הקו המצרי הנוכחי. הוא הגן בהקיפות על מהלכיו האחרונים בזירה המדינית ש„אם ניכנס לשטר המלחמה, יש לעשות זאת בתנאים הבין־לאומיים הנוחים ביותר".

„רק מצרים (והפלשתינאים) לוחמים"

סאדאת טען, שמצרים והפלשתינאים הם שני הגורמים הערביים היחידים הלוחמים בפועל בישראל. „האחרים ידיהם במים, אומרים ואנחנו עושים — אנו שנינו יחדיו נו באש", ואנו „הגיבורים־האמיתיים", אמר. על בסיס שותפות זו הוא קרא לתאם את האסטרטגיה הפלשתינאית עם זו המצרית. הוא הבהיר, שאין שולל — כמותו כנאצר לפניו — את „זכותם המלאה" של הפלשתינאים לדחות את החלטת מועצת הבטחון ולהחזיק באסטרטגיה משלהם, אך „סטל לאסטרטגיות השונות חייבת להיות תכנית מתוך אמת אחת, שתקבע את השלבים. זהו האתגר העומד לפנינו כיום". דברים אלה הם בגדר הזמנה למחבלים להדק נוסחת־פשרה, שתאפשר המשך „הדו־קיום בשלום" עם מצרים. סאדאת אמר, כי בלי „אמון מוחלט" אין סיכוי לפעולה ערבית מאוחדת.

ישראל נדחקה להתגוננות מדינית

הוא תיאר את מהלכיו האחרונים כהמשך ישיר למדיניות בה החל נאצר יכן הציג את מטרתו: „מטרתנו אחת — להשיג את פרצופה האמיתי של האויב ולדחוק למצב כזה, שבו יוכרח לגלות את שאיפות ההתפשטות שלו, נאצר חשב, שהפעולה המדינית תוכל להשיג הרבה אם תצליח לחלק את האויב לבין את מכריתיו האמיתיים. אנו השלמנו משימה זו", סאדאת טען.

(סוף בעמוד 2, טור 1)

קרב בין הלגיון למחבלים בשיפולי הגלעד

מאת יגאל שילוני, סופר „דבר" בעמק

קרב כבד בין משמרות הצבא הירדני לבין חוליות מחבלים התחולל אמש בצפון בקעת הירדן, בשיפולי הגלעד.

הקרב החל בסביבות השעה 7.30 בערב ונמשך כשלוש שעות. הדי יריות של כלי נשק קלים, מקלעים כבדים, מרגמות ואף תותחים נשמעו היטב בישובי דרום בקעת הירדן ובמיוחד במחולה. כן נראו מפעם לפעם פגזי תאורה שנורו כפי הנראה על ידי חיילי הלגיון, בנסותם לאתר את המחבלים.

מדי פעם עלו גם כדורים נותבים בכיוון הגיא של ואדי יאבס היורד מן הגלעד לבקעה.

התקריות ארעו מספר קילומטרים מזרחית למעבר אום־צוין על הירדן, וניתן להניח, כי חוליות מחבלים שאפו להגיע לסביבות המעבר, אם לשם הצגת תגחה ותדירה לאיזור שומרון ואם לשם ירי לעבר מטרות ישראליות.

מזה למעלה משבוע מתחוללים מפעם לפעם קרבות כאלה, על פי ... לבקעת הירדן גם כי הצבא מנע מחוליותיהם, נסיונות לתקוף מטרות בישראל. „הקרב המתחולל לעינינו עכשיו, הוא אחד הרציניים שהיינו עדים לו ביטים האחרונים", מסר לי אמש אחד מחברי מחולה.

הבחירות לאיגוד הארצי של פועלי הדפוס, הכריכה והקרטונז'
מחר
הצטייד בפנקס חבר ההסתדרות!

חוסיין יסכים למדינה פלשתינית

„יש לחבר הגדה והרצועה בפרוזדור"

לונדון, (א.פ. נע"ד). — המלך חוסיין אמר אתמול בראיון ל„אובזרוור" הלונדוני, כי ירדן מוכנה להתום על חוזה שלום עם ישראל, אם זו תפנה את כל השטחים הערביים שנכבשו במלחמת 1967.

בראיון שהעניק לכתב העתון רוברט סטיפנס ברבת־עמון אמר המלך, כי הוא מוכן להסכים לכינון מדינה פלשתינאית עצמאית לגמרי בגדה המערבית של הירדן, אם יעדיפו הפלשתינאים פתרון כזה ולא יסתפקו באוטונומיה במסגרת קומית.

בדברו על המדינה הפלשתינאית אמר חוסיין, כי יש לחבר את הגדה המערבית על־ידי פרוזדור עם רצועת עזה.

חוסיין לא דחה לגמרי את האפשרות של בינאום ירושלים, אם יתייחס הסדר זה לשני חלקי העיר יחד. עם זאת אמר, כי אם לא יהיה בינאום, יעמוד על החזרת מלוא הריבונות הערבית על מחצית העיר שהיתה בעבר שטח ירדני.

חוסיין אמר, כי עמדתה של ירדן בענין חוזה השלום עם ישראל זהה לגמרי עם זו של מצרים.

נעורים בריאות וגיל עם מזון מלכות „גליל"
אם עברת את גיל ה־40 וברצונך לשמור על רעננותך — לאורך ימים, הננו ממליצים על „ע ו ז י" 6000 מיליגרם.
כל כפית טובילה 500 מג' מזון מלכות.
תוצרת מכוורת קבוץ שמיר.
להשיג בבתי מרקחת, צמחוניות, ובמעדניות מעולות

הערב בטלוויזיה

בשעה 8.20
בתכנית „השעה השלישית"
יוקרן הסרט:
„האיש בעל זרוע הזהב"
ויערך דיון בבעיית סמים
בצוות:
מר יורם קניוק · מר אלעד פלד
פרופ' רפאל משולם · פרופ' שלמה שוהם
ניצב אריה מור
צופים המעוניינים לפנות אל הצוות יתקשרו לטלפון מספר 526221 — 02 החל בשעה 20.45

פייגין נאם לפני מאות מפגינים בלונדון

מאת שלמה גינזבור, סופר „דבר" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל„דבר"). — „מאות יהודים מצפים לרגע שבו יינתן להם לעזוב את ברה"מ ולצאת לישראל" — אמר הבוקר אתמול מאיר גורדיה פייגין בהפגנה המונית שהתקיימה בכיכר טראפאלגאר בלונדון.

פייגין התקבל בתשואות על ידי מאות רבות של מפגינים שבאו להפגין נגד יחסם של שלטונות ברה"מ לאזרחים היהודים. ההפגנה נערכה מטעם המועצה הכלל־אוניברסיטאית למען יהדות ברה"מ.

פייגין, שנשא דבריו ברוסית, האשים את ממשלת ברה"מ בניהול מדיניות אנטישמית ואמר כי מדיניות זאת הפכה להיות מדיניות־הפנים המקובלת בברה"מ. הוא נקב בשמם של פרופסורים ואנשי־מדע אחרים המהווים אסכולה מיוחדת, שמתפקידה להעניק כסוי מדעי כביכול, למדיניות האנטישמית של השלטונות. פעילות יהודית בברה"מ נחשבת לפעילות אנטי סובייטית, כל מה שהוא יהודי — נחשב לבלתי חוקי" — אמר, הוא הוסיף, כי למרות שהשלטונות הסובייטיים מעודדים את האנטישמיות ולמרות האיומים והרדיפות, אין היהודים נרתעים ממאבק על זכויותיהם הלאומיות.

„חצי מיליון יהודים בצבא האדום"

פייגין הכריז, כי מאבק זה ייסתר משום שהוא צודק וחוקי. „לא היהודים הם המפירים את החוק הסובייטי אלא המפלגה הקומוניסטית והממשלה הסובייטית הם המפירים חוק זה. בסרבם לי העניק זכויות אזרח ליהודים, למרות שחצי מיליון מהם שירתו בשורות הצבא האדום ו־200,000 נהרגו בקרבות נגד הנאצים".

ההפגנה בכיכר „טראפאלגאר" משכה מאות רבים של יהודים ולא־יהודים צעירים, שהניפו כרזות נגד המדיניות האנטי יהודית של שלטונות ברה"מ. למרגלות העמוד עליו ניצב פסל האדמירל נלסון הוצבו תמונות־ענק של גיוזי מעפס לנינגראד שהפגנה הכריזה עליהם בעל הפה מפשע...

תזכיר למשרד החוץ

בהפגנה נאמו גם שני חברי פרלמנט: ב. גריר וב. ג'אנר. כן הופיע כמאי הסרטים הנודע אוטו פרמינגר. יקרא במילים ספורות להצטרף למאבקם של יהודי ברה"מ. הזוגיים ישראליים בלונדון לא היו מאושרים ביותר בהזמנת פרמינגר להופיע בעצרת...

...התקרית שארעה בוועידה היהודית בבריסל, ובנראה בשל כך גם התבקש פרמינגר לקצר בדבריו.

העצרת הסתיימה בתקיעת שופר ובקריאה „שלח את עמי". בתום העצרת צעדו המפגינים לעבר בניין מיניסטריון החוץ הבריטי ומשלחת הגישה ל„פורין אופיס" תזכיר מחאה נגד המדיניות האנטי־יהודית של מוסקבה.

אחד הנואמים הבולטים בהפגנה היה ...

הפגינו תשע שעות בבניין הסובייט העליון

מוסקווה, (עי"ד). — 24 יהודים סובייטיים הפגינו בשבוע שעבר במשך תשע שעות בתוך אחד מבנייני הסובייט העליון במוסקווה, בתביעה שיותר להם לעלות לישראל — מסרו אתמול מקורות יודעי דבר בבירת ברה"מ.

לדברי המקורות נכנסו 24 המפגינים ביום ד' שעבר למשרדי הקבלה של הסובייט העליון, כדי למסור שם גיליון־דעת הקורא להעניק זכות הגירה ליהודי ברה"מ. בתחילה נאמר להם, כי עליהם לשוב ולהתרת היום במשלחת קטנה יותר. אולם המפגינים סירבו לקבל תשובה זו, ונשארו בבקום במשך תשע שעות, עד שקיבלו תשובה מספקה: פקיד בכיר הבטיח להם, כי אכן תתקבל החלטה בתביעה לעצמותם והתשובה תימסר להם למחרת היום. כפי שנמסר, כבר קיבל מאז אחד המפגינים היתר יציאה מברה"מ.

הבניה בנבי־סמואל תחל תוך ימים

בשלב ראשון 600 יחידות־דיור

מאת סופר „דבר" בירושלים

תוך ימים ספורים יתחיל משרד השיכון בביצוע השלב הראשון של תכניות הבינוי באיזור רמות (נבי סמואל). בשלב זה של ביצוע העבודות ייבנו משרד השיכון 600 יחידות דיור. התחלת הבניה בנבי־סמואל ...

... הרי אי אפשר לבנות בבניינים בלא שיראו. י. דרכסלר הטעים, שלא היה בכוונתו לאמור, שלא איכפת לו אם יבלטו הבניינים מעל לקו הגבעה, כפי שמשתמע מידיעות שפורסמו בעתונות, אלא „מאחר שאין אנו בונים מקלטים ושוחות וודאי שיהיו מקומות שמהם יראו את הבתים ואין סיבה שלא יראו".

... הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה בירושלים אישרה רק את התכנית ... הגבאות בגולם ...

בצער רב אנו מודיעים על פטירת החברה
מלכה פרנקל ז"ל
מראשוני הכפר
ההלויה התקיימה אתמול, יום ראשון, ג' אדר תשל"א 28.2.71, בבית הקברות בנהלל.
המשפחה
ומושב נהלל

ההנהלה והעובדים
של
אגודת האינג'ינרים והארכיטקטים בישראל
משתתפים באבלו של
מר **יהודה צוקר**
בהלקח ממנו
אביו ז"ל
ושולחים את תנחומיהם לכל בני המשפחה.

למשפחה
ולכפר גלעדי
אתכם באבל במות
משה (ישעיהו) הרשוביץ
משקי הגליל העליון
המועצה האזורית הגליל העליון
חברה לפיתוח הגליל בע"מ

ביום ד', ו' אדר תשל"א, 3.3.71, בשעה 3 אחה"צ
יובא למנוחות בבית העלמין במשק יגור
חברנו
שרגא כהנוביץ ז"ל
משק יגור

בכאב ובצער עמוק
אנו מודיעים על מות חברנו בן המושב
שי בירמן
שנספה בתאונת דרכים.
הלויה היום, יום ב', ד' באדר תשל"א (1.3.71)
בשעה 2.30 אחה"צ, במושב בית שערים.
בית שערים

הנהלת „החקלאית"
רופאיה ועובדיה
משתתפים בצערו של
ד"ר מ. מזרחי ומשפחתו
על מות
האב

ספיר מבקש לשקול מחדש הגבלת ההוצאות העסקיות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

שר האוצר פ. ספיר ביקש אתמול מוועדת השרים לענייני כלכלה לאפשר לו לשקול ענין הגבלת הוצאות העיסקיות שאושרו על-ידי הוועדה עוד בשבוע שעבר. שר האוצר אמר, כי הוא מבקש לבדוק במשך מספר ימים באיזו מידה המנגנון המוצע לו בביית התשלומים במקור על הוצאות עסקיות הריבית הוא ריאלי.

המדובר בהצעה שאושרה כבר, כי כל מעביד והברה יהיו חייבים לשלם למס הכנסה מדי חודש 35 אחוז מן ההוצאות העסקיות הה־דיגות. כמו כן ביקש השר ספיר לבדוק את השיעורים שנקבעו ב־תקנות בעבר לגבי הוצאות עסקיות מותרות.

לדעת משקיפים כלכליים קשו־רה פנייה זו של שר האוצר ב־מו"מ שהוא מנהל עם הארגונים הכלכליים, במסגרת שיחות אלה הועלתה הצעה ל„עיסקת חבילה קטנה", לפיה יועבר ענין הגבלת הוצאות עיסקיות לדיון בוועדה הציבורית שמונתה לבחינה מכלול מערכת המסים בארץ, ואילו ב־תמורה יהיבו המעסיקים לעלב 2 אחוזים נוספים למלוות החסכון, כדרישת האוצר. בהקשר זה יצויין, כי ועדת השרים לענייני כלכלה לא דנה אתמול בהארכת תוקפו של הוק מלוות החסכון שהועברה אלית הממשלה.

הוגדל הפטור לאמהות עובדות

לעומת זאת אישרה אתמול ועדת השרים לענייני כלכלה מספר ענ־יינים שנשארו פתוחים מחוץ ה־תיקונים לפקודת מס הכנסה עוד מן השבוע שעבר, בין היתר סו־כם:

● הפטור ממס הכנסה על הכנסתן של אמהות עובדות הוגדל מ־250 ל"י נוספות ל־400 ל"י נוספות — לפי החלטת ועדת מנכ"לים מיו־חדת שהתמנתה על ידי ועדת ה־שרים לענייני כלכלה — לאחר שר העבודה יוסף אלמוגי הס־תייג מן ההצעה לתוספת פטור של 250 ל"י בלבד. יחד עם ה־פטור הקיים לגבי כל אשה עו־בדת יעלה איפוא הפטור לאמהות עובדות לסכום של 650 ל"י. הג־דלה זו של הפטור תגרום לתוספת הכנסה נטו של 25—20 ל"י לחודש לגבי אם עובדת בעלת הכנסה בי־נונית, כגון אחיות ומורות.

● הזיכויים הסוציאליים הניתנים לשכיר בעד תשלומים לביטוח לאומי ומס אחיד הועלו מ־600 ל"י כיום ל־800 ל"י.

הזיכויים הסוציאליים לעצמאים

יצויין, כי הוועדה אישרה את ההצעה שהזיכויים הסוציאליים ל־עצמאים יועלו עוד יותר, מ־600 ל"י כיום ל־1000 ל"י, זאת מפני שהתברר, כי נטל הביטוח הלאומי על העצמאים הוא גדול מדי וב־דרך זו הם יקבלו פיצוי חלקי.

נוסף על כך הועלתה תיקרת ה־ניכוי לעצמאים על התשלומים ל־קופות הגמל והפנסיה מ־900 ל"י כיום ל־1500 ל"י.

לעומת זאת החליטה ועדת ה־שרים לענייני כלכלה להעביר את מכלול הבעיה של פטור ממס הכ־נסה לגבי הגרושא של פיצוי פרישה ופנסיה קבועה לבדיקה והכרעה של הוועדה הציבורית לבחינת מע־רכת המסים בארץ.

ועדת השרים לענייני כלכלה אישרה אתמול עוד את הארכת תוקפו של הוק מלווה הבטחון ל־שנה נוספת. הוק כדי כך סוכם, שההכנסה מעבודת שעות נוספות, לרבות עבודה במשמרת לילה, תהיה פטורה ממלוות הבטחון. כן תהיה פטורה ממלווה הבטחון ה־הכנסה מריבית הפטורה, מסיבה כלשהי ממס הכנסה, כגון הכנסה מתכניות חסכון מאושרות וכו׳.

מוסקוה תוקפת את ארה"ב וישראל

למעשה: הסדר או עימות צבאי

מוסקוה, (יו.פ., ע"י ופ"ע). — הסובייטים הזהירו את־מול, כי האלטרנטיבה ה־יחידה להסדר מדיני במזרח התיכון היא — להיגמת נוס־פת, בהה"ב האשימה בנישו־מה אחת את ישראל בסי־רוב לפנות את השטחים ה־כבושים, ואת ארה"ב בגה־דיות לצעד הישראלי הזה, „שבא להכל במאמצים למצוא הסדר לסיכסוך".

בגילוי דעת מדיני ארוך — למעלה מ־2,500 מילה — שהופץ אתמול על-ידי סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית „טאס" באשה, כי בתשובה האחרונה שהעבירה ישראל בתגובה על הצעותיו של ד"ר יארינג היא פעלה בגלוי ב־„תוקפן".

מוסקוה חוזרת ומדגישה, כי היא תוסיף להושיט הגיכה מדינית וי־סיוע הומרי למדינות ערב. בהו־דעה בכללים גם דברי שבח לעמ־דת קאהיר על שהודיעה על נכונו־תה להתום על הסכם שלום עם ישראל, בתנאי שתקבל ישראל על עצמה לפנות את השטחים הכבו־שים ולבצע את החלטת או"ם ב־ענין הפליטים הפלסטינאיים.

„עמדה של תוקפן"

בהתייחסות הסובייטית לתשובה הישראלית האחרונה נוקטים ה־סובייטים בנוסח: „ישראל קיבלה על עצמה בגלוי עמדה של תוקפן ותרמה עוד להחמרת המצב במז־רח התיכון".

„בנוכחה מדיניות שנועדה לסרתד מציאת הסדר מדיני סומכת יש־ראל על תמיכת ארה"ב. משום כך נושאת ארה"ב יחד עם ישראל ב־אחריות מלאה למצב במזרח ה־תיכון."

הסובייטים הגדירו את המצב ב־אזור כ„אחת הבעיות התשובות ה־דחופות ביותר בזירה הבין־לאומית, בה תלוי המצב הבין־לאומי ה־כללי".

ההודעה מאשימה „חוגים שלי־טים" בישראל בנסיון „להפריע ל־הסדר מדיני", על אף המאמצים ה־מחודשים הנעשים להשגתו. „לדב־רי הסובייטים ניתה מצרים מוכנה להתום על הסכם שלום עם ישראל בתנאים שפרט הנשיא סאדאת, „והיה זה מספיק, לו הכריזה יש־ראל, כי היא נכונה לקבל על עצמה חלק מהתחייבויות בענין הסדר מדיני, כולל ההתחייבות לפנות כוחות מכל השטחים הכבו־שים."

במקום סוכנות הידיעות הצרפתית במוסקוה מצטט משקיפים מער־ביים הסבורים, כי ההודעה הסוב־ייטית כוונה למועד קבוע ימים לפני שעומדת לפוג הפסקת האש. משום כך העמידה מוסקוה את ה־מצב על דרך התשקפה הנוהה לה: הסדר מדיני או עימות צבאי. נר־אה, כי ההודעה פורסמה לאחר ש־מזכיר המפלגה הקומוניסטית ל־אוניד ברז'נייב שוחח עם מיניסטר החוץ היוגוסלאבי, שמסר לו איג־רת בה פורטו המסקנות אליהן הגיע הנביא טיטו בקשר למצב במזרח התיכון.

משלחת איטלקית לקאהיר

מאת קזיה דוקה, כתבת „דבר" באיטליה

רומא, (מיוחד ל„דבר"). — חברי ועדת החוץ של הפרלמנט האיטלקי מכל המפלגות יצאו של־שום לביקור בקאהיר, בהחלטו יל־בלו מידע על עמדות, הצעות וכוונות השלום של מצרים.

לביקורה של המשלחת יש נודעת חשיבות רבה, מאחר שהיא הגיעה לקאהיר חמישה ימים בלבד לפני שמגיע לישראל מיניסטר החוץ אל־דו מורו.

בהגיעת לקאהיר הביעה המשל־חת „הערכה לפעולה המדינית של ממשלת מצרים למען הגשמת ה־שלום במזרח התיכון".

קבלת־פנים בכנסת לראשי הישוב הערבי והדרוזי

את דרישתם של ערביי ישראל שהשלום שאליו יש להתגיע במזרח התיכון חייב לבוא באמצעות משא ומתן ולא כפיה — הביע אתמול שייך מאופיק עסאלי, השו־פט המוסלמי מראשי העדה המוסלמית בישראל, בדברו בקבלת פנים שערך יו"ר הכנסת ראובן ברקת, למשל־לחת של כ־150 נכבדים ער־ביים, נציגי הישוב הערבי והדרוזי בישראל.

המשלחת, נשיאי וראשי עיריות וי מועצות, נהבריהן, שופטים, קאדים ונכבדים, עלתה לכנסת כדי לה־ביא את ברכת אזרחי ישראל, בני עדות המיעוטים, במלאת 22 שנה לכנסת.

בארוחת צהרים מזרחית שנע־רכה לאורחים במשכן הכנסת, ב־השתתפות יו"ר הכנסת וחברי ה־כנסת אליהו ששון ושייך ג'בר מועדי ויועץ ראש הממשלה לענ־יינים ערביים ש. טולידאנו, הביע שייך גור־אדין חלבי, מראשי העדה הדרוזית את תקותו שהש־לום המיוחל בין ישראל לשכנר תיה יבוא בקרוב ובזכה לחילופי משלחות פרלמנטריות בין הכנסת בישראל לבין בתי הנבחרים של מדינות ערב.

ראש עיריית נצרת שייך מוסה כתילי ציין את השיבות הכנסת כמגינה על חופש הדעה והפרט והדגיש כי בית הנבחרים הישראלי הוא מבצר הדמוקרטיה באזורנו.

יו"ר הכנסת ראובן ברקת, שהו־דה לנכבדים הערביים על ביקורם וברכותיהם, העלה על נס את האחוה ושיתוף הפעולה השוררים בין העדות השונות בישראל, וקרא לישוב הערבי בארץ למלא תפקיד חשוב ביצירת הקשרים ההכרחיים עם תושבי מדינות ערב, לכשיושג השלום.

ביקורם של הנכבדים הערביים אורגן על ידי המחלקה הערבית שבמרכז ההסברה.

סאדאת: המטרה

(המשך מעמוד 1)

עזו הפעם הראשונה, דחקה מצרים את ישראל לעמדת התגוננות בזירה המדינית.

ביקורת על המבקרים

הוא הבהיר, שמצרים לא תיטוש קו זה באמרו: „נתנו לעצמנו הופש פעולה. אנו יודעים, שלמערכה יש חזיתות רבות ונשק מגוון. אנו דו־חים כל נסיון להוביל את פעולותנו לחזית אחת ואת נשקנו לסוג אחד. אנו חושבים, שאם לא יהיה מנוס ממאבק מזויין, צריך שיהיה בתנ־אים המדיניים הנוחים ביותר". אחר כך מתח סאדאת ביקורת על מבקרי מדיניותו ואמר: „מצרים לא תוכל להילחם במסגרת מתאומה, אלא ב־רוח של הבנה בין־לאומית ולכן רצוני שהעולם יראה במלחמתנו בע־יה אנושית. ואין להשיג זאת אלא במאמץ. ואם אחרים חושבים, שי אפשר לתת לעולם פקודה והוא יצייית, או לכפות עליו מהלך יה־פולם ישלים — אני אינני סבו־רים כך".

„פתרון ערבי"

הוא אמר, כי לפעילות המדינית המצרית שלוש מטרות: העמקת ההחיבותם של הידידים (קרי: ברי־ה"מ): „הבלטת הצדק" ובידוד ה־אויב. „השחרור לא יושג בסערת רגשות, או מתוך שאנו רוצים בו, אלא רק מתוך הבנת הגיונו של ה־אויב וכיתור מדיניותו".

„אני רוצה שתדעו בבהירות — אמר סאדאת — כי אין פתרון מצ־רי, פתרון פלשתינאי, פתרון סורי, או פתרון ירדני, כי אם רק פתרון אחד — פתרון ערבי, דחינו פתרון מצרי, שהוצע לנו בדציפות, כי אנו סבורים, שלא ייתכן פתרון חלקי להוקפנות על אומה שלמה".

סאדאת אמר, כי את המטרה בהחלטה 242 המדבר על פתרון צודק לבעיית הפליטים הפלש־תינאיים הוא מפרש כנוגע על מיכלול החלטות או"ם בענין זה מאז 1947. הוא לא הסביר למה כוונתו באזכור „ההלכות הה־לוקהי".

הוא הזהיר את המתכנסים, כי ה־תנועה הפלשתינאית הגיעה ל„פרי־שת דרכים מסוכנת". לא רק מפאת הנסיגות לחסלה (עקיבה לירדן), אלא בגלל המגמות „לבלבלה ולה־סיטה". בכך התכוון סאדאת לנ־טיות הקיצוניות של חלק מן הצי־רים, הוא הבטיח, שמצרים רואה ב־„מהפכה הפלשתינאית" חלק מרכזי של „תנועת השיחרור הערבית".

הוא חזר ואמר, כי מצרים לא הטילה סייגים על פעילותה המד־דינית, אלא שניים בלבד:

* עמידה על נסיגה ישראלית מכל השטחים שנכבשו ב־1967.
* עמידה על זכויות הפלשתי־נאים, כפי שהוגדרו בהחלטות או"ם.

סאדאת הדגיש בדבריו, שמצרים היא הכוח הערבי הלוחם העיקרי ואף חילים תילהם בהגנה על הזי־כות ועל האדמה", אבל רמז כל הזמן, שלא יתיר להכתיב לו מהלכים.

לפני סאדאת דיבר יו"ר המושב יחיא חמודה, שהזהיר כי בעוד הי־ערבים עושים צעדים איתיים יתגו־עת המהבלים אינה מתקדמת כראוי — מבססת ישראל במהירות את אחיזתה בשטחים. הוא התעכב על שרשי הסיכסוך הארץ־ישראלי וחזר בהדגשה על ההחלטות הקודמות לדחות את החלטת חלוקת הארץ.

אחרי נאום סאדאת החלו תושי־בות הסגורות, באשר בשולי הוועי־דה פועלים כמה מיניסטרים ירד־ניים, המנסים להשיגה יחד עם ה־מצרים, שלא יחוי הפתעות.

התכניות הארגוניות של ערפאת

באופן רשמי הועמדה בראש סדר היום תכניתו החדשה של ערפאת לאירגון התנועה מחדש במתכונת הבאה: בחירת מועצה לאומית חד־שה בת 150 חברים; הקמת ועדה מרכזית הדעת בת 12 חברים בלבד ולשכה פוליטית בת 9 חברים, הק־מת מטה צבאי לכל יחידות המחב־לים, בעוד כל ארגון שומר על מסגרתו הפוליטית והאידיאולוגית העצמאית, הקמת קרן כספים משו־תפת.

תכניתו של ערפאת כבר נדחתה על־ידי „החזית העממית", שעיגרה לכינוס באופן הפגנתי נציג אחד בלבד.

אגב, תכניתו של ערפאת מד־ברת על „שיחרור כל האדמות הפלשתינאיות", לרבות ישראל עצמה.

דבר
DAVAR
העורכת חנה זמר
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן
המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 246251 (6 קווים).
סניפים:
תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 246251, ירושלים, רחוב הלל 16, טל. 23779, 26731 — גערב — 23520, 28483. חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 68166 (2 קווים).

מראה רובע ויג'אריו־ג'ראל בריו דה ז'אנרו שנפגע קשות בשטפונות שפקדו את העיר בימי סוף השבוע. נראה, כי לפחות 30 מתושבי הרובע מצאו את מותם בסערה שפקדה את האיזור (צילום רדיו של יונייטד פרס, מיוחד ל„דבר")

סייגון שיגרה תגבורת ללאוס

כוחות ארה"ב לקירבת הגבול

סייגון, (יו.פ., א.פ. ועי"ר). — כוחות אמריקאיים נעו אתמול ל־נקודה הקרובה יותר לגבול לאוס, ובמקביל שיגרה ממשלת סייגון יחידות צבא „טריות" המונות ל־מעלה מ־16,000 חיילים, כדי שלא „לאבד את התנופה" בפעולות ה־פלישה הדרום־וייטנאמית ללאוס.

מפקד הכוחות האמריקאיים ב־מחוזות הצפוניים של דרום־וייט־נאם גנרל ג'יימס סאתרלנד, הי־דיע על הזזת הכוחות האמריק־איים, הזזה בעובדה שהלת האשה בהתקדמות הכוחות הדרום־וייט־נאמיים לאלק את ב' הדרצ'ימין, לאחר שנתעלו בהתנגדות של שבי־עת גדודים צפון־וייטנאמיים.

סאתרלנד גילה, כי למעלה מ־600 מטוסים אמריקאיים מסייעים לכוחות הדרום ו־במקביל הודיעה לשכת ה־עתונות של כוחות ה„פטט לאו" הקומוניסטיים בפא־ריס כי הקומוניסטים הפילו או השמידו על פני הקרקע בדרום לאוס 207 מטוסים אמריקאיים בתקופה שבין 5 עד 25 בפברואר

ממשלת סייגון החליטה לשגר לחזית הקרבות כוחות „רענניס" של אנשי חיל־רגלים וצוותי טנ־קים כדי להקל על המעמסה של הגייסות הפועלים כבר מזה ארב־עה שבועות בדרום לאוס.

כוחות הדרום נסוגו את־מול מעמדותיהם ב„גבעה 31" ההולשת על קטע מנתיב הו־צי־מין מבלי שנתקלו ב־התנגדות של הכוחות הקו־מוניסטיים, שקודם לכן שמו מצור על הכוחות שבראש הגבעה. הפיגור מסיים ארבעת ימים של קרבות עקובים מדם שהתחוללו בהשתתפות כוחות דר־ום ויטנאם ובמהלכם נגרמו אבדות כבי־דות ל„שני הצדדים".

המשאל בליכטנשטיין הכריע ברוב זעום נגד זכות בחירה לנשים

ואדוץ, ליכטנשטיין, (ע"ר). — בוחרי נסיכות ליכ־טנשטיין הזעירה החליטו את־מול, ברוב זעיר, שלא להעניק זכות הצבעה לנשים. תוצאות ההצבעה היו 1,897 נגד הענקת זכות ההצבעה, ו־1,817 בעד.

לאחר משאל העם נשארה ליכטנשטיין — המדינה היחי־דה באירופה בה אין לנשים זכות הצבעה. המדינות האחרות היחידות בעולם שבהן טרם הוענקה זכות הצבעה לנשים הן: סעודיה, ירדן, כווית ו־תימן. יצויין, כי בליכטנשטיין יותר נשים מגברים.

פשיסטים גרמו הרס בעיר אקווילה באיטליה

מאת לויה רוקח, סופרת „דבר" באיטליה

רומא, (מיוחד ל„דבר"). — **בניינים מפוחמים, רחובות חסומים בשלדי מכוניות, רי־היטים שבורים, חפצים ש־רופים, חנויות פרוצות וש־דודות — זהו המראה המתג־לה לעינו של אורח העיר האיטלקית, אקווילה, בירת חבל אברוצי המרוחקת כ־120 ק"מ מרומא.**

התנגשויות האלימות שנמשכו בעיר גם במשך כל יום אתמול מוסיפות להסעיר את הציבור ה־איטלקי. המדובר בכנופיות פא־שיסטיות שנרדו אחריהן המון מוסת ומשולהב. במהלך ההתנג־שויות נפצעו כ־70 שוטרים ואזר־חים, וגם לאחר שהשתרר שקט יחסי בשעות הערב, שרויה העיר במתיחות רבה, ומצפים עדיין ל־„התמודדות מכרעת" עם „המת־מרדים" בעיר.

המהומות באקווילה פרצו לאחר שהגיעו לעיר כנופיות פאשיסטיות שהסיתו את האוכלוסיה המקומית נגד החלטת הפרלמנט האיזורי לחלק את מקום כינוס ישיבותיו בין אקווילה ופסקארה — העיר הגדולה השניה באיזור. תקוותם של הפאשיסטים היא לחדש ב־אקווילה מהומות מסוג אלו שדר־כאו רק לפני ימים, אחדים ברג'יו קאלאבריה, ולהגנות אלה היו ידר עות לשיגיות המקומיות שלא נק־טו באמצעי בטחון מספיקים.

מאורעות אקווילה הביאו להת־לקחות מחודשת של תביעת העי־תונות, דעת הקהל והוגים רחבים כלפי הממשלה לשים קץ „אורח מיידי לאיומים הפאשיסטים על הסדר והבטחון הציבוריים. המתי־חות הממשכת המגדת עוד יותר בשל העתוי העדין במיוחד, שעה שנציגי המפלגה הרפובליקאית — מיניסטר המשפטים ושני סגני מיניסטרים — פרשו מהממשלה בעקבות החלטת מפלגתם לפרוש מהממשלה אך להישאר בקואליציה הפרלמנטרית. צעד זה יידון הש־בוע בפרלמנט ויצריך הצבעה אמון בממשלה.

הוותיקן מקווה לשפר היחסים עם ברה"מ

מוסקוה, (ע"ר). — „מיניסטר החוץ של הוותיקן, הארכיבישוף אגוסטינו קסרולי אמר אתמול בי מוסקוה, כי בקרמל קיימת מסגרת של השהנית כלפי הוותיקן, אך הוא מקווה כי הביא לפתיחת דו־שיח עם פקידים סובייטיים על מעמדם של קאתולים בברה"מ.

קסרולי, הערוך ביקור רשמי במוסקוה, אמר את הדברים באוזני כתבים, לאחר שערך מיסה בכנסיה הקאתולית היחידה במוס־קוה. בטקס שנערך ביום א׳ ש־עבר, חתם הארכיבישוף בשם ה־ואתיקן על הצטרפות לאמנה נגד הפצת נשק גרעיני.

הארכיבישוף גם ניהל שיחות עם פקידי ממשלה סובייטיים ה־מטפלים בעניני דת, ונפגש עם מנהיגים של הכנסיה האורתודוכ־סית הרוסית.

השבוי הסורי הפצוע מרגיש בטוב

מאת סופר „דבר" בצפת

החייל הסורי סלימן סוהייל בן עלי, רווק בן 26, שנפצע לפני כשבוע בהיתקלות עם כוחות צה"ל בגולן, יצא מכלל סכנה.

לנציג הצלב האדום שביקר אצ־לו מספר פעמים בבית־החולים הממשלתי מסר החייל כי מטפלים בו בצורה יפה והיחס אליו טוב. כן שלח מכתב לבני משפחתו.

בכלכלת סין התאוששה מנזקי „מהפכת התרבות"

מילאנו, (ע"ר). — כלכלת סין התאוששה מהנזק שנגרם לה בתקופת „מהפכת התרבות" בשנים 1966—68 והיא מתר־חבת בהתמדה — אמר ראש ממשלת סין צ'ו אן לאי ב־ראיון שפורסם במילאנו.

בשיחה עם העתונאי אדגאר סנו ציין צ'ו אן לאי, כי הש־גי „מהפכת התרבות" הם גדו־לים בהרבה מאשר ההפסדים שנגרמו.

המנהיג הסיני הצביע על ה־עובדה, כי ב־1970 הגיע ה־ייצור התעשייתי בארצו ל־90,000 מיליון דולאר, שעה ש־הייצור החקלאי הסתכם ב־30,000 מיליון דולאר.

גם ייצור הנפט גובר והולך והגיע ליותר מ־20 מיליון טו־נות — כמות שסיפקה את צר־כיה הפנימיים של סין ב־1970.

הוגברו שידורי המצרים בתעלה

מאת סופרו הצבאי של „דבר"

המצרים הגבירו את קצב פעילותם באיזור תעלת סואץ ובמוצאי־שבת הפעילו ארבע פעמים רמקולים ל־שידורי תעמולה.

כפי שנמסר אתמול ב„דבר", היו שני שידורים כאלה בשעות הערב, ב־5 וב־6, ב־10.30 וב־11 בלילה חזרו המצרים והפעילו את הרמקו־לים. אתמול שידרו דברי תעמולה בדרך זו בשעה 3.15 אחר־הצה־ריים.

בגזרה הצפונית של התעלה נורה אתמול, בשעה 2 לפנות בוקר, צרור כדורים, נראה, כי הוא נפלט מכלי־נשק של אחד החיילים ה־מצריים.

משאית מוקשה ברמת־הגולן

ברמת־הגולן נמעכה פעילות ה־מחבלים משטח סוריה. בשעה 2 אחה"צ בקירוב עלתה משאית אז־רחית על מוקש בצומת רפיד־חושניה. המכונית ניזוקה אך איש לא נפגע.

אניה יוונית טבעה ליד חוף בריטניה

לונדון, (ע"ר). — גופותיהם של תשעה גברים ואשה אחת בי־משו עד כה מן תעלת לה־מאנש, לאחר שספינה — כנראה יוונית — טבעה שלשום בלילה ליד חוף קנט. הגופות הובאו לדובר שב־חוף הבריטי על־ידי צוותי הצלה שסרקו את הים.

מיכלית נורווגית דיווחה בליל־שלשום, כי הבחינה בספינה ש־טרם זוהתה, כשהיא טובעת ליד החוף האנגלי, סמוך למקום בו טבעו בחודש שעבר שתי ספינות אחרות.

מדוע אנו נאבקים על אי צמצום יצור הסוכר, ועל מניעת סגירתו של המפעל בעפולה?

* מכיון שאין זה נכון שהסוכר המיובא זול מזה המיוצר בארץ — כטענת דו"ח ועדת חלפון, דו"ח ששימש בסיס להחלטת הממשלה לסגירת המפעל בעפולה וצמצום ייצור הסוכר (לפי ועדת חלפון, מחיר הדולר הוא 3.50 ל"י, ואילו המדינה קונה דולרים, מתייצוא בשער שבין 5 ל־7 ל"י).
* מכיון שיצרני סלק הסוכר בארץ — חקלאים ומפעלים — התמחו בענף זה, והגיעו בו להישגים בינלאומיים והשקיעו בענף הון רב, פרטי כציבורי, שיורד עתה לטמיון.
* מכיון שגידול סלק הסוכר חיוני לחקלאות ואין לו כיום תחליף ומוצרי הלווי חשובים לכלכלת המדינה.
* מכיון שאין זה בריא לכלכלת המדינה להשאיר ייצור הסוכר בידי מפעל אחד ויחיד.
* מכיון שסגירת המפעל בעפולה — פוגעת בקיומם של 130 פועלים ותיקים, ברובם לא צעירים שמקצועם היחיד הוא ייצור סוכר.
* מכיון שחיוני למדינה להבטיח לעצמה ייצור עצמי של סוכר בגבולות של 25% כ„מנת ברזל".

הוועדה הציבורית למניעת סגירת מפעל הסוכר בעפולה

„ניאו קפיטליזם" בגרמניה

הסכמה כללית לעקרון שיתוף הפועלים בהנהלת מפעלים

מאת סופר מיוחד

הדיון הפומבי המתנהל עתה ב־גרמניה המערבית בשאלת שיתוף הפועלים במפעלי־התעשיה מאלף מאין כמוהו לתכונת רוחו של מה שיש מכנים בשם „ניאו־קאפיטאל־יזם של שנות השבעים". ביחוד מאלף הדבר ביחס לגרמניה דווקא, הארץ ששרד לפני כימי שני דורות ראו רבים ב„טבעי" בשבילה את הפאשיזם הכלכלי, את השמעת הפרוסית בייעודה למשק, את כפ־פותם המובנת במעט „סמילא" של מקבלי־פקודות לנותני־פקודות בי כלכלה, במלים פשוטות יותר — שפועלים צריכים לקבל ללא־דיון מה שמכתיבים להם נותני־העבודה.

העקרון של שיתוף פועלים ב־תהליכי הייצור כמעט שאינו שנוי עוד היום במחלוקת ברובו המכריע של הציבור והרגבי של כל שכבו־תיו, והדים קלושים של התנגדות באים עוד רק מקבוצות, שמשקלן הציבורי כמעט אפסי, קבוצות ש־שכללי התגברה, כגון הימין הקי־צוני (ואף הוא לא כולו) והקומו־ניסטים ובמה סיעות פעוטות של השמאל החדש. — כלומר, חוגים קטנים שהצד השוה שבייניהם הוא, שהם דוגלים בכלל, כי „בכל ש־המצב רע יותר, כן טוב יותר". הדיון כדבר גבולותיו של השיתוף הרצוי עומד זה שבועות במרכז הבירורים הפנימיים בכל חוג שיש לו שייכות כלשהי לצורות ניהולו הראציונלי של משק לאומי, במס־לגות ובאיגודים המקצועיים, בכל הגופים הציבוריים המייצגים אינ־טרסים כלכליים, ואף בכנסיות. בסוף ינואר בירוקו את הטעיה ועידת המפלגה הנוצרית־דמוקרטית.

דו"ח ועדה והצעת חוק

הדיון נמשך בעצם כבר שנים, אבל בזמן האחרון לבש יותר אק־טואליות לרגל שתי התפתחויות מרכזיות בסוגיה זו: דין־וחשבון שהגישה לממשלה ועדת מומחים מיוחדת להסדר בעיות השיתוף וטיוטה של הצעת־חוק בנושא זה שממשלת בראנדט עומדת להגיש לבונדסטאג. ועדת־המומחים בראש־שותו של פרופ׳ קורט ה. בידנקופף נתמנתה עוד על־ידי ממשלתו של קיזינגר, אבל היא הגישה את חוות־דעתה אך לפני זמן לא רב לממשלת בראנדט, ובכך יצאה בעיית השיתוף ממסגרת הבירורים התיאורטיים ולבשה משמעות כמעט־שית לעתיד הקרוב.

שיתוף הפועלים (או כפי שנו־הגים היום לקרוא לפועלים, „מקב־לי־עבודה") אינו בעצם חידוש בנוהלי הפעולה המשקית בגרמניה, שהרי זה עשרים שנה מחייבת חו־קת העבודה, ביחוד בענפי המכ־רות (מכרות) והייצור של פחם ופלדה, לשתף את מקבלי־העבודה בגופי תהליכי־ייצור מבריים, וכו׳ אזורי התעשיה הכבדה במערב־גרמניה (אזור־הריינוס וצמחותיו ה־סמוכים) נעשה השיתוף הזה מכבר לחלק אורגני של הפעילות הכלכ־לית.

כיום עומדת השאלה בגבר הר־חבת עקרון שיתופם של הפועלים בתהליכי הייצור, והדבר המאלף אף הוא לגבי הבירורים המתנהלים הוא, שחילוקי־הדעות בין המפ־לגות השונות והוגי האינטרסים השונים — והמנוגדים לעתים קרו־בות כל כך — מצומצמים מאד, והמדובר בעצם בהתאמה מעשית של עקרון, שיסודותיו מקובלים על הכל כמסגרת, שבלעדיה שוב לא יתכן בימינו משק ראציונלי באמת, שיהיה משרת את כל העושים בו ונהנים ממנו. לשון אחר: הכל תמימי־דעים, כי הרחבת שיתוף הפועלים במה שנקרא „מעגל קב־לת־ההחלטות" היא בגדר התפתחות כלכלית שאין מנוס ממנה, והשאלה היא רק זאת, עד היכן צריכה להגיע ההרחבה.

גם מהווין לתעשיה הכבדה מקובל זה שלים רבות, על סמך תוקת־העבודה הכללית, כי נציגי הפוע־לים יושבים בהנהלת ובמועצות המפעלים, ולוקחים חלק בכל ה־הכרעות הנוגעות לבעיות הסוצ־יאלית המתהוותה, אם דרך קבע ואם בעקבות התפתחויות ספ־ציפית בתהליכי הייצור. ביום מת־נהל הדיון בעיקר בשאלות הנוגעות לעצם ניהול העסקים — כלל־מר, באיזו מידה צריכים נציגיהם הנבחרים של עובדי מפעל להיות שותפים גם לקבלת הכרעות בשא־לות ייצור, החרות, שיווק, מחי־רים וכיו"ב.

שאלת הפריטטיות

מכוונה מסויימת עובר במרכז הבירורים ענין הייצוג הפאריטטי של נותני־עבודה מזה ומקבלי־עבו־דה מזה. ההצעה של ועדת־בידנ־קופף היא לתת למעבידים, כלומר לבעלי־המפעלים, יתרון קל בייצוג בהנהלות ובמועצות, אבל הוועדה העלתה גם הצעת־מיעוט על שוויון גמור של ההון והעבודה בייצוג. אילו נתקבלה הצעת־מיעוט זאת, היה הדבר מחייב שינויים בחוקת העבודה הכללית, בחוקי ההאגודים הכלכליים ובכמה תחומי־חקיקה אח־רים.

אבל גם בתחום השאלות העקרו־נית „פרסונאליות", ולא רק בענ־יינים סוציאליים, אין כל חילוקי־דעות בין בעלי ההשקפות השונות לגבי העקרון המקובל, המקציב לנציגי הפועלים בגופים המנהלים את המפעלים דעה שווה לגמרי ל־דעתם של בעלי המפעלים. יתר על כן, כבר היום כלל הוא (אם כי לא תמיד כלל כתוב בחוק) במפעלי התעשיה הגבוהה, כי בכמה מסעיפי השאלות של קבלת עובדים ופי־טוריהם, משמעת־עבודה, פיצויים, דיני טיפול בתאונת־עבודה וכד׳ מכריעה לפעמים דעתם של נציגי הפועלים במפעלים.

מסגרות־העסקים החדשות בתע־שיה צמחו במידה גדולה מן הצור־כים שנתעוררו בבעיות השוק ה־אירופי המשותף (ומבאן, מובן, שהעקרון האמור התחיל להתיישם בשנת 1951 בתעשיית המחצבים ובייצור הפחם והפלדה, כלומר ב־ענפים שהיוו את „הגרעין הלאומי" למה שהתפתח לימים למוסדות ה־בין־לאומיים של השוק המשותף). ברור, כי אין לדבר כאן של „אחי־דות" בכל ענפי המשק, ומובן מאליו שמפעל המעסיק רק מאה עובדים, למשל, אינו יכול להש־תוות מבחינת יישום עקרון השי־תוף למפעל שמספר עובדיו אלף או אלפיים, ומפעל המעסיק 20,000 עובדים ויותר דינו שונה מדינו של מפעל קטן.

חילוקי־דעות בס.ד.

אולי יש ענין גם בעובדה, כי אפילו בתוך המפלגה הסוציאל־דמוקרטית יש חילוקי־דעות מנ־מיים בדבר מידותיו הרצויות של שיתוף מקבלי־העבודה בתהליכי ה־הכרעות העסקיות, וקבוצה שאינה מבוטלת כלל במפלגה מגלה מגמה ברורה לצמצם את שיתוף הפועלים בתחום זה. אבל גם מבחינה זו יש השיבות לממדי המפעל, והקרי־טריונים משתנים לפי נתונים שונים, ולא רק לפי גודל המפעל מבחינת מספרי הפועלים, אלא גם לפי קריטריונים כגון גודל המאז־נים, מחזורי העסקים וכו׳. מכאן, שגם צורת התאגיד הכלכלי (דגמים שונים של חברות־ייצור) יש לה חשיבות גדולה בקביעת ממדי ה־שיתוף.

אך, באמת, מתמקד הדיון ב־עיקרו בשאלת שיעורי השיתוף — שיתוף פאריטטי נמצר או מסויג קלה לעבר השאירת יתרון בידי בעלי המפעלים. הדורשי הייצוג ה־פאריטטי לשותפים בהנהלות ודאים בהכשת העקרון של שוויון ההון והעבודה בתהליכי ההכרעות הנחת־אב לסדר הדמוקרטי בחיי המשק. מתנגדיהם טוענים, כי שוו־יון גמור כזה עלול לסכן את הכל־כלה המושתתת על העקרונות הכל־ליים של שוק יצרני, וכי התוצאה המעשית של סדר משקי כזה תהיה הלאמה סוציאליסטית כללית של המשק. מתנגדי עקרון הפאריטטיות מצביעים על מה שנוכר במצע המפלגה הסוציאל־דמוקרטית, שנת־קבל במרפידותה בגודסברג, כי „ה־סוציאליזם הדמוקרטי שואף להסדר כלכלי וסוציאלי חדש" ורואה ב־„שיתוף הפועלים בשטחי הברזל והפלדה, ובייצור הפחם, את ראשיתו של הסדר חדש במשק". והם הד־שים שהפאריטטיות היא צעד להגשמת הסדר החדש. ואמנם, התקבל למעשה עקרון הפאריטטיות השלמה בהרבה מפעלים עירוניים שניהולם הוא בידי עיריות סוצ־יאליסטיות, כגון פראנקפורט־דמאין, ויסבאדן, דואיסבורג, וביותר הדוו־קת לבת העיריה הסוציאל־דמוקר־טית של קיל, שבישלה לגמרי את „האדם הגיישראלי השלושה־עשר" — כלומר, את הנציג שבחירתו היא תוצאה של הסכם בין שני הלקים שווים של ההנהלה, המנוב־דים מזה והעובדים מזה. אך מא־חור, יש גם במפלגה הסוציאל־דמוקרטית השואלים, באיזו מידה רצוי באמת לפועלים להיות שו־תפים שווי־דעה להכרעות עסקיות צרופות.

יעבץ מזהיר את ניקסון מהפעלת לחץ על ישראל

סאן פרנסיסקו, (ע"ר). — **הסנאטור האמריקאי יעקב יעבץ הזהיר אתמול את ממשל ניקסון מפני הפעלת לחץ כבד על ישראל, במאמ־ציו להמצאת הסדר שלום ב־מזרח התיכון.**

„הסכנה אותה אני רואה בחו־דשים הקרובים איננה סכנה של חילוקי דעות בין ארה"ב וישראל, כי אם סכנה של הפעלת לחץ אמ־ריקאי כבד מדי על ישראל, כדי שתעשה ויתורים הדרושים. אך ש־לדעת ישראל אינם תואמים את צורכי קיומה" — קבע הסנאטור במסיבת עתונאים.

יעבץ הוסיף, כי לארבע המעצ־מות הגדולות אחריות מוגדרת ו־תפקיד מוגדר בתהליך מו"מ הש־לום.

פולברייט הביע תמיכה במדיניות ניקסון במזה"ת

ואשינגטון, (עסס"א). — יו"ר ועדת החוץ של הסנאט האמ־ריקאי וויליאם פולברייט, הצהיר אתמול, כי הוא מוסיף לתמוך ב־מדיניותו של הנשיא ניקסון במזרח התיכון, כפי שבאה לידי ביטוי בדו"ח שהגיש הנשיא לקונגרס ב־שבוע שעבר.

הרפובליקאי רב ההשפעה אמר דברים אלה בשידור הטלוויזיה „סי.בי.ס." — „מול האומה".

ירושלים

(המשך מעמוד 1)

הדעת, כי בעתיד הקרוב תצטרך ישראל להגיש ספות ביחס לקווי הנסיגה בסיני. אך רוב השרים עדיין מעדיפים להגיע להידברות מוקדמת עם המצרים, לאחר ש־הללו ישתכנעו שישראל תקיפה בעמדתה, וסבורים כי התיווך של האמריקאים ושל יארינג סיבך את המצב ללא צורך, בשל חיפזון ופזיזות מיותרים — ובכך הכבידו גם על מצבו של סאדאת. שהלי השיחות על פתיחת התעלה היו יכולות להיות נוחות פי כמה לסאדאת בהתחלה למו"מ כולל, לאחר שגם הוא וגם ראש הממש־לה גולדה מאיר הביעו בגלוי נכונות עקרונית לכך, אם גם בתנאים שונים.

„שוויי" הלחץ האמריקאי צרים

בירושלים לא מורגשת דאגה מיוחדת נוכח התמרונים של ש־הות הארבע: דו"ח תאנט לכינוס מועצת הבטחון או העצרת הכל־לית. ההרגשה היא, שלישראל יש סיעון חזק ובודק בענין הנ־סיגה לגבולות בטחון וכי „השול־יים" של הלחץ האמריקאי על יש־ראל הם צרים למדי, משום שה־אמריקאים לא יוכלו להרשות ל־עצמם ליצור אזירה בין־לאומית שתצדיק תוקפנות סובייטית־מצ־רית נגד ישראל, שתפגע גם באינ־טרסים האמריקאיים. כן תהסס ארה"ב מאד לפני שתרחיק לכת בהחלשת ישראל מבחינה צבאית ובכלכלית, מכיון שגם בכך היא עלולה לחזק את ה„נצים" במצ־רים, שידחפו למלחמה.

„קיסינג'ר ברזרבה"

משקיפים בירושלים שמים לב לכך, שיועצו של ניקסון הנרי קיסינג'ר אינו מתערב בכלל ב־מהלכים המדיניים האמריקאיים ה־אחרונים, המשקיפים סבורים, ש־הוא „מוחזק ברזרבה" על־ידי הנ־שיא וכי הוא יתערב לאחר ש־מהלכיו של ג'וזף סיסקו יצלו את המדיניות האמריקאית על שרטון התפתחות ובראית עתה באפשרות לא רחוקה.

פתוחה הדרך למו"מ קונסטרוקטיבי

הוגים מדיניים בירושלים אמרו אתמול, כי איגרת התשובה הישר־ראלית לשבריר יארינג משאירה את הדרך „פתוחה לרווחה" למו"מ רציני וקונקרטי בכל הבעיות ה־עומדות על הפרק ביחסים בין ישראל ומצרים. האיגרת מנוסחת בנימה של היפוש פשרה קונסט־רוקטיבית ובלתי פרובוקטיבית.

החוגים המדיניים אמרו, כי אם הכוונה המצרית והבין־לאומית (כלומר של הוגי או"ם) היא להי־גיע לשלום שיושג במו"מ, כי אז לא יהיה שום קושי להיאחז בתשו־בה הישראלית כתודעות נאותה לכך.

„פנתרים" שהדביקו כרוזים נעצרו ושוחררו

שני בחורים בני 20 משכונת מוסררה בירושלים, המשתייכים ל־הנולת „הפנתרים השחורים" בא־רץ אתמול כחשודים בהדבקת כרוזים על בנין העיריה בבירה. בכרוז באמר: „די לנו לחיות בצורה כזו. לצלים ההדשים נו־תנים עיבוגים ולנו שום דבר". על ההתום: „הפנתרים השחורים".

בעת הדבקת הכרוזים על בנין העיריה התאסף במקום קהל רב שצפה בנעשה, אך לא התערב. שני הבחורים הואשמו על־ידי המשטרה בהשחתת פני מקרקעין, עבירה שהעונש המקסימלי עליה הוא שבת מאסר.

החשודים נלקחו למשטרת ירו־שלים ועמם נעצר גם צלם של „העולם הזה", ששוחרר כעבור זמן קצר, לאחר מכן הגיש הצלם תלונה למשטרה על מעצרו במ־קום.

אחד החשודים שוחרר לאחר ש־נגבתה ממנו עדות ואילו החשוד השני, שבראה על־ידי השוטר מדי ביק כרוז, שוחרר גם כן בערבות. (ע)

14 החדשים של שמואל רוזנווסר

כל ימי שבתו בידי ה„פתח" ליד דמשק לא החליף השומר החטוף מלה – כי איש משוביו לא ידע הונגרית; שלוש פעמים יצא לדרך עד שהוחזר; חילופים עם חיג'אזי בראש־הנקרה

מאת עמוס כרמלי

בחיבוקים נרגשים ובנשיקות חמות נתקבל אתמול השומר החטוף ממטולה שמואל רוזנווסר על ידי אשתו איצה ובתו אוניקה בת ה־14.5 שהמתינו לו בבית קוצר רוח ליד ביתן בקרית מוצקין. „אין לנו מלים, אין לנו מלים", — אמרו השתיים כ־

לופים הובאה לממשלת ישראל על־ידי הצלב האדום הבין־לאומי והממשלה החליטה להיענות לה.

רוזנווסר נראה במצב בריאות תקין אם כי עייף וסחוט כשעיניו מאדימות מדמעות והתרגשות. במשפטים מקוטעים, בשפה ההונגרית, אמר לעתונאים שפגשוהו בראש הנקרה כי הוא מרגיש בטוב.

המעצר — בבית כפרי ליד דמשק

בפגישה נוספת עם העתונאים ב־

ווסר, כי לא הוכה על־ידי שוביו גם לא בעת חטיפתו ממשמרתו במטולה. את תקופת שביו העביר בעיקר בקריאת ספרים שסופקו לו על־ידי הצלב האדום הבין־לאומי. הצלב האדום גם סיפק לו סידור תפלה בעברית ורדיו טרנזיסטור, שבאמצעותו שמע תכניות מבוקר עד ערב. הוא שמע את החדשות בהחבית שונית, בשפות ההונגרית והרומנית, ובכלל זה האזין לחדשות ב„שידורי ישראל". מתוך האזנה לחדשות הבין, כי מטפלים בארץ בשחרורו.

שלוש פעמים יצא לדרך

שלוש פעמים יצא, לדבריו, לדרך כדי לחזור לישראל אולם הוחזר ברגע האחרון למקום כלאו. באחרונה הרגיש תכונה שהעידה, כי קרב מועד שחרורו. ב־8 בפברואר בישרו לו שוביו כי הוא עומד להשתחרר ולחזור לישראל. את הלילה האחרון שלפני החזרתו עשה רוזנווסר בכפר לבנוני ואתמול בצהריים הובא אל נקודת הגבול הלבנונית.

חילופים בתחנת הגבול

שעה ארוכה לפני הגיעו לתחנת הגבול בראש הנקרה כבר המתינו לרוזנווסר קציני צבא ומשטרה, אנשי הצלב האדום, נציגי משרד־החוץ, עתונאים וקהל סקרנים רב. בשעה 2.45 בדיוק, הוצא איש ה„פתח" מחמוד חיג'אזי מנקודת המשטרה בראש הנקרה אל מכונית הצלב האדום ונעלם צמה אחרי הר עיקול שבמורדות המחסום. מנגד הופיעה תוך דקה או שתיים מכונית אחרת של הצלב האדום ובה שמואל רוזנווסר.

המכונית נעצרה כמאה מטרים מנקודת המשטרה. רוזנווסר לבוש חליפה תומה בהירה, חולצה לבנה וכובע טקיה — המקובל בסוריה ובלבנון — יצא מן המכונית בלוויית שני אנשי הצלב האדום וצעד בצעדים מאוששים לעבר התחנה כשהוא מנפנף בידיו לעבר הקהל שמחא לו כף. הוא נתקבל על ידי קצין צה"ל בכיר, שטפח על שכמו והתחבק עמו וקיבל זר פרחים גדול מידי קצינת צה"ל, סגן חנה. זר דומה מסרה הקצינה גם לנציג הצלב האדום.

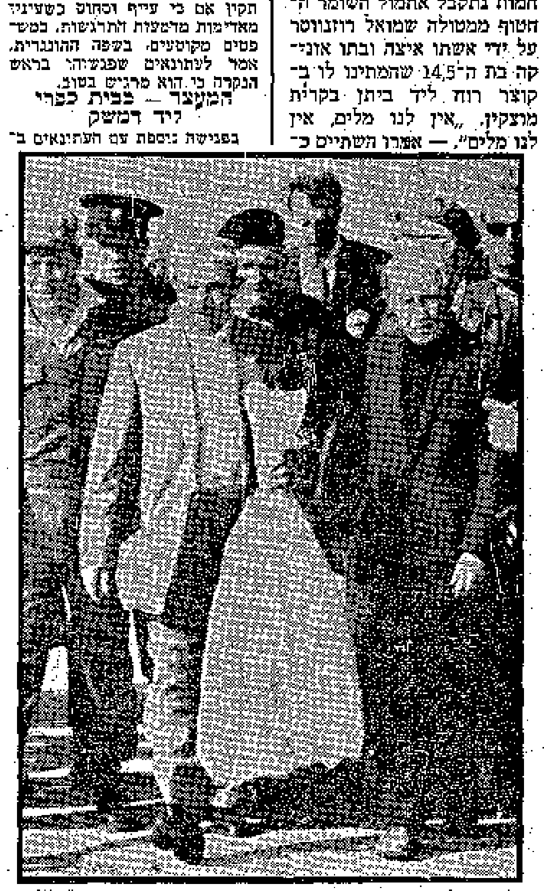

שמואל רוזנווסר בתחנת הגבול בראש־הנקרה, ברגע הגיעו מן הצד הלבנוני

שדמעות חונקות את גרונו. „אני בריא. הכל בסדר", ניסה הגבר המוצק להרגיען ללא הצלחה יתירה.

שמואל רוזנווסר שנחטף לפני 14 חודש, ב־31 בדצמבר 1969, במטולה, הוחזר אתמול בשעה 2.30 אחר הצהריים במעבר ראש־הנקרה על־ידי הצלב האדום הבין־לאומי. תמורתו החזירה ישראל את איש ה„פתח" מחמוד באכר חיג'אזי ל־אחר שריצה שש שנות מאסר בישראל על פעילותו בארגון חבלה. מכונית הצלב האדום שהביאה את רוזנווסר לישראל ואת חיג'אזי ללבנון, יצאו באותה שעה מתחנות הגבול בראש־הנקרה ובלבנון ונפגשו בדרכן בשטח הביניים שבין שתי התחנות כשעזו הולכת על פני זו.

בהודעת נציג משרד החוץ שנמסרה לעתונאים ליד מחסום ראש־הנקרה, נאמר כי ההצעה על החי־

דירתו ברחוב רוקח 6 בקריית מוצקין סיפר רוזנווסר בקצרה ובמשפטים קטועים קצת מהקורות אותו ב־14 חדשי שביו בידי ה„פתח". הוא סיפר כי היה עצור כל הזמן במחנה של ה„פתח" בסוריה, בבית כפרי ליד דמשק. שוביו הרשו לו לטייל בחצר הבית כל אימת שביקש לעשות זאת. לדבריו, לא היה בכלל בירדן וכן לא חלה במקום שביה, „חרף הודעות ה„פתח" כאילו חלה.

במשך ארבעה־עשר חדשים לא דיבר עם איש, כי אף אחד מאנשי ה„פתח" לא ידע את השפה ההונגרית, שהיא השפה היחידה שהוא שולט בה. במקרים ששוחח עם שוביה, עשה זאת בתנועת ידיים. לדבריו לא אמרו לו אנשי ה„פתח" מדוע שבו אותו ועל שום מה הם מחזיקים אותו במעצר. היחס אליו היה הוגן והוא קיבל מספיק מזון בכלל זה בשר וביצים, כל מה שביקש.

בתשובה על שאלות אמר רוזנ־

רוזנווסר עבר בדיקה רפואית אצל רופא צבאי בדרגת רב־סרן ולאחר שקיבל גלולת הרגעה נפנה לשוב לביתו. לא לפני שמצא עצמו תחת מצור כבד של עתונאים וצלמי טלוויזיה. תגובתו הראשונה היתה קצרה: „אני מרגיש בסדר, אני עייף, אני רוצה לחזור הביתה".

סוכלה תכנית מסירת הידיעה למשפחה

בקהל מקבלי־פניו של רוזנווסר בראש הנקרה בלט העדרן של אשתו איצה ובתו אוניקה. התברר שהן היו קשורות אותה שעה בדראמה אחרת שהתרחשה ליד ביתן: עד אתמול בצהריים לא ידעו השתיים על שובו הצפוי של אבי המשפחה. אנשי משרד־החוץ ושלטונות הבטחון שמרו על הדבר בסוד במוס, מחשש לאכזבה שתיגרם לשתיהן אם תקרה, חלילה, תקלה, ומועד שובו של רוזנווסר יוזחה. כדי להודיע לשתי הנשים את הבשורה מיד עם עברו את הגבול, עובדה תכנית מיוחדת: קצין צה"ל צילצל שלשום לביתן והודיע להן כי נציג הצלב האדום, דובר הונגרית, שביקר אצל רוזנווסר במקום שביו, מתכוון לבקרן למחרת היום בביתן. הוא ביקשן להמתין בבית לאותו אדם החל מ־שעה 2 בצהריים ויעץ להן להכין כיבוד לכבוד האורח. על פי התכנית צריך היה אותו קצין להתייצב אתמול בצהריים בדירתה של המשפחה, בלווית רופאה צבאית ולהמתין שם להודעה טלפונית מ־ראש הנקרה כי השומר החטוף חצה את הגבול והגיע בשלום לתחנת ראש־הנקרה. רק לאחר קבלת הודעה זו היה על הקצין להודיע לאם ולבתה, בזהירות, על שובו של אבי המשפחה.

כדי להבטיח את הצלחת מבצע מסירת ההודעה בצורה עדינה, נתבקש גם „קול ישראל" שלא לשדר את דבר שובו של רוזנווסר עד אשר תימסר ההודעה למשפחתו.

אולם התכנית שנרקמה סביב דרך מסירתה של הידיעה המשמחת, סוכלה בדרך מקרה. מפי עתונאי שלא שמע על ההכנות, נודע לבת אוניקה כבר בשעה אחת בצהריים, כי אביה עתיד לשוב באותו יום. הקצין והרופאה הופתעו למצוא את האם ובתה עולזות ונרגשות כשהודיעו כבר בידן.

ביקור ראשון בדירה החדשה

על שולחן התקרובת שהוכן לכבוד נציג הצלב האדום בדירת רוזנווסר הועמסו חיש מהר בקבוקי יין וקוניאק. האם והבת הזדרזו בהתרגשות אנה ואנה כשקרובי משפחה ידידים ושכנים החלו לצור על הדירה. הידיעה פשטה חיש מהר ברחבה שליד הבית מספר 6 ברחוב רוקח בקריית מוצקין נתמלאה בעשרות שכנים וסקרנים שנתקהלו מכל הסביבה.

בשעה 3.30 נעצרה מכונית

בקושי את דרכו בין המתקהלים הרבים, גוזז רוזנווסר באפיסת כוחות על הספה כשאשתו, בתו ואחיו מקיפים אותו ומנסים להציל ממנו פרטים ראשונים על מה שעבר עליו. רוזנווסר דיבר בקושי. הוא נראה עייף ונרגש והשיב בקצרה על שאלות העתונאים. הורשו כבר סיות להיום. הבת אוניקה ואחיו של שמואל רוזנווסר הודו לבשרוד החוץ, לצה"ל לצלב האדום הבין־לאומי ולמגן דוד אדום על עזרתם הרבה למען שיחרורו של אבי המשפחה. סקק שעה של להץ כבד מצד עתונאים, ידידים ושכנים שמילאו את הדירה, על גדותיה, פונה הקהל הרב כדי לאפשר לרוזנווסר לנוח מתלאות הקשות שעברו עליו.

„לארק" בבאית ליד הבית ומתוכה יצא שמואל. רוזנווסר מלווה על־ידי קציני צה"ל ונציגי הצלב האדום. הוא נפל בזרועותיהן של אשתו, בתו. אחיו וגיסתו והובל על ידם לעבר הדירה, שזה לן בקורו הראשון בה (האם ובתה עברו לדירה זו ממטולה לפני חצי שנה כלבד בעוד שרוזנווסר נחטף לפני שנה וחודשיים).

מתנה ליום ההולדת ה־59

עם כניסתו לדירה, כשהוא מפלס

„לא יכלה להיות לאבא מתנת יום הולדת מוצלחת מזו" — פלטה אוניקה, שגילתה, כי שלשום חגג אביה את יום הולדתו ה־59.

מיהו חיג'אזי?

סופרו הצבאי של „דבר" מוסיף, כי מחמוד באכר חיג'אזי היה לאחד המחבלים המפורסמים ביותר בארצות רבות, לאחר שנידון על־ידי בית דין צבאי בישראל למוות, בשלב מאוחר יותר — ב־5 במאי 1966 — נידון למאסר 30 שנה, לאחר שבעפכו נערך שנית.

חיג'אזי, שנולד ב־1937 בירושלים העתיקה, הסתבך בירדן במעשים פליליים שונים. ב־17 בינואר 1965 נמנה עם חולייה „פתחי" שחדרה לישראל בחבל לכיש, במטרה לפוצץ גשר באיזור זה. החולייה נתקלה באיזור נחושה בחבל לכיש במארב של צה"ל, שפתח לעברה באש אך אנשיה נמלטו. למחרת נתגלה חיג'אזי באיזור זה, כשהוא פצוע, ברשותו נמצא מקלע. כן נתגלה בסליקה באיזור מיכל (ג'ריקן) עם חומר־נפץ מסוג ט.נ.ט., שנועד לפיצוץ הגשר.

מחמוד חג'אזי בתחנת הגבול בראש הנקרה, רגע לפני צאתו לצד הלבנוני

שליש מסכומי מס שבח מקרקעין — כסיוע לרשויות

מאת סופר „דבר" בירושלים

הממשלה החליטה אתמול להקל על מצבן הכספי הקשה של הרשויות המקומיות ולהפריש לתקציבן שליש ממס שבח מקרקעין שיוגבה בתחומה של כל רשות מקומית. לפי האומדן יגיע שליש זה ל־8 מיליון ל"י בשנת התקציב הבאה.

הכוונה היא להפעיל את ההחלטה ב־1 באפריל 1971. לשם כך החליטה אתמול הממשלה לאשר את התזכיר והצעת חוק שבח מקרקעין, ולהגיש מיד את הצעת החוק לכנסת.

הבהאים — לעדה מוכרת

כן החליטה אתמול הממשלה להכיר בעדת בני האמונה הבהאית כעדה מוכרת, לפי חוק מנדטורי הקיים בתוקף עד היום. הכרה זאת היא בנוסף להכרה בעדת הדרוזית ובכנסיה האוונגלית־אפיסקופלית (אנגליקנית) כעדות דתיות מוכרות.

הבהאים מונים בעולם כולו כ־3 מיליון איש, רובם בארה"ב. ובישראל הם מונים כמאתיים נפש. מרכזה העולמי של העדה הבהאית נמצא בחיפה.

אושר תקנון יד בן־צבי

הממשלה אישרה אתמול את התקנון של יד יצחק בן־צבי וכן אושרה האמנה בדבר מניעה

בדרכים שהוכנה בוועידת של או"ם בווינה בשנת 1968 ונחתמה אז על ידי נציגי ישראל. האמנה קובעת כללי תנועה בדרכים, ציוד בטיחותי של רכב והוראות הנוגעות לרשיונות נהיגה בין־לאומיים, וכן כללים להאחדת אותות תנועה ותמרורים. האחדה זו דרושה כדי להביא לשילוב בין שיטת התמרור האירופית, שישראל נמנית עליה, לבין שיטת התימרור האמריקאית.

אישים שוודיים פנו אל ממשלת ברה"מ

שטוקהולם, (ע"ר). — 55 אישים שוודיים, ביניהם שני חתני פרס נובל הארכיבישוף יוהפסון, ובמאי הקולנוע אינגמאר ברגמן, שיגרו אתמול עצומה לממשלת ברה"מ, ובה מחאה נגד „גל הרדיפות החדש נגד יהודי ברה"מ".

הארכיבישוף יוהפסון אמר, כי המסמך נמסר לידי שגרירות ברה"מ בשטוקהולם, כדי שיועבר למוסקבה.

בין היתר מדגישים חותמי העצומה, כי מצבם הנוכחי של יהודי ברה"מ „אינו עולה בקנה אחד עם מעמדות של מדינה, הטוענת שהיא מנהיגת חוק".

פינקוס קורא לממש מייד החלטות בריסל

אין כל יסוד במציאות לתמונה שנתקבלה כאילו עניין כהנא היה עיקר עיסוקה של ועידת בריסל למען יהודי רוסיה — אמר אתמול יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית אריה פינקוס, בישיבת ההנהלה, שנתקיימה בתל־אביב והוקדשה לדו"ח מפורט על הוועידה בבריסל.

פינקוס אשר ריכז, למעשה, את פעולות נשיאות הוועידה, הבהיר כי ההחלטה לא לאפשר לכהנא להשתתף בוועידה נתקבלה פה־אחד על־ידי נשיאות הוועידה, לאחר שהמשלחת שייצגה בועידת את יהדות ארה"ב הודיעה כי יהודי אמריקה שוללים בהחלט את מדיניותו ושיטתו של כהנא.

פינקוס מסר כי משטרת בלגיה הודיעה לנשיאות הוועידה, כי החליטה לגרש את כהנא מבלגיה על סמך שיקולים משטרתיים משלה, וללא כל קשר עם הוועידה. ואין כל שמץ של אמת בידיעות שהופצו כאילו ביקשו ראשי הוועידה מן המשטרה לגרש את כהנא מבלגיה. לנשיאות הוועידה לא היה כל קשר, לא לגוי ולא ספני, לא ישיר ולא בעקיפין, עם

החלטתה של ממשלת בלגיה לגרש את הרב כהנא.

פינקוס אמר כי ועידת בריסל השיגה את כל המטרות שהוצבו בפניה. היא הצליחה לעורר את דעת הקהל בעולם לפעולה למען יהודי רוסיה. בוועידה עצמה בא לידי ביטוי, כפי שלא היה זה מזמן, שהעם היהודי בכל הארצות מאוחד במאבק זה.

בדברו על פעולות מעקב המתחייבות מן הוועידה, אמר מר פינקוס כי בוועידת פעלו מספר ועדות בתחומים שונים, כגון משפטים, אמצעי תקשורת, נוער וקשרים עם ממשלות ומוסדות אחרים, ונתקבלו החלטות מעשיות להמשך הפעולה. עוד השבוע תחל הפעולה למימוש החלטות להגברת המאבק למען יהודי רוסיה.

בישיבת ההנהלה מסרה נשיאת ויצ"ו העולמית רעיה יגלום, על השתתפותן הפעילה של נציגות נשים בוועידת בריסל — בנשיאות, בוועדות ובמליאה. היא הביאה לוועידה הצעת־החלטה לשגר משלחת יהודית אל ממשלת ברית המועצות כדי להביא לפניה את התביעות למתן חירות ליהודי רוסיה ולאפשר להם לעלות לישראל. הצעה זו נתקבלה פה־אחד על־ידי הוועידה.

1000 ניגרים מבקשים להתגייר

ניו־יורק, (עסט"א). — רב שכרני אמר אתמול בניו־יורק, כי הוא עומד בקשר מכתבים עם המנהיגים של כ־1000 ניגרים הרואים עצמם כיהודים, שהודיעו לו כי הם מוכנים להתגייר כדי להתקבל לעם היהודי.

הרב הירנג מסר, כי גילוין אודות הניגרים המבקשים להיות יהודים החל עם מכתב שקיבל ב־1967 מאחד ממנהיגי הקבוצה. במכתב זה הוא מסר, כי הם גילו את היהדות בכוחות עצמם, וכי הם רוצים עזרה תכונה בתור יהודים".

לקבוצה „חמישה או ששה" בתי כנסת והבריה מנהלים פעולה מסיונרית בחלק הדרומי של ניגריה. הם מכנים את בתי התפילה שלהם „בתי כנסת", אם כי במבנן שלהם אינם דומים כלל לבתי כנסת יהודיים.

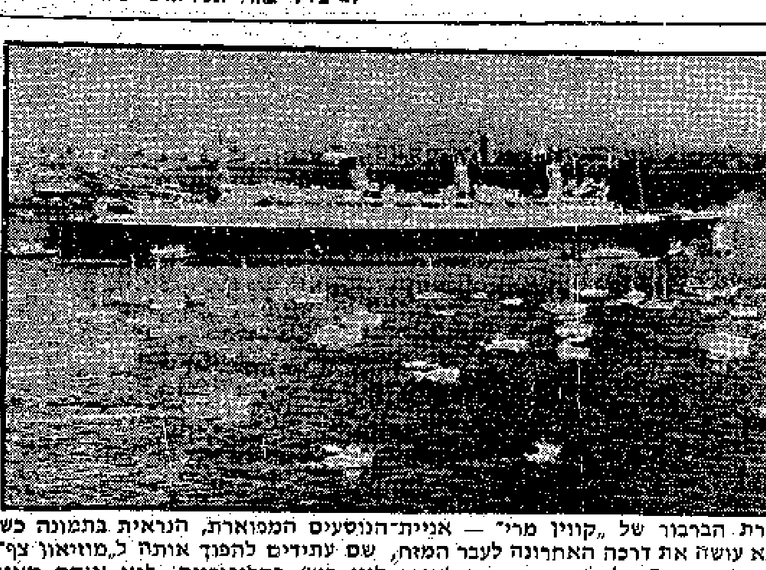

שירת הברבור של „קווין מרי" — אניית־הנוסעים המפוארת, הנראית בתמונה כשהיא עושה את דרכה האחרונה לעבר המזח, שם עתידים להפוך אותה ל„מוזיאון צף" בשיוט הפרידה של ספינת־היוקרה לאורך לונג ביץ' בקליפורניה, ליוו אותה מאות ספינות קטנות בקילומטרים האחרונים. (צילום רדיו של „יונייטד פרס", מוחד ל„דבר")

מסתמנים מועמדים לתפקיד של ראש עיריית עזה

ראשי הציבור בעזה מקיימים בימים אלה התייעצויות על מינוי מועמד לראשות העיריה, במקומו של ראגב אל־עלמי, שהודח בחודש ינואר על־ידי הממשל הצבאי.

כפי שנודע, התגבשו לאחרונה שלוש קבוצות הנאבקות על כהונת ראש העיריה. המשפחות הוותיקות והחוגים הכלכליים מציעים לתפקיד זה את מר רשאד א־שאויה, פרדכן עשיר. החוגים המסורתיים מציעים את עלי אבו־שעבאן, בעוד שהאינטלקטואלים נאמני קאהיר מצדדים במועמדותו של עו"ד פאיז אבו־רחמה. מקווים, שתוך שבועות מספר התגבש הצעה מוסכמת, שתובא לאישור השלטונות.

יצטרך להקדיש כל זמנו לתפקיד

נודע, שהממשל הצבאי עומד על כך שראש העיריה החדש יתחייב להקדיש את כל זמנו לצרכי הציבור, ולא ימשיך לנהל את עסקיו הפרטיים, כפי שנהוג כיום ברצועה.

רימון נזרק בעת עוצר־הלילה

רימון יד נזרק במוצאי שבת לעבר רכב צבאי ברחוב הראשי של עזה. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. המקרה אירע בשעה 10 בערב, מזרחית למטה הממשל ג־רחוב עומר־אל־מוכתר.

כתב עתי"ם מציין, כי הרימון נזרק בשעת עוצר־לילה, המוטל עתה על עזה, ועל אף העוצר הצליח זורק הרימון להתחמק. כוחות הבטחון ערכו סריקות, אך לא נמסר על מעצרים.

אילת מתחתן עם אילת ביום אילת

החתן והכלה, הנקראים שניהם אילת, הזמינו את ראש עיריית אילה להתונתם, שתתקיים ביום שחרור אילת. במכתב ששיגר הזוג אל ראש העיריה א. אזר, נאמר:

„לראש עיריית אילת הנכבד. הנני חייל והיילת בגמר שירות התובה. המתכבדים בזה להזמין את כבודו ליום חתונתנו המתקיים ביום שני 8.3.71 — יום שחרור העיר אילת. לנו יש קשר הדוק מיוחד לשם אילת ולתאריך זה. כפי שכבודו קורא בהזמנה, שם שנינו הוא אילת והוא ניתן לנו על שם העיר אילת. אילת סירוטה החתן נולד בי"ב באדר תשי"ט, יום שחרור העיר, ואילת מזרחי הכלה נולדה שנה לאחר מכן, גם כן בחודש אדר. נשמח מאוד לארח את כבודו ביום שמחתנו. בכבוד רב. אילת — אילת".

עיריית אילת תשלח לזוג הזמנה לבילוי ירח הדבש במלון „אילת" באילת על חשבון עיריית אילת.

עובדי המדינה ברצועה החליטו על סנקציות

ועד עובדי המדינה בשטחים הקדמיים (מדובר בעובדי רצועת עזה וצפון סיני) החליט לנקוט סנקציות החל מן תבוקר, כי מחאה על סירוב האוצר ונציבות עובדי המדינה לאשר להם „תוספת שטחים קדמיים", המקובל בכל מוסדות כוחות הבטחון, גם כשמדובר בתפקידים מינהליים ופקידותיים.

לכתב עתי"ם נודע שההחלטה על נקיטת סנקציות נתקבלה על דעת מרכז הסתדרות עובדי המדינה, ואם עד יום חמישי לא יחול שינוי בעמדת האוצר, תתכנס מועצת עובדי המדינה בשטחים הקדמיים ותדון בהחמרת הסנקציות.

בגלל אופי העבודה בשטחים לא ניתן לגלות את כל צורות הסנקציות. אילם נודע שהחל מן הבוקר יפסיקו עובדי המדינה באזורים אלה את כל הקשרים עם המשרדים הממשלתיים בישראל, ולא יבצעו כל הליכי תשלומים וחשבונאות עם גורמים שמחוץ לאזור עבודתם.

יחד עם זאת החליט ועד העובדים להימנע מסנקציות לגבי עבודות הקשורות באוכלוסיה המקומית.

ההתמרמרות בין עובדי המדינה נובעת בעיקר מכך שעובדי כוחות הבטחון באזורים אלה מקבלים את „תוספת השטחים" זה מכבר, כדבר מובן מאליו. בעוד שדרישת עובדי המדינה, העובדים בתנאים דומים, נדחתה עד עתה על ידי המוסדות המתאימים.

המצרים לכדו מטען סמים „בעזרת ישראל"

קאהיר, (א.פ.). — שלטונות הבטחון המצריים לכדו אתמול באי קטן סמוך לחוף ים סוף מטען סמים שהסתכם בשתי טונות של מאריחואנה ואופיום. בקאהיר נקבע, כי גילוי הסמים „נעשה בעזרת המודיעין הישראלי".

שווי הסמים מוערך ביותר משני מיליון דולר.

המאגר התגלה באי הממוקם כ־20 קילומטרים מהחוף ים סוף מדרום להורגדה, בעומק מערה מרוחקת כמה עשרות מטרים מהחוף האי הסלעי. נמסר, כי סוחרי הסמים הצליחו להימלט בספינות מנוע קטנות והמשטרה המצרית עורכת עתה מצוד מקיף אחריהם. בשהיא נעזרת בספינות חמושות.

סגן המיניסטר הסיני לעניני תעשיית־קלה צין ויי־צי, המריא אתמול מפקין בדרכו למצרים.

55.2% מהאוכלוסיה נגד כל שינוי במעמדה של ירושלים

רוב הציבור אינו מוכן לקבל כל שינוי בסטאטוס של ירושלים, אפילו אם בגלל כך לא יושג השלום — זאת מסקנתו של משאל דעת הקהל הכל־ארצי של „מחקרי דעת קהל לישראל" (פורי) שנערך לפי הזמנת „ג'ואיש כרוניקל" הלונדוני.

עורך המחקר רפאל גיל מסר, כי חוקרי המכון העמידו בפני הנתך מייצג של 1200 איש את השאלה אם יסכימו לשינוי בסטאטוס של ירושלים, אם יהיה זה המכשול היחיד לשלום בינינו לבין מדינות ערב.

55.2 אחוז התנגדו לכל שינוי ועומדים על כך שהמצב בירושלים ישאר „כמו עכשיו, אפילו אם בגלל זה לא יושג השלום". 19.3 אחוז מוכנים ש„ירושלים תוכרז כעיר בין־לאומית". 15.9 אחוז מסכימים ש„ירושלים תהיה בירה משותפת לישראל ולערבים". 0.8 אחוז מוכנים להעניק לערבים זכויות מימשל על המקומות הקדושים ורק 1.7 אחוז מוכנים ש„ירושלים תחולק מחדש בין ישראל לערבים כמו לפני מלחמת ששת הימים".

7.6 האחוזים הנותרים אמרו כי „אינם יודעים" מה צריך לעשות במקרה שירושלים „תישאר המכשול להשגת השלום".

„יש להתאים יכולת הקליטה של המשק למבנה המקצועי של העליה"

מנכ"ל משרד הקליטה הלל אשכנזי אמר אתמול בחגיגת עולי בריטניה בתל־אביב, כי יש להתאים את יכולת הקליטה של המשק למבנה המקצועי של העליה העתידה להגיע. הנואם הדגיש את תרומתה הרבה של העליה למשק ישראלי, מהציות. עד של־ם מכל תוספת כוח האדם למשק, מאז מלחמת ששת הימים, באה מקרב העולים. 40 אחוזים מן העולים הם בעלי מקצועות אקדמאים טכניים ומקצועות חפשיים. „כיום לא ניתן לכוון את העליה הבאה מינהלית. אם ברצוננו לכוון את העולים לאזורים מסויימים, עלינו לעשות זאת בעזרת תמריצים כלכליים חיוביים".

בסיום דבריו עמד המנכ"ל על בעיות הקליטה החברתית ואמר, כי „פתרונה של בעיית הקליטה החברתית תלוי בנכונותם של הישראלים לסייע לעולים החדשים. משרד הקליטה פועל בדרכים שונות לשילובם החברתי של העולים בחברה הוותיקה. צעד חשוב בתחום זה הוא שיתוף מקומות התעסוקה בקליטה החברתית. אבל, כאמור, פתרון הבעיה נתון בידי החברה הישראלית כולה".

אלפים בלוויית ד"ר טוקאן בשכם

לווייתו של מיניסטר החוץ הירדני לשעבר ד"ר קאדרי טוקאן בשכם. (צילום: „ניוזפוט")

אלפים רבים השתתפו אתמול בשכם בלווייתו של ד"ר קאדרי טוקאן מנהל קולג' „אל־נג'אח", איש מדע וחינוך, שהיה בזמנו שר החוץ בממשלת ירדן, ומת בסוף השבוע בביירות מהתקף־לב בעת השתתפותו בוועידת של האקדמיה לשפה ערבית.

אתמול בשעות הבוקר נערך טקס אזכרה ברבת־עמון. ראש ממשלת ירדן ואספי תל, הברי ממשלה, עגאיר מצריב, נציגי בית המלוכה וחברי שני בתי הפרלמנט חלקו כבוד לד"ר טוקאן. בשעה 10.00 עבר הארון את גשר אדם (דאמיה) לשומרון, בלווית שיירה של 100 כלי רכב, וביניהם גם ארבע מכוניות שהורשו לעבור מירדן לשכם.

מסע הלוויה יצא בשעה 13.30 מביתו של המנוח לעבר המסגד הגדול בעיר העתיקה, שם ספדו למנוח מר איברהים צנובר, יו"ר ועדת המבחינה בגדה המערבית, מר חברי מלהיס משכם, בשם לשכת המסחר, מר מוחמד אל עמלה, בשם עיריית שכם וכן התלמיד אחמד מוחמד זיגב, בשם תלמידי בית המדרש למורים אל נגאה, שהמנוח היה מנהלו.

בראש התהלוכה צעדו שתי נערות לבושות שחורים, שנשאו כרזת אבל. ומאחוריהן מאות תלמידים ותלמידות נושאי זרי פרחים וכפות תמרים. כן נראו במסע הלוויה נציגי מוסדות ציבור, אישי ציבור, נציגי לשכות המסחר, ראשי עיריות מיהודה ושומרון ונכבדים מרצועת־עזה ושומרון.

בין באי הלוויה בלטו המזכיר הראשון בשגרירות ירדן בביירות ואליד טוקאן שהוא בן אחיו של המנוח, קונסול תורכיה בירושלים המזרחית, הארכיבישוף של העדה האנגליקנית, נג'יב קובעין ושר ההגנה הירדני לשעבר אנואר נוסייבה, משרה"ו ושלים.

לפני ארון המנוח צעד קרוב משפחתו שנשא בידו כרית אדומה ועליה האותות והתארים שהוענקו לו.

בשעה 15.30 הגיע הארון לבית הקברות המקומי שם הצטופפו כעשרת אלפים איש שקוננו בקול רם. הארון הוטמן בחלקה המשפחתית לקול תפילותיו של המואזין.

תנחומי הממשל

מושל שכם אל"מ שאול גבעולי ואנשי סגל הממשל הצבאי בשכם היו מראשוני המנחמים. בשם מפקדת יהודה ושומרון הביע תנחומים סא"ל דוד פרחי.

נורה ונהרג בשטח־אש

מאת סופר „דבר" בדרום

סיור של משמר הגבול שסייר באיזור שטח אימונים של צה"ל ליד קיבוץ שעלבים בתקל אחמול בשעות הצהרים בדמות חשודה. בשטח זה אסורה הכניסה לאזרחים. כשניסה משמר הגבול להתקרב אל הדמות, החל האיש לברוח ולאחר זה תפס עמדת התגוננות. וכאשר ניסה המשמר להתקרב שנית, ברח. המשמר ירה כמה יריות באויר וציווה עליו לעמוד. כשלא נענה ירו לכיוונו. הוא נפגע ונלקח לבית חולים „אסף הרופא" ושם מת מפצעיו.

התברר שהאיש הוא בדואי בן 41 משבט אל־הוזיל.

פועלי הדפוס הכריכה והקרטונז'

לגח"ל אין שום תוכנית פעולה והמצע שלה ריק מתוכן כמו תמיד.
גם העומד בראש רשימת גח"ל אין לו זכות בחירה. מחר, זכרו
את הסיסמא והצביעו בהתאם לה בעד רשימת המערך.

האמת שלנו:
הצבע אמת

כ־850 מיליון ל"י — הוצאות הבטחון בשנת 1971–72

הממונה על התקציבים: בשנת תשל"ג יונהג חינוך חובה חינם לכל כיתות ט'

...ארנון גפני, הממונה על התקציבים במשרד האוצר, בכנס־הסברה שנתקיים אמש בחדרה.

כדוגמה לגידול העצום בהוצאות הבטחון הצביע גפני על העובדה שתקציב הבטחון ערב מלחמת ששת הימים גדל מאז פי חמישה ויותר והגיע בשנת 1971/72 ל־5–2 מיליארד ל"י.

זאת ועוד: ההוצאה לצרכי בטחון תגיע בשנת 1971/1972 לכ־850 מיליון דולר — סכום העולה על מה שהוציאה ישראל ב־8 השנים שלפני מלחמת ששת הימים. תקציב הבטחון מאז אפריל 1970 ועד לתקציב של השנה הבאה גדל ב־37 אחוזים.

אולם במקביל לגידול זה בהוצאות חל גם גידול ניכר בפרעון חובות המדינה. בעוד שבשנת 1966/67 שילמה הממשלה 814 ל"י בהחזר קרן ותשלום ריבית על הלוואותיה הרי בשנת 1971/72 תשלם המדינה כ־2.3 מיליארד ל"י. שני סעיפים אלה — בטחון ופרעון חובות — מהווים כ־60 אחוזים מתקציב המדינה לשנת 1971/72, המסתכם ב־13.2 מיליארד ל"י.

כל הכנסות המדינה ממסים ומהלוות־חובה, המסתכמות בכ־7,750,000 מיליארד ל"י לא יספיקו איפוא אלא לכיסוי הוצאות הבטחון ופרעון החובות.

הדאגה לשכבות מעוטות הכנסה

על אף כובד נטל זה בהוצאות הבטחון, הדגיש גפני, מוסיפה הממשלה בסיוע ועם היהודי בתפוצות ובעזרת הסוכנות היהודית, לשקוד על פיתוח השירותים הסוציאליים ולדאוג לשכבות מעוטות הכנסה.

מכסות־הסעד הניתנות למשפחה נתכבת ממוצעת היוו בשנת 1960/1961 רק 19 אחוזים מן השכר הממוצע במשק, ואילו בשנת 1971/72 יגיעו ל־40 אחוזים מן השכר הממוצע במשק.

כן ציין גפני את ההתפתחות במערכת השירותים הסוציאליים הניתנים לאוכלוסיה, כגון סידור ילדים של משפחות מעוטות־הכ...

בתי־ח חדשים להקלת מצוקת האישפוז

כדי למנוע משבר חמור בשטח האישפוז הוקצבו הסכומים הנדרשים להתחלת בנייתם של מספר...

...ט' בארץ ובאזורים נזקקים במיוחד ילמדו בשנת הבאה חינם, ואילו בשנת תשל"ג ייחנו מהסדר זה כל התלמידים במדינה בכיתות ט'.

...שום דיונים על העלאת מסים והממשלה תחפש בודאי דרכים ומקורות לכיסוי הוצאות בלתי צפויות אלה, לאור ההתפתחויות השונות במשק.

ד"ר להמן תובע להסדיר רישום זכויות המשתכנים בשיכונים ציבוריים

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

בתביעה להרחיב הוראות חוק רישום שיכונים ציבוריים תשכ"ד (1964) שפטר את המשתכן הראשון במסגרת שיכון ציבורי מן החובה לחשוש לצורך רישום זכויותיו בלשכות רישום מקרקעין אישורים מהרשויות המקומיות, גם לגבי אותם השיכונים אשר הוקמו לאחר 1965 — יצא אתמול יו"ר הדירקטוריון של בנק אפותיקאי כללי, ד"ר ארנסט להמן, באסיפה הכללית השנתית של בעלי מניות הבנק.

בעיית רישום הזכויות של המשתכנים בחלק מהשיכונים הציבוריים קיימת מאז קום המדינה, כאשר מינהל מקרקעי ישראל מסר אדמות להברות שיכון להקמת שיכונים מבלי שהובטחו היסודות לרישום הזכויות על המקרקעין ב„טאבו". שר האוצר התיר החל מ־1957 לתת הלוואות למשתכנים בשיכונים אלה תמורת בטחונות אחרים ולא משכנתא, עד שייוצרו התנאים לרישום המשכנתא. מאז ניתנו אלפי הלוואות כאלה, ולמעשה הפך אשראי זה לצורה השלטת במתן הלוואות של הבנקים. בבנק אפותיקאי כללי מורכב תיק ההלוואות של הבנק ב־80 אחוז מהלוואות אלו. ד"ר להמן ציין, שרישום שיעבוד זכויות חוזיות לגבי נכסי מקרקעין לפי חוק המישכון תשכ"ז (1967) אינו יכול בשום אופן לבוא במקום רישום משכנתא ב„טאבו", כי רישום זה אינו מאפשר לגרשה לעקוב או אפילו למנוע מכירת הנכס לאחרים.

לדעת ד"ר להמן, המצב הקיים של אי רישום הזכויות ב„טאבו" גורם לכך, שבניית המשכנתאות סובלת, מוטל התשלומים של בעלי הדירות הולך ורע, ואילו ההוצאה־לפועל על משכנתא בהליכים משפטיים כמעט בלתי־אפשרית, מאחר שהמשתכן אינו בעל הדירה מבחינת הזכויות. סבור ד"ר להמן, גורם הדבר גם להונאת הדיירות. אף האוצר צובר הפסדים. מכירת דירה בשיכונים אלה אינה מעוגנת ברישום ב„טאב"ו והתוצאה היא שהאוצר מפסיד מסי העברה רבים. אולם הסובסידיה על המשכנתא שניתנה על־ידי הממשלה אינה נפסקת, לטובת שלבעל הדירה החדש אין כל זכות להוזלה בתשלומי המשכנתא על חשבון משלם המסים.

יו"ר הדירקטוריון של הבנק האפותיקאי העלה שתי הצעות. האחת — לגבי הרחבת הוראות חוק רישום שיכונים ציבוריים גם לגבי שיכונים ציבוריים שנבנו לאחר 1965. הצעה שניה — הסדר חוקי חדש לשינוי בסיסי של המצב. לפי הצעה זו, צריך לאפשר רישום־עזר של הזכויות על מקרקעין על סמך התכניות הפרוביזוריות לפארצלאציה של הקרקע ושל המבנים הקיימים. יש להניח, כי ב־99 אחוז מכל המקרים לא יתגלו בעיות שאינן ניתנות לפתרון בקשר לזכויות על הקרקע גם בעת המדידה הסופית. כך, שבינתיים אפשר יהיה לרשום ב„טאבו" את הבעלות בבתים משותפים ואת הזכויות בקשר למשכנתאות. ד"ר להמן קרא למשרד המשפטים להכין הצעת חוק זו.

להרחיב שיטת מכירת פקדונות קבלניים

ד"ר להמן קרא לבנק ישראל שוב להתיר לבנקים אפותיקאים למכור פקדונות קבלניים. הוא הציע שהמפקח על הבנקים יגביל את אישוריו לקבלת פקדונות קבלניים להלוואות קטנות יחסית, הניתנות על דירות עממיות שמחירן ליחידים אינם עולים על 60,000 ל"י, באמצעות סכומים שדיים אלה. סבור ד"ר להמן, אפשר להקל במידה מסויימת על מימון הדיור לזוגות צעירים, ליוצאי צבא ולאחרים שאינם מוצאים פתרון לבעיית דיורם במשרד השיכון.

לפי שיטת מכירת פקדונות קבלניים, נותן הבנק למשתכנים הרוכשים דירות אצל קבלנים הלוואות לתקופה של כ־3—5 שנים ואשר תמורתן נרשמת לזכות פקדון וקבלן בבנק. הבנק מוכר למשקיעים השתתפויות בפקדון זה אשר מובטחות על־ידי המשכנתא ועל־ידי ערבותו של הבנק.

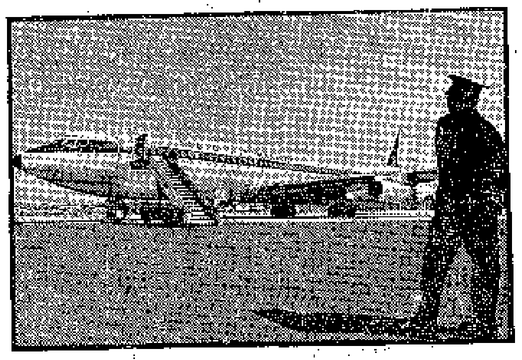

טייס שהאמין שהקו הישר בין שתי נקודות מהווה את הדרך הקצרה ביותר ביניהן, נוכח לדעת, כי טעות בידו, וכי המגבלות המדיניות החלות על טיסות בין לוב לישראל מחייבות בחירת מסלול נסיעה ארוך יותר. הטייס של מטוס המטען של חברת „לויד" היה בדרכו מלוב לישראל, אך לפי התכנית צריך היה לנחות בניקוסיה, ולהגיע לארץ ב־5 אחר הצהריים.

בהיותו באוויר הגיע הטייס למסקנה, כי אין לו מה לעשות בניקוסיה והוא החליט להמשיך ישר מלוב לישראל. זמן קצר לאחר שהמריא מטריפולי הודיע למגדל הפיקוח בלוד: „אני נוחת בלוד בטיסה 914, ב־2 אחה"צ". הודעתו גרמה להתרגשות במרכז התיאום בנמל התעופה, אך לבסוף הותר לקרבניט האנגלי לנחות: הוא קיבל הוראות לנחות בקצה הרחוק של המסלול, שם נבדק באורח יסודי, ולאחר שהוברר שהיה בלוב עם מטען אחר, וכי זה אמנם המטוס החכור ע"י „אל־על", שהיה צפוי להגיע אתמול, נחתמו ניירותיו והצוות יצא למנוחה במלון. (ע)

תכניות בידור במטוסי הענק 747 ב„אל־על"

מאת סופר „דבר" לענייני תעופה

ארבעה שחקני תיאטרון וקולנוע יטלו חלק בתכניות בידור מוקלטות מהן יהנו נוסעי „אל־על" במטוס הענק מדגם „בואינג 747" — שטיסת הבכורה שלו תתקיים בקיץ השנה.

הנוסעים יוכלו להאזין לפרקי קריאה בתנ"ך מפי השחקן הבריטי הנודע לורנס אוליביה באנגלית, או מפי הקריין עמיקם גורביץ בעברית.

שעה של בדיחות יהודיות על ישראל יושמעו מפי הקומיקאי דני קיי ותכנית של שירים ישראלים ופולקלור יהודי מפי הזמר־שחקן תיאודור בייקל.

לתכניות הבידור המוקלטות יוכלו הנוסעים להאזין ב־8 ערוצים שונים באמצעות אזניות. כן יוקרנו 4 סרטים בכל טיסה, במטוס ענק זה, שיפעל בקו לוד—אירופה—ארה"ב.

ביקורת על ראש המעבדה למניעת זיהום

מאת סופר „דבר" בחיפה

ראש עיריית חיפה מ. פלימן תקף אמש בישיבתה של מועצת העיריה בחריפות את ראש המעבדה הארצית למניעת זיהום אוויר של משרד הבריאות, שקבע בראיון עתונאי על זיהום האוויר בחיפה, כי העיריה חייבת לדאוג למניעת זיהום האוויר.

זוהי בורות בהבנת תפקידיה של הרשות המקומית — אמר פלימן. הוא הוסיף: מה יכולתה ומה אפשרויותיה של עיריית חיפה, למשל, לפעול נגד בית החרושת הנמצא מחוץ לתחום אזור שיפוטה?

זהו ענינו ותפקידו של משרד הבריאות — קבע פלימן.

אנשי הג"א צויינו לשבח

שלושה אנשי הג"א צויינו לשבח על־ידי מפקד משטרת מרחב המרכז, ניצב משנה ע. גולדברג, על גילוי עירנות וסיוע למשטרה למניעת עבירות פליליות.

בטקס שנערך אתמול בתחנת המשטרה בפתח־תקוה, עם סיום מחזור שירות של אנשי הג"א, העניק מפקד התחנה פקד א. ליאופולד לשלושת המצטיינים מכתבי הוקרה של מפקד המרחב.

המצטיינים הם מנשה עבדיה, אשר סייע לשוטר בתפיסת שני נערים שלכבו של קטנוע גנוב; בסים פינץ, אשר עצר אדם משוטט בלילה בסביבות תשובות ולאחר מכן בתגלה שגנב מכונית. ויצחק דוקן, שתרם לערנותו, בלכידה קבוצת נערים שעסקה בגניבת אביזרי...

פקד ליאופולד אמר בדברי ברכתו, כי למרות שתפקידם של...

600 פירסומאים ישתתפו בכנס פירסום בין־לאומי בתל־אביב — ביוני

כ־600 פרסומאים הבטיחו השתתפותם בכנס הפרסום הבין־לאומי שייערך בתחילת יוני במלון „שרתון" בתל־אביב — על כך מסר אתמול במסיבת עתונאים בבית־סוקולוב אליהו „טלי", יו"ר החטיבה הישראלית של האיגוד הבין־לאומי לפרסום.

ויליאם ברנבך

הנושא המרכזי של הכנס, שייערך בחסותו של שר החוץ אבא אבן, הוא: בעיות הפרסום בארצות המתפתחות. את ההרצאה המרכזית ישא ויליאם ברנבך, מגדולי הפרסומאים בעולם.

ח. פלד, מארגן הכנס, אמר כי הוא קיבל הבטחה ממספר פרסומאים ערבים מארצות עבר הגבול בלתי עם ישראל, שהם יבואו לכנס הפרסום יהיו מגיע שהם ישתתפו בו בעילום שם. הכנס הבין־לאומי הקודם לפרסום התקיים בטוקיו, לפני שנה.

תקציב הכנס נאמד ב־180,000 ל"י ומשרד החוץ ומשרד התיירות משתתפים ב־60,000 ל"י.

ישראל נבחרה כאכסניה לכנס בגלל נסיונה הרב בהגשת הדרכה וידע לעשרות ארצות מתפתחות וגם מפני שהשוק הישראלי הרב־לשוני (כתוצאה מן העליה) משמש דוגמה לבעיות המאפיינות את הנושא המרכזי של הכנס — אמר א. טל. הכנס יימשך שלושה ימים.

תעריפי ההודעות ברדיו עלו ב־25 אחוז

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

רשות השידור העלתה מהיום את תעריפי שידור המודעות ברדיו בכ־25 אחוז.

תעריף יחידת הודעה ברדיו הועלה מ־20 ל"י ל־25 ל"י. הפלאת התעריפים אושרה על־ידי מליאת רשות השידור, אולם לא קיבלה את אישורה של ועדת המחירים הציבורית, כנדרש לגבי העלאת תעריפים של שירותים ממלכתיים.

ועדה לבדיקת ממצאי המבקר על מועצת הכותנה

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

מנכ"ל משרד החקלאות אברהם ברום, שהוא יו"ר מועצת הכותנה, מינה ועדת מיוחדת לבדיקת ממצאי מבקר המדינה על מועצת הכותנה. בוועדה משתתפים נציגי כל הסקטורים של המועצה: באי בית המגדלים, המפיסים, ההתיישבות העובדת, המטוויות ונציגי הממשלה.

בהודעה לעתונות אומרת ועדת מגדלי הכותנה שליד ארגון עובדי...

225 מיליון ל"י — תחזית הכנסות לשכת המס לשנת 1971

מאת דוד ליפקין, סופר „דבר"

תחזית הכנסות לשכת המס ל־1971 המבוססת על השיבויים הנכנסים היום לתוקפם לגבי העלאת תקרת הגביה מ־700 ל"י ל־1,000 ל"י, מסתכמת בכ־225 מיליון ל"י — מסר אתמול מנהל לשכת המס המרכזית יצחק חסקין, בתשובה לשאלת סופר „דבר".

מתוך סכום זה של 225 מיליון ל"י יופרשו, לפי החלטת הוועה"פ, 5.5 אחוזים לצרכי מערכת ההסתדרות בהסתדרות ובאיגודים מקצועיים לדלועה למפלגות המיוצגות בוועה"פ. השנה יסתכם סכום זה בכ־10 מיליון ל"י. הסכום להלוקה בין השותפים למס האחיד יגיע לכ־215 מיליון ל"י. בשנה החולפת גבתה לשכת המס, בלי המס הפרליטי, כ־196 מיליון ל"י. פירוש הדבר שהעלאת תקרת המס האחיד והגידול הטבעי בחברי ההסתדרות יגדיל את ההכנסות בכ־20 מיליון ל"י.

כ־12 מיליון ל"י — תוספת לקופ"ח

חסקין ציין, כי מתוספת ההכנסה הצפויה השנה של כ־20 מיליון ל"י תיהנה בעיקר קופת־חולים ואין כל יסוד לאומדנים באילו מדובר בסכומים מבוטלים. קופת־חולים תקבל כ־60 אחוז מתוספת ההכנסות הצפויה השנה, שפירושה בחשבון עגנתי תוספת של כ־12 מיליון ל"י.

לפי הסיכומים של 1970 הסתכמה גביית המס האחיד על־ידי לשכת המס ב־196 מיליון ל"י, לסכום זה יש לצרף את גביית מס פוליטי שהסתכם ב־6.09 מיליון ל"י. יחד הגביה הכללית הגיעה לסכום של כ־202.1 מיליון ל"י.

הוצאות הגביה של לשכת המס הסתכמו בשנה שעברה ב־7.75 אחוזים.

אגרות רכב יופחתו על מכוניות מיושנות — מה־1 באפריל

מאת סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

החל מה־1 באפריל יופחתו השיעורים של אגרות רכב ומס רכוש על רכב לגבי מכוניות פרטיות מיושנות שגילן 14 שנים ומעלה ותפוסת המנוע גדולה מ־1700 סמ"ק — החלטה על כך עומדת להתפרסם על־ידי משרד האוצר ועדת האגרות הממשלתית. בכך נענתה הממשלה באופן חלקי לתביעותיהם של בעלי הרכב המיושן, שהפגינו בזמנו בירושלים במחאה על המסים הגבוהים המוטלים על מכוניות ישנות.

יצויין כי על פי התקנות החדשות שפורסמו כבר יצטרכו להגיש בקשות חדשות גם אלה שפנו בעבר למשרד התחבורה — מאחר שבינתיים קבע משרד התחבורה תנאים חדשים לזכאים לקבל רשיון למונית. עדיפות תינתן לבעלי רשיון לנהוג במונית לפחות 10 שנים.

לפי המלצת משרד התחבורה, יופחתו אגרות הרכב השנתיות למכוניות ששנת תוצרתן עד 1957 מ־70 ל"י עד 150 ל"י, בהתאם לנפח המנוע. תוקפה של הקלה זו תהיה במשך שלוש השנים הבאות.

אשר לשיעורי מס רכוש של בעלי הרכב משלמים עם חידוש הרשיון השנתי סוכם, כי בעלי מכוניות עד 1000 סמ"ק ישלמו פחות מס רכוש ב־15 ל"י לשנה; בעלי רכב עם מנוע שבין 1000 סמ"ק עד 1300 סמ"ק ישלמו פחות 10 ל"י לשנה; בעלי רכב עם מנוע שבין 1300 סמ"ק עד 1750 סמ"ק ייהנו מהקלה של 30 ל"י לשנה; בעלי רכב מ־1750 סמ"ק עד 3000 סמ"ק יקבלו הנחה של 65 ל"י ובעלי רכב עם מנוע גדול מ־3000 סמ"ק יקבלו הנחה של 80—70 ל"י לשנה.

לגייצים ישנים תינתן הנחה במס רכוש של 10 ל"י לשנה.

המלצה: 20,000 ל"י — רשיון למונית חדשה

משרד התחבורה ממליץ לקבוע אגרת רשיון למונית חדשה בגובה של 20,000 ל"י. המלצה זו טעונה אישור סופי של ועדת השרים לענייני כלכלה תאת לנוכח העובדה, כי מחירו של „מספר ירוק" בשוק החפשי מגיע ל־80,000—70,000 ל"י. עוד נודע, כי במשך השנה יחלק משרד התחבורה 250 מספרים ירוקים חדשים. נוסף על כך הוקצאו עוד 60 רשיונות לנכי צה"ל ועוד 25 רשיונות לעולים חדשים.

מחירי המגרשים עלו ב־1970 ביותר מ־25 אחוז

מחירי המגרשים עלו בשנת 1970 בממוצע של 25 אחוז. בריכוזי עירוני מבוקשים היתה עליית מחירי המגרשים 50 אחוז ואף יותר — נמסר בדו"ח בנק אפותיקאי כללי על ההתפתחויות בשטח הבניה בשנה שעברה.

הדו"ח מציין עוד, שמבקשם של המגרשים הפנויים לבניה מבעלים האוכלוסין מצטמצמת והולכת, ואילו בעלי מגרשים שנותרו ואשר מוכנים למכרם, מהססים לעשות זאת תוך ציפיה לעלית נוספת במחירים.

בסעיף מחירי דירות, נאמר בדו"ח כי בעליש האחרון של 1970 חשו רוכשי דירות בתחשיבי המחיר המוצעים. מחירי חומרי הבניה עלו בשיעור ניכר, מעבר למה שאושר על־ידי ועדת המחירים הציבורית.

מגמה בלתי־אחידה בבורסה

מגמה בלתי־אחידה שלטה אתמול בשוק המניות. במספר מצומצם של מניות היו עליות קטנות ובמאידך ניסא במניות אחרות נרשמה ירידה. המחזור הסתכם ב־303,600 ל"י, מתוך זה בשערים משתנים 54,400 ל"י.

בשוק איגרות־החוב היתה מגמה בלתי־אחידה בצמודי־דולר ומגמת ירידה בצמודי־מדד. המחזור הגיע ל־1.44 מיליון ל"י. בשוק המילוות היו ירידות במילוות בטחון ובמילוות קליטה.

במחיר הדולר־נת"ד היתה אתמול ירידה של שלוש אגורות. הנת"ד נסחר ב־4.05 ל"י.

אושר תקציב עיריית צפת ל־1971/72

מאת ישעיהו עשני, סופר „דבר" בצפת

מועצת עיריית צפת אישרה בסוף השבוע את הקצבה לשנת 1971/72, המסתכם ב־8 מיליון ו־360 אלף לירות הוצאה. 4 מיליון ו־750 אלף לירות הכנסות וגרעון של 3 מיליון ו־650 אלף לירות. כן החליטה מועצת עיריית צפת להעלות את המסים ב־25 אחוז „על תנאי" — היינו, העלאת המסים תיכנס לתוקפה אם משרד הפנים יאשר את ההעלאה.

דבר לילדים
מומלץ ע"י משרד החינוך והתרבות

הופיעה חוברת מא/23

„בנלא" - סיפור חדש בהמשכים
מאת מיכאל דשא

הדייג המלומד מן הכנרת
מאת אליעזר שמאלי

עוזרים לעוזי לעזור לעצמו
לעזור להוריו להבין שיעורים

צלילי תל־אביב הקטנה
בנור מעץ אקליפטוס

הבא הודידך את הטוב בידידים
דבר לילדים

דבר כלכלה

יתייקרו מחירי הטיסה ב„ארקיע" לתושבי אילת

מאת סופר „דבר" לענייני התעופה

...זה „יאפשר" נחיתה והמראה של מטוסי „הראלד", הנמצאים בשירות „ארקיע".

בינגן מסר, כי הקו לשארם א־שייך אותו מפעילה החברה מה־פתח יפה ואם ב־9 חדשים של שנת 1970 טסו בקו זה 22,500 ל־50,000.

שדה דב חייב להישאר

בתשובה לשאלות אמר בינגן, כי שדה־דב חייב להישאר, וכי „ארקיע" חייבת לפעול משדה דב. בינגן אמר, כי שר התחבורה מתכנן את שדה־דב, כשדה תאם העיקרי של „ארקיע", וכי התכנון המפורט של פיתוח השדה צריך להסתיים תוך השבועות הקרובים. בהתאם לתכנית זו יושקעו בשדה־דב כספים רבים, כדי להתאימו ליעודו.

צפוי משבר בהנהלת מרכז השלטון המקומי

חברי סיעת המערך עתידים להתפטר עקב פרשת המסים; ובינתיים החליטו עיריות ירושלים וחיפה על העלאת שעורי הארנונה ומס העסקים

מאת סופר „דבר"

חברי סיעת המערך בהנהלת מרכז השלטון המקומי עשויים להגיש התפטרותם עקב השתלשלות העניינים סביב העלאת המיסים — על כך נודע לסופרנו לעניינים מוניציפאליים.

דמוים על כך ניתנו בהודעת יו"ר המרכז השלטון המקומי מ. אילון שפורסמה ביום שישי ב„דבר", בה נאמר כי „השתלשלות זו סביב העלאת המיסים היא פגיעה חמורה במעמדו ובסמכותו של השלטון המקומי בישראל.

עוד בצורך לתת את הדעת על כך ולהוציא את המסקנות המתחייבות מן המציאות החדשה". כן נודע לסופרנו, כי בהתייעצות זו, בה התגבשה ההצעה על התפטרות, השתתפו מספר ראשי עיריות מסיעת המערך.

רבינוביץ: חמורה התלות באוצר ובשלטון המרכזי

ראש עיריית תל־אביב יהושע רבינוביץ אמר אתמול בישיבת מועצת העיריה כי התלות הגורלית ובוגרת של השלטון המקומי באוצר ובשלטון המרכזי היא חמורה ופוגעת בעצמאותן ובמעמדן של העיריות והרשויות המקומיות. י. רבינוביץ הודיע בישיבה כי השנה לא תהיה כל העלאה בתשלומי הארנונה הכללית ומס העסקים בעקבות ההכרזה של ראש הממשלה ושר האוצר. תשלומים אלה ייקבעו לפי המתכונת של אשתקד ובתקציב החדש תכלול העיריה את הפיצוי המובטח על ידי האוצר.

רבינוביץ הדגיש כי „עיסקת החבילה", שלה הודיה כל כך ההסתדרות, לא הפריעה לה עצמה להעלות למרבית חבריה את המס האחיד. „שאלתי את מזכיר ההסתדרות בשיחותי אתו איך אפשר להעלות מס אחיד ולהתנגד לעלית מתונה וקטנה של המיסים העירוניים — סיפר רבינוביץ.

חבר מועצת העיריה נ. מסלון (גח"ל) בירך על ההחלטה בדבר אי־העלאת המיסים העירוניים. עם זאת אמר, כי התלות הגדולה והולכת באוצר אינה תופעה חיובית והאשים את הנהלת העיריה בכך, שהיא מעדיפה תמיכת האוצר על פעילות מכוונת להסכון ויעול.

חברת מועצת העיריה ש"ד א. פלצר (ע"מ) טען, כי מסתמנת הנטיה להפוך עיריות לגרוש ממשלתית וליטול מהן את עצמאותן.

ראש האופוזיציה מ. סבידור טען, כי בדיונים תקציבים בעיריה לא מדברים על הסכון ואת המוצא מחפשים רק בדרך העלאת מסים. על כך ענה רבינוביץ, כי בשנה שעברה היתה עיריית תל־אביב היחידה אשר סיימה את התקציב ללא כל תוספת הדוות לחסכון וצמצום שהנהיגה לעצמה.

העלאה בתעריפי המים

מועצת העיריה, איקרה אתמול העלאה במחירי המים, אשר מסתכמת ב־19 אחוז בממוצע למשק מצוקב מים.

בתשובה לשאלות חברי גח"ל נ. מסלון וד. שטרן הסביר ראש מפעלי המים א. שפייזר, כי הנהלת העיריה החליטה לא למצות את מלוא העלאה הנדרשת מן ההתייקרויות ולספוג חלק מהן. לדבריו לפי תחשיבי משרד הפנים היתה צריכה להסתכם ההעלאה ב־28 אחוז לממ"ע.

— 40 אחוז העלאת המסים בירושלים

מועצת עיריית ירושלים החליטה אתמול להעלות את הארנונה הכללית בשיעור של 40 אחוזים. עם זאת החליטה המועצה, כי העלאת המסים לא תחול על שנת התקציב הבאה אלא בשנת הכספים שלאחריה.

החלטת מועצת העיריה לא להחיל את ההעלאה במסים בשנת התקציב הבאה נבעת מבקשתה של הממשלה לרשויות המקומיות לא להעלות מסים. עם זאת תהיה בשנת התקציב הבאה עליה במס הארנונה הכללית בשיעור של 10 אחוזים. העלאה זו באה בשל החלטת ה„ריאזור" (החלוקה מחדש של העיר לאזורי־מס) שאושרה כבר על־ידי מועצת העיריה לפני כחודש ימים.

אף שהעלאת המסים לא תחול בשנת התקציב הבאה, החליטה המועצה לבטל את אגרת החינוך, המסתכמת בכ־20 ל"י לשנה.

הועלו המסים בחיפה

מועצת העיריה בחיפה אישרה אמש ברוב קולות את צו המסים החדש לשנת התקציב 1971/72, לפיו יועלו מיכסות הארנונה הכללית ומס עסקים עד לשיעור המקסימלי של 40 אחוז. חישוב שיעורי הארנונה הכללית ייעשה מעתה לא לפי מספר החדרים של משלם המס, כי אם לפי גודל הדירות במטרים מרובעים.

העלאת שיעורי המסים אושרה למעשה על תנאי, במידה שהממשלה תעניק לעיריה את המענק שהובטח כדי כיסוי ההכנסה מהעלאת המסים, יוקפא הצו אשר שיעוריו יגבלו.

ראש העיר מ. פלימן הביא בפתיחת הישיבה את הצעת התקציב הרגיל החדש לשנת 1971/72 המסתכם ב־139 מיליון ל"י. יותר ב־27 מיליון ל"י לעומת תקציב אשתקד.

הויכוח על התקציב יימשך בישיבה הבאה.

עמית וידין יופיעו יחד בדיון על שיתוף עובדים

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

מנכ"ל „כור" מאיר עמית ויו"ר המחלקה לשיתוף פועלים בהנהלות בוועה"פ יהודה ידין, יופיעו ביום עיון שעורך המרכז לניהול על „תכליות ושיטות בשיתוף עובדים". מטרת יום העיון, נאמר על־ידי מארגניו, היא ללבן את הבעיות המרכזיות בשיתוף עובדים, תוך בחינת ישימות השיתוף וסיכויי הצלחתו בתנאי התעשיה בארץ.

השתתפותם יחד של עמית וידין ביום עיון זה עוררה הפתעה בקרב אנשי חברת העובדים. רק לפני כעשרה ימים, בישיבת סיעת המערך בוועה"פ, תקף ידין את מנכ"ל „כור" בצורה אישית. דבר שעורר תגובות נמרצות מצד מזכ"ל ההסתדרות ומזכיר חברת העובדים. אנשי חבה"ע הביעו מחאה על הגלויה על שמקיימים דיון זה בדבר השיתוף ב„כור", בלי שהוזמנו אליו מנכ"ל „כור" וחברי הנהלתו.

לפי התכנית יהיה מ. עמית הפותח של יום העיון. ידין ירצה על שיתוף עובדים בהנהלות וברווחים.

במפ"ם פועלים להפגת המתיחות

בחוגי מפ"ם נמסר לסופר „דבר", כי באחרונה בלהידישמי פועלים להפגת המתיחות שנוצרה באחרונה בין ראשי חברת העובדים לבין ידין. גם אנשי מפ"ם סבורים, שאין ללכת בדרך של כפיית השיתוף בניהול וברווחים אך ורק לפי החלטות מוסדות ההסתדרות, כי אם יש לגלות גמישות והבנה בלפי המנהלים כדי להגיע להסדר שיאפשר ביצוע השיתוף.

ראשי מפ"ם מקיימים באחרונה סידרת שיחות עם מזכ"ל ההסתדרות יצחק בן־אהרון בעניינים המדיניים שונים, מניחים שבשבילה הקרובה ידונו גם בבעיות השיתוף.

היעדר תחרות בקווי הסחר הימי — בשל החרם הערבי

מאת סופרת „דבר" בחיפה

היעדר תחרות ברוב הקווים של הסחר הימי הישראלי הוא בעיקרו תוצאה של החרם הערבי המונע מחברות ספנות מתחרות לפעול באזור. הסחר הימי הישראלי מצביע על עבדה חזקה של הקונפרנסים. אשר על־ידי הסכמי „פול" ובהיעדר תחרות ברוב הקווים מצד חברות שאינן מאוגדות בקונפרנסים, גורמת למצב מונופוליסטי כמעט בהובלה של מטענים כלליים — מסקנות אלה נכללות בסקר השוואתי שערך באחרונה המכון לחקר הספנות בראשותו של ד"ר ג. וידרא על פעולת הקונפרנסים בסחר הימי הישראלי. הסקר נערך על פי הזמנת משרד התחבורה.

במסקנות אחרות צויין, כי הובלה שדמי ההובלה של היצוא הישראלי הם בדרך כלל גבוהים וסבירים, וההריבים בהם הם ברובם לטובת המשק הישראלי, מעידה על הצלחה של משא־ומתן מרוכז של ענפי היצוא עם הקונפרנסים. לעומת זאת כמעט ולא מתנהל משא־ומתן מרוכז על־ידי היבואנים על גובה דמי ההובלה, דבר שגורם ליתר זהירות לויעת היבוא הישראלי. ד"ר וידרא קובע בסקר כי רצוי לשאוף ליצירת מצב שבו יתארגנו כל ענפי היבוא לסקטורים.

המרכז הישראלי לניהול

יום עיון
„תכליות ושיטות בשיתוף עובדים"

ביום חמישי
4 במרס 1971
במלון „בזל", תל־אביב

פרטים והרשמה בסניפי המי"ל:
ירושלים: טל' 27341
חיפה: טל' 40678
תל־אביב: טל' 257202

תכנון המים לישראל בע"מ
ת.ד. 11170, ת"א

מכרז 216/2/71
למכירת רכב

מוצעות בזה למכירה המכוניות הבאות:

1.	220־345	סטיישן ויליס	שנת ייצור	1964
2.	223־279	סטיישן ציטרואן	שנת ייצור	1964
3.	502־894	משאית F.W.D	שנת ייצור	1951

את המכוניות אפשר לראות בחצר משרדנו ברח' אבן גבירול 54, תל־אביב, בימים 1.3.71 עד 8.3.71.

את ההצעות בצירוף המחאה בנקאית בסך 10% מערך ההצעה, יש להגיש במעטפה סגורה עד 8.3.71 שעה 12.00 לתיבת המכרזים בחדר 217א'.

אין חברת תה"ל בע"מ מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

לשכת התיאום תארגן פעולה ציבורית נגד הצעת חוק ביטוח בריאות

מאת סופר „דבר"

מועצת לשכת התיאום של ארגוני המעסיקים החליטה לפעול נגד חוק ביטוח בריאות הה־מוצעת עתה על־ידי שרי הבריאות והעבודה ויחד עם גופים ציבוריים שונים לפעול נגד קבלתו.

לשכת התיאום תפעל להגשת הצעת־חוק ביטוח בריאות היבת שי־בטיח שירות רפואי מלא על ידי יצירת גוף ממלכתי אשר ינוהל על־ידי משרד הבריאות ואשר יספק שירותים רפואיים לכל אזרחי המדי־נה.

בהודעת לשכת התיאום נאמר, ש־מועצת הלשכה החליטה על הקמת ועדה שתתאם פעולה ציבורית נגד החוק המוצע עם גופים ומוסדות שונים.

מועצת לשכת התיאום קיימה דיון על סעיפי החוק ושמעה הרצאות של מנהל בית־החולים „אסותא" ד״ר ב. צ. הראל, ונציגי ברית קופות החו־לים התמשיות. בדיון הוכבה פליאה, כי לראשונה בתולדות המדינה הו־פצו מסקנות ועדה מפלגתית במש־רדי הממשלה כהצעת חוק רשמית של שר, מבלי שהובאו תחילה לי־עיונו ולידיעתו של מנכ״ל המשרד הממשלתי הנוגע בדבר וכי השר הנוגע בדבר מגיש הסתייגויות ממש־בית סעיפיו העיקריים של חוק ה־נוגע למהות עבודת משרדו.

מועצת לשכת התיאום החליטה גם לדרוש מן הרשויות הנוגעות, כי במסגרת חוק מס־מקביל, שיוגש ל־כנסת עוד בשנת התקציב הנוכ־חית, ייקבע כי נציגי הארגונים הכ־לכליים ישותפו בגוף המוסד אשר יקבע את אופן השימוש בכספי ה־מס המקביל המשולם על־ידי ציבור המעסיקים במדינה, כנהוג במדינות אחרות.

דליקה באניה על מבדוק במספנות ישראל

כתוצאה מריתוך ארובת האוור־רור באנית המשא „ארמדוגה" נג־רמה אתמול דליקה באניה זו, בה־יותה על מבדוק במספנות ישראל הועגן.

הדליקה כובתה על־ידי מכבי ה־אש חיפה לאחר כשעה. הנזק טרם הוערך.

משטרת חיפה פתחה בחקירה ל־סיבות ההתלקחות ומומחה לדלי־קות של המטה הארצי הוזמן ל־מקום.

האניה שייכת לאחים עופר.

רביעיה נולדה אור ליום א׳ בבית החולים „תל־השומר". היולדות היא וליה קדם, תושבת פתח־תקוה, הנולדים — בת ושלושה בנים. לאם ולרביעיה — שלום. הרביעיה נולדה בעקבות טיפול מיוחד נגד עקרות, שבוצע על־ידי מנהל המחלקה הגינקולוגית פרופ׳ די שרי.

ביקורת על רואה חשבון בבית המשפט

ביקורת על רואה חשבון, אשר סיבך את לקוחו בעני־יני מס־הכנסה, מתח השופט המחוזי שלמה אשר, בפסק דין שנתן אתמול בערעור על שומת המס.

השופט קבע, כי רואה החשבון מסר לשלטונות המס דו״ח, אשר אף נתון בו לא היה נכון והתוצאה היא, שפקיד השומה דחה את ה־דו״ח ועניינו של הנישום הסתבך.

הפרשה נוגעת לנהג מונית המ־סיע תיירים. כאשר היה צריך לה־גיש את הדו״ח על הכנסותיו ל־שנים 1965—1967, פנה אל רואה החשבון של החברה שעמה עבד, וביקש ממנו להכין את הדו״ח. רואה החשבון לא יכול היה להגיש את הנתונים המדויקים, שכן ספ־רי החברה נמצאו באותה שעה בביקורת אצל שלטונות המס. לפי־כך ערך רואה החשבון דו״ח ב־הסתמך על הערכה שלו ועל נתו־נים חלקיים שהיו בידו.

מכיוון שדו״ח זה נראה בעיניו נמוך מדי, החליט להוסיף „כבוסי תאוכה" להכנסותיו של הנישום, כדי להפכם לסבירים יותר בעיני שלטונות המס.

פקיד השומה לא קיבל נתונים אלה, והעניין הועבר לוועדה מייע־צת. בשלב זה הגיע הנישום לפש־רה עם פקיד השומה, אך פשרה זו לא החזיקה זמן רב. מכיוון שבינתיים נמצאו הנתונים המדו־יקים בספרי החברה, פקיד ה־שומה קבע, איפוא, שומה חדשה לנישום ועל כך ערער בפני בית־המשפט.

כאשר נידון הערעור בבית־המשפט החליט השופט, כי בהת־חשב בעדותו של רואה החשבון, כי הדו״ח הראשון שהגיש למס הכנסה היה לא נכון, החליט השו־פט להחזיר את כל העניין לבדיקה מחודשת על־ידי פקיד השומה. (ע)

ישוב אזרחי יוקם בשומרון

מאת סופר „דבר" בעמק

ישוב אזרחי חדש הולך ונקם באיזור בקעת הירדן, על כת־הוכשר השטח, רושת בצינורות והוקמו המשטחים לבניינים. את הישוב יאכלסו חברי גרעין של „האיחוד החקלאי", שהוא אירגון אזרחי של בני מושבות ותיקות כמטולה, מנחמיה, מגדל ועוד.

בגרעין, האמור להתנחל ביישוב החדש - בעוד חודש־חודשיים (ללא־שלב של היאחזות), יש כמה מש־פחות צעירות עם ילדים והשאר צעירים וצעירות בודדים. נודע, כי המוסדות המיישבים והרשויות הנב־מתון שוקלים הקמת ישוב שני סמוך לאותו אזור, שיהיה בתחילה היאחזות של נח״ל. אולם עדיין לא נתקבלה ההחלטה סופית על הק־מתו.

בעלי־הבתים קיימו שביתת־שבת ליד משרד ראש הממשלה

נציגי התאחדויות בעלי־בתים קיימו אתמול שביתת־שבת וערב־ליד משרד ראש הממשלה בירו־שלים. הם מחו על הקיצוצים המו־צעים על־ידי סיעת המערך בכנסת בהצעת הממשלה להעלאת שכר הדירה, באמצה את המלצות ועדת רווח.

אחת הדרישות של בעלי הבתים היא, שהחוק יעניק סמכות לבית־המשפט לפסוק שכר דירה יותר גבוה מן התעריף המוגבל, במק־רים שהדייר לא שילם דמי מפתח ומצבו שפיר. לגבי מיעוטי יכולת, תובעים בעלי הבתים לבצע את המלצות ועדת רווה.

אם לא יתמלאו תביעות אלה, דורשים בעלי הבתים סובסידיה מן הממשלה — כמקובל לגבי מצ־רכים ושירותים אחרים.

אולימפיק רכשה מטוסים חדשים

חברת התעופה „אולימפיק" רכ־שה שלושה מטוסים חדשים סילו־ניים בני 64 מושבים לטיסות פנים ארציות ביוון.

ז. קיס המנהל האיזורי של „או־לימפיק" מסר, כי החל מה־1 ב־אפריל השנה תפעיל „אולימפיק" טיסות מאתונה למילנו ודיסלדורף. כן מתכננת החברה לפתוח קו חדש לאוסטרליה, בסוף השנה.

מגרש ללימוד חוקי תנועה

לתלמידי 250 כיתות של בתי ספר יסודיים בהרצליה, כפר שמריהו ו־רמת השרון, נחנך אתמול ליד תחי־נת המשטרה בהרצליה.

חוק התכנון והבניה, תשכ״ה — 1965

מרחב תכנון מקומי חיפה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „תכנית מס׳ חפ/1461 מעבר תת־קרקעי וסלילת המשך רחוב העירה בקרית חיים" המהווה שינוי לתכניות הבאות:

חפ/62 — שכונת עובדים
חפ/398א׳ — אדמות ק.ק.ל. שכון בקרית חיים מערבית
חפ/1321 — המשך רח׳ אלכסנדר זייד עד שדרות ק.ק.ל.
ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: —
גוש 11572 חלקי חלקות 6, 108
גוש 11581 חלקי חלקות 11, 107—110

כל מעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

מ. פלימן
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
חיפה

עירית נתניה

הכרזה מס׳ 25/6

להקמת גני־ילדים בנתניה

מוזמנות בזה הצעות מקבלנים להקמת גני־ילדים בנתניה.

את התכניות, התאור הטכני ולוח הכמויות אפשר לראות במשרדי המהנדס־העירוני, בשעות העבודה. העתקיהם אפשר לקבל תמורת תשלום של 20.— ל״י.

את ההצעות בשני העתקים, יש להמציא במעטפה ונושאת את שמו של המכרז, בדואר רשום, למשרדו של מזכיר העיר, עד ליום השלישי, ט״ו באדר תשל״א (12.3.71).

המציע חייב לצרף להצעתו, במזומן או בערבות בנקאית, ערבות למלויה בשעור של 5% מערך הצעתו, אחרת לא תובא הצעתו בחשבון.

אין העיריה מתחייבת לקבל ההצעה הזולה ביותר, או איזו הצעה שהיא.

במידה ויראה העיריה למסור את העבודה ליותר מקבלן אחד, אם תמצא לנחוץ.

ד״ר א. בר־מנחם — מ״מ ראש העיריה

נתניה, ג׳ באדר תשל״א, 28 בפברואר 1971.

הכבאים מאיימים לפתוח בשביתה ב־7 במארס

מאת סופר „דבר"

450 הכבאים בארץ יפתחו בש־ביתה החל ב־7 במארס, בהתאם להחלטת הסתדרות הפקידים, מ־אחר שמרכז השלטון המקומי אי־נו מוכן לבצע את ההסכם, שהו־ולראש מרכז הגיוס באגף כח־נציגי המרכז בדבר הטבות שכר לכבאים.

נציגי מרכז הסתדרות הפקידים המטפלים בכבאים א. ארדס ובית דגן אמרו, כי סוכם בין שני הצד־דים בדבר הטבה בשיעור 15 אחוז בשכרם של הכבאים תמורת כוננות מתמדת במשך 24 שעות ביממה ובחמירה בצנור סיכון הכבאים הנובע מאופי עבודתם.

נאמר, כי הוסכם בין נציגי ההסתדרות לנציגי מרכז השלטון המקומי קובע, כי הכבאים לא יקבלו תוספת שכר הנובעת מ־שיכוי הדירוג האחיד בשירות ה־ציבורי, עליו הוחלט באחרונה, ותמורת זאת יקבלו רק את ההט־בות עליהם סוכם בין שני הצד־דים.

מרכז השלטון המקומי טוען ש־עליו לקבל תחילה אישור מוסמך הממשלה על כך.

בחוגי ההסתדרות מובעת תמיהה על העובדה שמשרד הפנים הו־דרג ללא כל תיאום עם ההס־תדרות לאשר העלאת שכרם של עובדי הרשויות המקומיות בר־שויות הקיבוצים. ואילו בנושא הכאוב של הכבאים אינו משפל.

במכתב אל מרכז השלטון המ־קומי מציינת הסתדרות הפקידים, כי תביעותיהם של הכבאים הוג־שו עוד ביולי 1970 ולאחר מו״מ ממושך הושג ההסכם תוך ויתו־רים הדדיים. אולם מרכז השלטון המקומי הודיע, כי לא יקיים את ההסכם. הסתדרות הפקידים הו־דיעה למרכז השלטון המקומי, כי אם עד יום א׳, 7 במארס, לא יקויים הסכם השכר תוכרז שבי־תה בכל שירותי הכבאות בארץ. הודעה על כך נמסרת גם לממונה על יחסי עבודה במשרד העבודה ג. בר־ישראל.

פרסי עידוד לכבאי ת״א

פרסי עידוד חולקו לכבאי ת״א—יפו, בטקס שנערך בסוף השבוע על־ידי המחלקה לכיבוי אש, ב־שיתוף הועידה לפרסי ייעול ש־ליד המחלקה העירונית לייעול והדרכה.

סגן ראש העיריה י. נהמיאס עמד בדבריו ברכתו על המעמסה הרבה המוטלת על הכבאים בעיר, העושים לא אחת מעל ליכולתם להתגבר על משימות קשות ומסו־כנות.

מפקד כבאי ת״א י. ריטוב, סקר את העבודה המאומצת של הכבאים ומרגיש את החשיבות הרבה הנודעת לקידום וידע ה־תיאורטי והמעשי בקרבם, כפי ש־הדבר בא לידי ביטוי בקורס וב־תחרויות בין יחידים וצוותות, ש־נערכו בחצי השנה האחרונה.

השלטון המקומי: הפרת הסכם

דובר מרכז השלטון המקומי פירסם אתמול הודעה, בה נאמר כי בהכרזת השביתה של הכבאים יש משום ביטול חד־צדדי של ה־הסכם, שעליו חתמו מרכז השלטון המקומי והארגון הארצי של הכב־אים.

בהודעה נאמר עוד, כי תביעות ארגון הכבאים באו על סיפוק, פרט לעניין השכר. בסעיף זה הוסכם במשותף על־ידי שני הצד־דים לתבוע הגדרה של שכר ה־יסוד. מרכז השלטון המקומי הע־ביר ב־12 בפברואר לשר הפנים את הבקשה לתיקון השכר ועתה מחכים לאישור ועדת השרים ל־עניני שכר. לכן — לדעת הדובר — אין בסיס חוקי וציבורי להכ־רזת השביתה.

הודח ראש עיריית רמלה

מאת ברוך דגון, סופר „דבר"

שמונה מחברי מועצת עיריית רמלה, שהתכנסו אמש בנוכחות קצין המחוז עמנואל כהן, הדיחו את ראש העיריה יהודה שטיין ואת שעת סגניו.

בישיבה, שהיתה סגורה, הצביעו בעד ההדחה שני נציגי גח״ל, שלו־שה נציגים של הרשימה המקומית ע״נ, נציג המפד״ל ושני נציגים של המערך אשר פרשו ממפלגתם. שעה נציגי המערך לא הופיעו ל־ישיבה בעוד שהנציג השלישי של גח״ל יצחק וקס אשר הופיע ל־ישיבה מצהיר הצהרה בגנות ה־כלנתריזם ועזב באופן הפגנתי את המקום.

אליהו ס. לוי מגח״ל נבחר ל־מ״מ זמני כל ראש העיריה עד לבחירת ראש עירית חדש באמצע תשבוע. לוי הצהיר בישיבה, שאין הוא מטיל דופי ביושרו ובנאמנותו של ראש העיריה היוצא. אך עם זאת טען שראש העיריה לא שיתף את חברי גח״ל, שהיו עד כה ב־קואליציה בהכרעות וכי הסמכויות שהואצלו להם היו ללא כיסוי ממ־שי. על כך השיב ראש העיריה היוצא שאשמות אלה משוללות כל יסוד. הוא הדגיש שלחברי גח״ל, כמו ליתר הסגנים, ניתנו אפש־רויות ביצוע נרחבות בתחומי אח־ריותם. הנציג השלישי של גח״ל שנבצע מלהת ידו להדחה הדגיש שהוא עושה זאת על דעת מרכז מפלגתו בניגוד לדעת סניף המפ־לגה במקום שתמך בהדחה.

ראש העיריה המודח מסר שה־מערך יערער בפני משרד הפנים על חוקיות ישיבת ההדחה ויפנה למרכזי המפלגות כדי שיתערבו בפרשה.

נראה שהענין יובא לדיון גם ב־ועדת הפנים של הכנסת. נודע גם שמרכזי המערך וגח״ל ידונו ב־פרשה עוד השבוע.

הרוג ו־4 פצועים בתאונת דרכים

מאת סופר „דבר" בעמק

תושב מושב בית שערים נהרג אור ליום אתמול בתאונת דרכים בכביש חיפה—נצרת בקרבת רמת ישי. בתאונה נפצעו אביו ואמו ועוד שני נוסעים. ההרוג הוא צבי בירמן, בן 28, והפצועים הם אביו אברהם בן 61, שנפצע קשה והועבר לבית החולים רמב״ם ב־חיפה; אמו צפורה בת 59, מנחם אפרתי בן 17, אף הוא מבית שע־רים, ויכבד אילן בת 17 מהמו־שבה יקנעם. שלושת האחרונים הועברו לבית החולים בעפולה ו־אין סכנה לחייהם.

התאונה אירעה כאשר מכונית פרטית פיאט־600 בה ישבו הנפ־געים שטעו לפיזון חיפה התנגשה בגלגל האחורי של מכונית גור־רת. כתוצאה מהפגיעה נחבטת המכונית ונזרקה הצידה.

משלוח ראשון של דואר

אויר מצרפת, מאז תחילת השביתה ב„איר פרנס", הגיע לארץ.

650 סטודנטים באוניברסיטת חיפה חתמו על עצומת נגד הש־הייתו של עורך עתון הסטודנטים עמוס לבב על ידי ועד האגודה.

הרב מצליח למנוחות בבירה

ארונו של הרב מעזוז מצליח, שנרצח בטוניס לפני כחודש ימים, הובא אתמול לקבורות בבית ה־עלמין שעל הר הזיתים בירושלים.

בהלוויה השתתפו רבנים, אישי ציבור ורבים מקרב יוצאי טוניס.

הארון יצא מחדר הלוויות של בית החולים „זיו" ברחוב הנביאים, לאחר שהושמעו דברי הספד מפי רבנים ונציגי התאחדות יוצאי טו־ניס בירושלים.

הרב מצליח, היה רב ידוע בקרב יהדות טוניס וזמן מה לפני מותו העביר לארץ כתב יד של סנר הלכתי שחיבר, לשם הדפסתו ב־ירושלים. (ע)

באבאלי זלץ ז״ל

מאת ישעיהו עשני, סופר „דבר" בצפת

אשתו בת ה־93 של המקובל האהרון בצפת ר׳ אשר זלץ ש־הלך לעולמו לפני 12 שנים, נפ־טרה, ביום שישי בבוקר במיתת נשיקה.

המנוחה היתה תורמת לנצרכים באמצעות הגב בשים הנאות. ביום חמישי האחרון עוד באה בטענה למרכזות. התוגה הרבנית זילברמן: „למה לא באת לקבל ממני את ה־תרומה, הרי עוד מעט ראש חו־דש".

הניחה ארבע בנות ובן, ר׳ אהרון זלץ, תלמיד חכם רשו״ב, ביבאל, נכדים ונינים.

צו ביניים נגד שר הבטחון

צו ביניים המורה לשר הבטחון שב בין נציגי ההסתדרות לבין אדם בצה״ל לדחות את הגיוסה של נערה עד ליום ד׳ הקרוב, ניתן אתמול בבית המשפט הגבוה ל־צדק בירושלים.

הנערה, ניצה גוטבאום, בת 18 מבת״ים הגישה לבית המשפט העליון בקשה למתן צו־על־תנאי נגד שר הבטחון וראש מרכז הגיוס שיגמקו מדוע לא ידחו את שי־רותה בצה״ל עד גמר שנת תלי־מודים הנוכחית.

העותרת אומרת בעתירתה, כי היא תלמידה באקדמיה הישראלית למוסיקה באוניברסיטת ת״א, ל־דבריה, הנוהג המקובל הוא ש־שלטונות האוניברסיטה משיגים אצל שלטונות צה״ל דחיית שי־רות בצבא בנות הלומדות ב־אקדמיה.

בבירור שערכה העותרת לפני כחודשיים התברר, לטענתה, כי מועד תחילת שירותה בצה״ל לא ידחה עקב איחור בהגשת בקשת הדחייה מטעם האוניברסיטה.

לטענת העותרת, הסירוב להיע־נות לבקשתה הוא שרירותי ו־מוטעה ויש בכך משום אפליה של העותרת כלפי שאר תלמידי האקדמיה הנהגים מדחיית שי־רות.

שופטי בית המשפט העליון, מ. לנדוי, א. מ. מני ומ. עציוני החו־ליטו לדחות את המשך הדיון ל־יום ד׳ הקרוב. כן נתבקש בא־כוח הפרקליטות לברר עד למועד הדיון אם קיימת אפשרות לדחיית גיוס הנערה למשך שנת הלימו־דים הנוכחית. (ע)

אושר תקציב המועצה האזורית בקעת בית שאן

מאת סופר „דבר" בעמק

המועצה האזורית של בקעת בית שאן אישרה תקציב לשנה הק־רובה בסך 6 מיליון ו־85.000 ל״י. הגרעון הצפוי מתקציב זה יגיע ל־838.000 ל״י. מיליון ו־218.000 ל״י יוצאו על חינוך, ו־730.000 ל״י יוצאו על שירותים וחקלאות.

מאות זוגות נעליים בשווי של 20.000 ל״י נגנבו מבית ה־מלאכה „ריבולי" ברחוב מזה שאנן 37 בתל־אביב.

ספר הפרס למנויי

דבר

לשנת 1971

ספר הפרס למנויי „דבר", „הלקסיקון הפוליטי של המזרח התיכון במאה ה־20", נמצא בשלבי הדפסה אחרונים.

הדפסת הספר עוכבה, כדי לאפשר את עידכונו עד לסוף שנת 1970.

הספר יופיע בימים הקרובים, ומיד לאחר מכן יוחל בחלוקתו לקוראי „דבר" ששילמו מראש את המנוי לשנת 1971.

חוק התכנון והבניה, תשכ״ה — 1965

מרחב תכנון מקומי חיפה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „תכנית מס׳ חפ/1505 מבוי סתום על יד מלון בן־יהודה" המהווה שינוי לתכנית הבאה:

178 — אזור כרמל המערבי — חיפה, ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: —
גוש 10747 חלקה 75
גוש 10747 חלקי חלקות 67, 68, 70
גוש 10752 חלקי חלקות 79, 83.

כל מעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

מ. פלימן
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
חיפה

חוק התכנון והבניה, תשכ״ה — 1965

מרחב תכנון מקומי אשדוד

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ״ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, אשדוד, הופקדה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס׳ ד/752 — בית ספר כוללני בגוש 2065 חלק מחלקה 1 וגוש 2069 חלק מחלקה 1" ביחד עם התשריט המצורף אליה.

כל מעונין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

י. ורדימון
יו״ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז הדרום

פ״ז שבט תשל״א (10.2.1971).

חוק התכנון והבניה, תשכ״ה — 1965

מרחב תכנון מקומי חיפה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ״ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „תכנית מס׳ חפ/1512 מעבר תת־קרקעי בהמשך המהווה שינוי לתכניות הבאות:

חפ/263 — רפרצלציה של גבריאלוביץ הכהן — בת גלים.
חפ/1393 — הרחבת רחוב יפו לאורך קרית אליעזר.
ביחד עם התשריט המצורף אליו.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גוש 10817 חלקה: 42.
גוש 10817 חלקי חלקות 12, 131.

כל מעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

מ. פלימן
יושב ראש הועדה המקומית לתכנון ולבניה — חיפה

בצער וביגון רב אנו מודיעים על פטירתו של ראש משפחתנו, היקר באדם

ר׳ מרדכי דב צוקר ז״ל

בן ר׳ ירוחם פישל ברוך ז״ל
שו״ב בראדום

הבנים, הבנות, הנכדים והנינים
יהודה צוקר ומשפ׳ תל־אביב
שמחה בונים צוקר ומשפ׳ חיפה
מלכה גלט ומשפ׳ תל־אביב
שרה גולדשמידט ומשפ׳ ת״א
פלה נועם ומשפ׳ חיפה

ההלויה התקיימה אתמול יום א׳ ג׳ אדר תשל״א (28.2.71) בקרית שאול.

מזועזעים ממותו הפתאומי של שכננו

נדלין אבא ז״ל

משתתפים בצערה של זהבה וכל בני משפחתה

המשפחות:
אייל נסים, גוטליב, הוכמן, חריץ ענה, וולף פריץ, זליקוביץ, זית, זיגלמן, כהן עשהאל, לופינסקי, לוקר, מירון, פרלמן, פישביין, קארשנסקי, רודיה, שמדלר, שוריק, שלייזר, שפלר, שרון.
פרדס־חנה

במלאת שנתיים לפטירת בעלי היקר

צבי ברגר ז״ל

נעלה לקברו, בני המשפחה, ידידיו ומוקיריו
להתיחד עם זכרו באזכרה

שתתקיים ביום רביעי, ו׳ אדר תשל״א (3.3.71)
בשעה 3.30 אחרי־הצהריים
בבית העלמין שבקרית שאול.
מתאספים על יד שער בית העלמין.

ביום ראשון, י׳ אדר תשל״א (7.3.71) בשעה 7 בערב יתקיים טקס הסרת הלוט מעל תמונתו בחדר הנשיאות שבהיכל ובהליך רח׳ כורזין 10, גבעתיים.

רעיתו שרה ברגר
והמשפחה

חברתנו סימה מוסנזניק

אתך באבלך הכבד

על מות בעלך

עו״ד בנימין מוסנזניק ז״ל

„עמידר"
ההנהלה וחבר העובדים

לחברנו משה ברנשטיין

אתך באבל על מות

אביך ז״ל

מועצה אזורית השרון הצפוני
חברי המועצה ועובדיה

לחברינו ובני עירנו דב וברים יואל
משתתפים בצערכם על מות אמכם

גוטל ז״ל

ארגון יוצאי סויר
בישראל ובאמריקה

במלאת שלושים לפטירתו
של יקירנו

מהנדס יוסף זיימיאן ז״ל

יתקיים טכס גלוי המצבה על קברו
ביום שלישי ה׳ באדר (2.3.71), בשעה 3 אחה״צ
בבית העלמין בחולון.

נפגשים ליד השער.

באותו יום בשעה 7.30 בערב נתייחד עם זכרו באזכרה שתערך בבית „יד־לבנים" שד׳ קוגל 11, חולון.

המשפחה

קבי „מוכו" הסגריות"

עירית חולון — שכון עובדים בע״מ

הננו משתתפים בצערו הרב של מנהל מחלקת אף, אוזן, גרון ולסת

ד״ר נ. לאוריאן

על מות אמו ז״ל

גב׳ סגל סלביה בת בר־מוסקו

ומביעים תנחומים לבני המשפחה

ההלויה היום, יום שני, ד׳ אדר תשל״א, 1.3.71 בשעה 15.00 בבית העלמין בחולון

הנהלת בית־חולים „השרון"

אבלים על מותו של

מאיר אילן ז״ל

ומשתתפים בצערה של

מרים

ויטקו כימיקלים

על מותו ללא עת של

מאיר אילן ז״ל

אבלים

בתי זקוק חיפה בע״מ

אנו אבלים על מותו ללא עת של

אלוף
מאיר אילן ז״ל

ומשתתפים בצער המשפחה

ועדת מל״ח פקוד הצפון

ליעקב יניב
למשפחה
וקבוצת רמת־יוחנן

תנחומים באבלכם הכבד

על מות צביה ז״ל

מזכירות ארגון עובדי הפלחה

לעו״ד א. חוטר ישי

על מות האמא סימה ז״ל

תנחומים
ולא תוסיף עוד לדאבה

הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע״מ

לה׳ גואטה יוסף

אתך באבלך במות עליך אביך

אליהו ז״ל

אגודה צרכנית שיתופית תל־אביב בע״מ
ההנהלה והעובדים

דובר ההסתדרות:

בן־אהרן לא הציע הקמת טלוויזיה הסתדרותית

אין כל אחיזה במציאות לידיעות כאילו יזם המזכיר הכללי י. בן־אהרן או תבע הקמת רשת שידורי טלוויזיה הסתדרותית. כל ה"אפ־מכתאות" והידיעות בנדון זה שעליהן נערמו כבר תילי תילים של מסקנות, אזהרות ודברי ביקורת משוללים כל יסוד — הודיע אתמול דובר ההסתדרות בתגובה על פרסומים בעתונות בנושא זה.

הנכון הוא שיחסים שונים. מחוץ לבית ההסתדרות, מצאו לנכון להציע להסתדרות פתרון לבעיה — שההסתדרות מתחבטת בה — כיצד תינתן לגוף ציבורי כמו ההסתדרות הכללית, המונה יותר ממיליון חברים, אפשרות להידבר ולהתקשר עם המוני חבריה. יש לראות בעיקר הנוכחי של השימוש בכלי תקשורת המוניים, שהטלוויזיה היא אחת ממבשריה, הדור מיגנטיים.

אין להתעלם מהעובדה המצערת, שכלי התקשורת הממלכתיים כפי שהם פועלים במציאות הנוכחית, שוב אינם מציגים ומשקפים באמת את מכלול פעילותיה של ההסתדרות ושטחי עשייתה המגוונים בכל רחבי המדינה.

ההסתדרות תפעיל את האמצעים לכלי התקשורת על הקלות הזהרות ונפגעת בנושא זה ועד כה לא זכתה לתשובה מספקת בנדון.

עם כל ההתייחסות והבדיקה של ההצעות שנשמעו מצד גורמים שונים להפעלת רשת טלוויזיה ברור ויהיה עם ההסתדרות, ובכלל בל יעברו, שלא תיעשה כל פעולה שיש בה כדי לפגוע בטלוויזיה הממלכתית ובכל צד ייבדק וייבחן לפני ולפנים מנקודת ראות משפטית, טכנית ותקציבית.

הקרב על דעת הקהל יוכרע בטלוויזיה

הקרב על דעת הקהל בעשור הבא יוכרע בטלוויזיה — אמר יגאל באסיפה שהתקיימה אתמול בקרית־שלום בתל־אביב. יגאל הוסיף, שחיזוק ההסתדרות תלוי בהסברתה באמצעות הטלוויזיה כי הנסיון של תנועת הפועלים בעולם ושל האיגודים המקצועיים במערב מלמד, כי ללא סיוע הסברתי ורעיוני באמצעים חדישים ובכלים המוכחים אין לקיים את זיקת מאות אלפי החברים לארגונם ולהסתדרותם.

מזכ"ל ההסתדרות:

אין רבב בצבי רכטר מבחינת טוהר המידות

אין רבב בצבי רכטר — מסקנות ועדת הביקורת המרכזית בעניין מכירת "דירות גג" של חברת "דיור" (חברת־בת של סולל בונה) למנכ"ל סולל־בונה צבי רכטר ולמנהל "דיור" לשעבר, זיו פריאור, יבוצעו במלואן ע"י כל הנוגעים בדבר — הודיע אתמול מזכ"ל ההסתדרות י. בן־אהרון בישיבת הוועדה המרכזית.

בן־אהרון אמר, שקיימו בנדון שיחות ממושכות עם צבי רכטר די הובהר, כי "אין צל של ספק שאין ברכטר רבב מבחינת טוהר המידות ונקיון כפיים. רכטר לא נשא־עניין להשיג מצב פריבילגי בתוך הענף, והוא ישא בכל המסקנות של ועדת הביקורת המרכזית".

בן־אהרון מצא לנכון למסור הודעה בנושא זה בוועדה המרכזית, נוכח שאילתות שהופנו אליו בנדון וכן "מכתבים גלויים" של קוראים, שקיבאו לתשומת לבו ממערכות כמה עתונים, שביקשו, כמקובל, תשובה מוסמכת בטרם יפרסמו את המכתבים הללו.

אך תקינות בנוהלים יתוקנו

בן־אהרון חזר והבהיר, שלגבי בעיות מסוג זה שנתעוררו עם מכירת הדירות יש בהסתדרות רק מוסד מוסמך אחד והוא ועדת הביקורת המרכזית. ואמנם, מיד כאשר נתעוררה השאלה נתבקשה ועדת הביקורת המרכזית לעיין בסוגיה זו, לברר אותה, לבחון אותה ולהסיק מסקנות בהתאם. ועדת הביקורת המרכזית דנה בנושא, אמר מזכ"ל ההסתדרות, וגם הוציאה מסקנות שנתפרסמו מטעמה והובאו לידיעת הציבור.

בהתאם למסקנות הנוגעות ל"אי תקינות" בנוהלים של מכירת דירות בחברת "דיור" הודיע בן־אהרון, כי אלה יביאו על תיקונן לאלתר. "אני מבקש לציין", אמר, "כי זה לא המקום היחידי במערכת החיים שלנו שבו מסתבר שלאחר עשרות שנים אין לנו חוקה ראויה לשמה, לא במערכות המשק ולא במערכות ה־ארגוניות".

בן־אהרון הודיע שהנהלת "סולל־בונה" והנהלת "דיור" כבר פועלות בשיתוף עם היועץ המשפטי, כדי לקבוע נוהלים קבועים בעניין מכירת דירות, לרבות למנהלים ולפקידים בכירים, ויש יסוד כלא להניח שדברים כאלה שאירעו, שוב לא יישנו.

אשר לשאלות שהופנו בעניין צורת המגורים של נבחרים, בכירים או מנהלים בכירים במשק ההסתדרות אמר בן־אהרון: "אין לנו תקנה הקובעת פאיזו דירה צריך לגור חבר הוועדה המרכזית או מנהל בכיר — זה מסור לשיקולו של הפרט. ר מכאן: כל השאלות הגלויות והסמויות אלינו בנדון — אינני ערוכים לפסוק בהן, זאת ועוד: גם אינני יודע, הדגיש בן־אהרון, לאיזו הברה היינו מגיעים אילו היינו נותנים לכל אחד את הסמכות לפסוק לגבי רכושו של העני ולגבי השימוש ברכושו. מעוניינו להפעיל את כל כלי הביקורת העומדים לרשותנו, כדי להבטיח שליח ההסתדרות ימלא באמונה את שליחותו, ושלא ייהנה שום הנאה אישית מתפקידו. [illegible] בעניין זה פסק הלכה נכון והוא לא בא, חלילה, בשל עיוות מוסרי מצד צ. רכטר אלא בשל מצב בלתי תקין בניהול של חברת "דיור" ובתקנותיה.

מזכ"ל ההסתדרות הביע תקווה, שבעניין זה יסיקו כל המערכות ההסתדרותיות את המסקנות המתאימות, כדי שחברים טובים לא ייכשלו ע"י תקנות בלתי מושלמות. בן־אהרון קרא לכל מערכות ההסתדרות לבדוק את מצבן התחוקתי ולכל החברים והשליחים להיות ערים פי כמה, מכפי שהיו ערים בעבר לגבי ענין זה.

מועמד למזכיר ואין לו זכות בחירה

בעתונות פורסם אתמול על מועמד מיועד של גח"ל למזכיר ארצי לאיגוד פועלי הדפוס — מתתיהו רוטברד.

למועמד זה אין זכות בחירה לאיגוד והוא איננו מופיע ברשימת המועמדים. על כן אינו יכול להיות ציר בוועידה ועל אחת כמה מזכיר האיגוד — נמסר אמש על־ידי צבי אסף, יו"ר ועדת הבחירות לאיגוד פועלי הדפוס.

אלף ל"י קנס על החזקת בשר מ"שחיטה שחורה"

1000 לירות קנס הטיל על־ידי בית המשפט השלום בת"א על משה לחם, בעל מחסן לפירוק בשר ואטליז בשכונת התקוה, על שהחזיק בשר שלא נשחט בבית מטבחיים מוסמך (בשר מ"שחיטה שחורה") ועל כי סירב למסור את הבשר לבדיקה לעובדי עיריית תל־אביב המוסמכים לכך. בנוסף לקנס הטיל השופט על הנאשם התחייבות בסך 2000 לירות להימנע מעבירה דומה.

הוחמר דינם של מניחי הרימונים בתחנה המרכזית — מאסר עולם

עונשם של שני הערבים הישראלים שנדונו על הנחת שני הרימונים בתחנה המרכזית בתל־אביב הוחמר על־ידי בית הדין הצבאי לערעורים והועמד על מאסר עולם.

פסקי דין הערעור ניתנו בשני משפטים נפרדים נגד סעיד אבן פארס בן 22 מבקעת־אל־גרביה ודבאר אבו חומוס בן 25 מירושליב. בערעור טענה התביעה הצבאית, כי העונשים של 30—40 שנות מאסר קלים מדי.

החבלה בתחנה המרכזית ב־6 בנובמבר 1970 גרמה למותם של שני אנשים — אברהם תדריה ו־אנואר הברה ולפציעתם של 24 אחרים.

בית הדין הצבאי בלוד הטיל 30 שנות מאסר על אבו פארס, שהניח את הפצצות ו־40 שנה על אבו חומוס, שתיכנן את המבצע והינחה את חבריו, והלקו באחריות לחבלה נמצא חמור יותר.

בפסק דין הערעור נקבע, כי יש להחמיר בעונשם של השנים. אשר למניח הרימונים הודגש, כי נוהי עבירה שעליה חל דין מוות וכי מאסר עולם כבר הוטל בעבר במקרים קלים יותר.

אשר לאבו חומוס נקבע, כי הוא תפס מקום מרכזי באיגוד החבלני. בהיותו האחראי לזרוע המבצעת של הארגון במזרח ירושלים ובסביבותיה (לו ולחברו יוחסה הפעלות חבלנית גם באזור ירושלים).

בית הדין פינתן את שני פסקי הדין ברוב דעות, קיבל את עמדת התביעה, לפיה אחריותו של באשם זה גדולה אף יותר מזו של מבצע החבלות בפועל, שהרי אבו חומוס הוא שגייסו למטרות חבלה, שיגרן למבצע וקיבל את דיווחיו.

ישבו בדין השופטים ש. אלבג, ש. אביר וי. עילה. (ע)

אנשים ומוסדות

— נשיא המדינה ורעייתו ערכו אתמול קבלת פנים ל־150 עולים חדשים מאמריקה הלטינית, שהגיעו לארץ בשלושת החודשים האחרונים. העולים הם ברובם בעלים אקדמאים ובעלי מקצועות חפשיים, המתגוררים במרכזי קליטה בתל־אביב, נתניה, לוד, כפר חב"ד, אשדוד ואשקלון.

— יו"ר הכנסת ראובן ברקת קיבל אתמול קבוצה גדולה של עתונאים בכירים מארצות סקנדינאויה.

— קבלת פנים חגיגית במלון "ניאמריס" בבתיים ערך אמש ראש העיריה מ. רוטשילד לכבוד שגריר איטליה בישראל וולטר מקוטה, עם סיום "שבוע־איטליה", שנערך בעיר במלאות 10 שנים לברית התאומות בין ליוורנו ונתניה.

— הועדה המרכזית של ההסתדרות אישרה אתמול את מינויו של חבר הועדה המרכזית אלי כהן־אל כמיועד לייצג את ההסתדרות במוסדות הנבחרים של ארגון העבודה הבין־לאומי. הוא ייכנס לכהונתו בפרוס הוועידה השנתית של הארגון ביוני 1971. חבר הוועד המנהל של הארגון הח"כ א. בקל, שייצג את ההסתדרות בארגון בשנים האחרונות, הודיע על רצונו לפרוש מהתפקיד בתום כהונתו הנוכחית.

— נשיא אוניברסיטת תל־אביב ד"ר ג'ורג' ווייז חזר אתמול משליחות האוניברסיטה לארה"ב ולאירופה.

— דוד כרבב, משנה למנכ"ל המ"ל לעניני כלכלה, יצא בראש משלחת משותפת של המ"ל ומש"ב לאתיופיה, לביקור קצר, כדי לייעץ לממשלה האתיופית בי תכניות פיתוח בתחומים שונים.

— חבר קואופרטיב "אגד" לאו־ כי כהן, נתמנה לתפקיד יועץ אזורי לעניני קואופרציה בארצות אמריקה הלטינית, מטעם ארגון העבודה הבין־לאומי.

מילווה קצר מועד

השבוע, ביום רביעי

תונפקנה הסדרות הבאות:

הסדרה	המחיר לציבור ל־1000 ל"י	הכנסה שנתית לאחר ניכוי בלוא מס הכנסה
ל־18 חודש	942.90	8.625%
ל־12 חודש	963.13	8.500%
ל־6 חודשים	983.17	8.000%
ל־3 חודשים	992.03	7.750%

הרכישה - בכל הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך

הזמנות המוגשות עד יום ג׳ תיהנינה מזכות קדימה לגבי ההנפקה השבועית.

בנק ישראל

מאמץ חרום מיוחד לתגבור ישובי הספר

היה שותף בסיועך הכספי

שלח תרומתך לת.ד. 4038 תל־אביב

המגבית המאוחדת בישראל

מרכז הקואופרציה ליצרנות, תחבורה ושירותים

אגף המרכז והדרום

מפעולות מרץ 1971

1.3.1971 — יום שני, בשעה 6 בערב, בבית מרכז הקואופרציה (המועדון), ת"א, רחוב הארבעה 24, בשיתוף עם משרד העבודה, המחלקה לקואופרציה ערב עיון לענף המתכת והאלקטרוניקה על הנושא: חידושים ועיבוד שבבי בעזרת בקרה אלקטרונית. המרצה: המהנדס אברהם דורון, מהמכון לפריון העבודה והייצור. המנחה: הח׳ מ. בוברובסקי.

2.3.1971 — יום שלישי, בשעה 4 אחה"צ, בבית מרכז הקואופרציה, חדר 17 ישיבת ועדת הכספים של אגף המרכז והדרום.

3.3.1971 — יום רביעי, בשעה 6 בערב, בבית מרכז הקואופרציה (המועדון), ת"א, רחוב הארבעה 24, בשיתוף עם משרד העבודה, המחלקה לקואופרציה ערב עיון לענף המאפיות על הנושאים: א. בעיות התברואה במאפיות. ב. ייעול ענף המאפיות. המרצים: מר ה. וינברג, טכנולוג בשרות המזון במשרד הבריאות ומר ד. בקל, מנהל מחלקת התעשיה במכון לפריון העבודה והייצור. המנחה: הח׳ ש. בלנק.

4.3.1971 — יום חמישי, בשעה 6 בערב, בבית מרכז הקואופרציה (המועדון), ת"א, רח׳ הארבעה 24, בשיתוף עם משרד העבודה, המחלקה לקואופרציה — ערב עיון לחברי הקואופרטיבים במוסכים ולנהגים על הנושא: התפתחות באבחון רכב במוסכים חדישים בלווי סרט מקצועי. המרצה: מר אליעזר ויסברג, ראש המחלקה למכונאות רכב של ביה"ס להנדסאים ע"י הטכניון בחיפה. המנחה: א. בילו, מנהל חטיבת התחבורה.

5—6.3.1971 — יום שישי ושבת, בבית המרגוע בשפיים, בשיתוף עם משרד העבודה, המחלקה לקואופרציה ימי עיון לחברי הקואופרטיבים בענף העץ. המרצים: מר ה. מדן, כלכלן ומרצה במינהל עסקים בטכניון בחיפה; מר י. קוניש, מנהל המדור לכלכלת עסקים במכון לפריון העבודה והייצור; המהנדס י. הירש, ראש יחידת הצבע במרכז הסיוע לתעשיה ומרצה בטכניון בחיפה; עו"ד י. אשל, היועץ המשפטי למרכז הקואופרציה; י. ניר, מנהל אגף המרכז והדרום. המנחה: הח׳ ש. בלנק.

7.3.1971 — יום ראשון, בשעה 4 אחה"צ, בבית מרכז הקואופרציה (המועדון), ת"א, רח׳ הארבעה 24 מפגש של חברי ועדות התרבות ונאמני התרבות בקואופרטיבים.

9.3.1971 — יום שלישי, בשעה 4 אחה"צ, בבית מרכז הקואופרציה (המועדון), ת"א רח׳ הארבעה 24 ישיבת מזכירות אגף המרכז והדרום בהשתתפות: ד"ר גדעון נאור, המשנה למנהל הכללי של משרד העבודה וישראל זיו יו"ר מרכז הקואופרציה.

12—13.3.1971 — יום שישי ושבת, בבית המרגוע בשפיים, בשיתוף עם ביה"ס לקואופרציה ימי עיון לחברים בוועדות הפקוח. המרצים: י. זיו, יו"ר מרכז הקואופרציה; י. ניר, מנהל אגף המרכז והדרום; עו"ד י. אשל, היועץ המשפטי למרכז הקואופרציה; מר אמנון בן־עמרם, רו"ח; מר ירוחם בן־דרור; מר יצחק שיפר, רו"ח; מר א. שושני, מנהל מדור הפיקוח במחלקה לקואופרציה במשרד העבודה.
מנחה ישיבת הערב וישיבת הבוקר, הח׳ א. בילו, מנהל חטיבת התחבורה; מנחה ישיבת אחה"צ, הח׳ א. בולמן.
בכל העניינים הקשורים בהארחה נא לפנות לח׳ מ. בוברובסקי בחדר הקבלה שבבית המרגוע בשפיים.

פרטים בחוזרים לקואופרטיבים, אצל המדריכים או במשרדנו, ת"א רח׳ הארבעה 24, טלפון: 260151.

האוניברסיטה העברית בירושלים

בית הספר לעבודה סוציאלית ע"ש פאול ברוואלד

הרשמה ללימודי "מוסמך בעבודה סוציאלית" לשנת הלימודים תשל"ב

ביה"ס לעבודה סוציאלית ע"ש פאול ברוואלד מודיע על תכנית לימודים דו־שנתיים לקראת התואר "מוסמך בעבודה סוציאלית". בתוכנית הלימודים שתי מגמות: מגמה טיפולית־מחקרית ומגמה מינהלית.

התוכנית תתרכז בפיתוח כושר מדעי ומקצועי הדרושים לקידום הידע בעבודה סוציאלית ולניהול יעיל של שירותי הרווחה. תוכנית הלימודים לשנה הראשונה תהיה משותפת לכל התלמידים, ואילו בשנה השנייה יבחרו התלמידים בהתמחויות בתחום המחקר או בתחום הניהול של שירותי הרווחה הסוציאלית. חלק מהקורסים יינתנו בחוגים אחרים. הלימודים בתוכנית יחייבו את התלמידים להקדיש את מלוא זמנם ללימודים, ללא אפשרות של עבודה מחוץ לאוניברסיטה.

לימודי המוסמך מכוונים להכין אנשים להמשך לימודים לתואר השלישי.

לימודים לתואר השלישי באוניברסיטה מותנים בקבלת התלמיד כתלמיד מחקר ומילוי כל הדרישות המוגדרות על־ידי האוניברסיטה העברית.

האוניברסיטה מעמידה לרשות תלמידי התואר השני, שאין להם סטיפנדיות אחרות, הלוואות ו/או קרנות למילגות לימודים ו/או עבודת עזרה בהוראה או במחקר. אשר יאפשרו לתלמידים שיימצאו זכאים לקבלן להתמכר במשך שהותם בביה"ס אך ורק ללימודים.

בתלמידים לקראת התואר השני יתקבלו בעלי תואר "מגר בעבודה סוציאלית" או בעלי תואר "בוגר" במקצועות קרובים, אשר רמת ציוניהם גבוהה ולאחר שיעברו תהליכי מיון נוספים. בוגרי המקצועות הקרובים אשר יתקבלו לתכנית יידרשו להשלים ידיעותיהם הבסיסיות בעבודה סוציאלית.

ההרשמה נפתחה בר׳ טבת תשל"א — 17.1.71, ומסתיימת בד׳ סיון תשל"א — 28.5.71.

המעוניינים בתוכנית לימודים זו מתבקשים לפנות לשם קבלת פרטים לפי הכתובת: המזכירות ללימודי התואר מוסמך (חדר 500), ביה"ס לעבודה סוציאלית, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים.

פגישות למעוניינים באינפורמציה נוספת ובייעוץ שלפני ההרשמה התקיימנה במקומות ובתאריכים בהתאם למפורט להלן:

עיר	מקום	תאריך	שעה
ירושלים	ביה"ס לעבודה סוציאלית באוניברסיטה, חדר 501	9.5.71	5—7 אחה"צ
תל־אביב	משרדי מלב"ן, רח׳ קפלן 12, קומה ו׳	2.5.71	5—7 אחה"צ
חיפה	המכון האוניברסיטאי של חיפה, ביה"ס לעבודה סוציאלית, חדר 242	2.5.71	12—2 בצהרים

כמו כן אפשר לקבוע פגישה באמצעות המזכירות, טלפון 30211/867, ירושלים.

משרד הבטחון / אגף השיקום
המחלקה להנצחת החייל

אזכרה לחללי צה"ל שמקום קבורתם לא נודע והסרת הלוט מעל האנדרטה לזכר חללי "דקר"

האזכרה תתקיים ביום חמישי, ז׳ באדר תשל"א (4.3.71) בשעה 14.00, בחלקת הנעדרים בבית הקברות הצבאי בהר־הרצל, ירושלים.

בהשתתפות:
ראש הממשלה, שר הבטחון, הרמטכ"ל, חברי הממשלה, משפחות שכולות וקציני צה"ל

במלאות שנה לנפילתו של

רב"ט אבשלום (אביק) שטיין ז"ל

תתקיים אזכרה ביום רביעי 3.3.1971 (ו׳ באדר) בשעה 3.00 אחה"צ, בבית העלמין הצבאי בקרית שאול. מתאספים ליד השער.

משפחת שטיין

לח׳ ראובן אברמוביץ

אתך באבלך במות עליך

אמך ז"ל

בנק הפועלים סניפי אשקלון
ההנהלה והעובדים

בהרצליה
דרוש
מחלק עתונים
עם אופניים או קטנוע
★
לפנות: חנות סטרימברג
רח׳ סוקולוב 43
טלפון 98 29 38

הבחירות לאיגוד הארצי של פועלי הדפוס, הכריכה והקרטונג׳

מחר

הצבע בשבילך, הצביע בשביל חבר ההסתדרות!

השבוע בהגרלת הלוטו 09/71

מינימום פרס ראשון 125,000* ל"י

ומצטבר עד 250,000 ל"י

היום המועד האחרון למסירת טפסי הלוטו

01	02	03	04	05	06	07
08	09	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35
36	37	38	39			

* כפוף לעיגולים.

לוטו

דבר היום

שובו של שמואל רוזנווסר

שותפים אנו, כשם ששותף בודאי כל הציבור הישראלי, בשמחתה של משפחת רוזנווסר, שראשה חזר אליה אתמול משבי של 14 חדשים בידי תוטפיו המחבלים. היתה זו תקופה ארוכה של סבל וחרדה בשבילו, ובשביל רעייתו ובתו — והברכות החמות השלוחות להם עם שחרורו, מלוות בהערכה והוקרה על הגבורה הנפשית שבה נשאו בסבל זה.

שחרורו של שמואל רוזנווסר נתאפשר בשל הסכמת ממשלת ישראל לשחרר את המחבל חיג׳אזי. אם כי היה זה „מחיר" נמוך בהרבה משדרשו המחבלים תחילה, יש בהסדר משום נטישת עקרון מוצדק למען מצוות פדיון שבויים. לאחר שממשלות ירדן ולבנון הוכיחו אזלת־יד בעניין זה, נותרה לממשלת ישראל ברירה בין הפקרת רוזנווסר לבין פדיונו: לא נטעה אם נאמר שהציבור כולו, לאחר חדשי סבל כל־כך רבים של המשפחה, סומך ידו על הגישה ההומאניטארית.

הבומראנג הפלשתינאי

סיסמת ארגוני־המחבלים, כי „הפלשתינאים יחרצו גורלם בעצמם", פעלה כבומראנג עם פתיחת „המועצה הלאומית הפלשתינאית" בקאהיר אמש: הן נשיא מצרים אנוואר סאדאת, בנאום־הפתיחה שהסכים לשאת בוועידה, והן המלך חוסיין בראיונו ב„אובזרבר" אתמול, הטילו סיסמה זו חזרה לחיק המתכנסים. זה „בעדינות" מסובבת וזה בגילוי מכוון. האירוניה בדבר היא, כי הכסייה הזאת נזרקה אל מול „המועצה הפלשתינאית" דווקא בשעה שבה היא הוכיחה עצמה מסוגלת פחות מאי־פעם „לקחת את גורל הפלשתינאים בידיה".

מושב המועצה הנוכחי הוא הראשון המתקיים מאז מאי אשתקד; ומאז התרחשו דברים ששינו את מעמדו של גוף זה — אם ניתן להגדיר כ„גוף" קן־צרעות מסוג זה — עד לבלי הכר. החלק העיקרי שלו, ארגוני־המחבלים, הוכה מכה קשה בירדן, שם הורשם מחסום לשאיפתם להיות מדינה־בתוך־מדינה ולעשות כאוות נפשם. הם חדלו — גם בעיני הפלשתינאים עצמם — להיות גורם בעל משקל צבאי במלחמה נגד ישראל; פעולותיהם בגבול נבלמו, הוסלה אפשרותם לשהות בשטחים. אולם מעל לכל הם הכו את עצמם בתככיהם ההדדיים.

הימים הבאים יגידו אם יגבר ערפאת על יחיא או על חבש, או אם יגבר מישהו אחר על רעהו; אך דבר זה שוב לא ישנה את המצב. נסיונו של ערפאת להציל מעמדו על־ידי איחוד ארגוני־החבלה בראשותו נתגלה כמסרסיכויים עד כדי גיחוך; נסיונו האלטרנטיבי להציל מעמדו על־ידי העברת השפעה למימסד הפלשתינאי הלא־חבלני, באמצעות הרחבת המועצה והפיכתה לגוף מדיני — נסתרת על־ידי ההתנגדות למדינת פלשתינאית. כיצד יתייצבו מול הצהרות מצרים וירדן על רצונן בפתרון מדיני — על כך קשה לנחש; יתכן שהכל יתפרק במהומה, וייתכן שהמצרים ילחשו להם דברים בהסתר שיאפשרו „החלטות" כלשהן. אולם הדבר המכריע ברקע הוא: המתכנסים בקאהיר הם 150 איש, שאיבדו את הקשר עם המוני הפלשתינאים הן בשטחים והן במקומות אחרים; לא הם יקבעו גורלם, ונראה שאיש — ואולי הם עצמם — לא מצפה עוד לישועה מהנהגתם ומדרכי מלחמתם.

הפתרון — תעשיה לכפר

ירידת הכנסתו של המפרנס החקלאי לעומת המפרנס בעיר חייבת להדאיג. היא מורה על פער גדל והולך בין הישוב הכפרי לבין זה שבערים — פער העומד בסתירה לצרכי המשק ולמגמות פיזור האוכלוסין במדינה.

יש להניח, כי המימצאים שהביא שר החקלאות בשבוע שעבר ישתנו במידת מה לטובה, אך אין בכך כדי לשנות את מגמת ההרעה היחסית בהכנסות החקלאים. ההרעה עליה הצביע ח. גבתי בכנסת נובעת במידה רבה מהירידה בהכנסות הפרדסנים. שתי השנים האחרונות היו מאכזבות במיוחד מחמת המחירים הירודים שהשיג פרי ההדר שלנו באירופה. השנה צפוי שיפור מסויים, אשר יאזן במידת מה את המצב.

אולם השיפור הצפוי אינו פתרון לבעיה היסודית. מגמת ההרעה היחסית בהכנסות החקלאים תגבר אם לא יחול שינוי סטרוקטוראלי בענף. שינוי זה יחייב הכנסת ענפים חדשים להקלאות, בעיקר תעשיה. ספסור התיישבותי אחד כבר הולך בדרך זו ובהצלחה ניכרת — התנועה הקיבוצית.

לפי כל התחזיות עתיד מספר המועסקים בחקלאות לרדת בשנים הבאות. ירידה זו לא תהיה רק יחסית, אלא גם במספרים מוחלטים. כדי לשמור על איזון בין האוכלוסיה העירונית והכפרית יהיה צורך בתיעוש הכפר. התשובה לסכנת של בריחת חקלאים לעיר היא בהבאת העיר אל החקלאים — היינו תעשיה. מגמה זו טומנת בחובה פתרון, או לפחות הקלה, לבעיית הרווחיות: אם יפחת מספר העוסקים בעבודה חקלאית — לא מספר היושבים בכפר! — הרי שההכנסה הכוללת תתחלק בין מספר קטן יותר של מפרנסים ובכך יסתמן גידול בהכנסה לנפש. אלה שיפלטו מהייצור החקלאי, עקב הייעול בענף, יצטרכו למצוא את פרנסתם בעבודה תעשייתית או בשירותים.

ריגה כמוקד במאבק לעליה

איך נשתמרו הערכים היהודיים בארצות הבאלטיות

(מאמר 2)

מאת אריה זיו

ריגה, לנינגראד, מוסקווה — אלה הערים מתבלטות בימים אלה כמוקדי המאבק היהודי לעליה מברה״מ לישראל. [illegible] שהצליחו לצאת באחרונה הגיעו מערים אלה. בצידן מופיעות ערים כגון וילנה, קיוב, טיפליס וקוטאיסי; ואילו ערים גדולות רבות אחרות, שגם בהן יש אוכלוסיה יהודית ניכרת, לאומית ותוססת, נשארו עדיין בדרך כלל בתחום „יהדות הדממה". כאלה הן: למשל, מינסק, חארקוב, רוסטוב ואודיסה אשר ברוסיה ובאוקראינה גופא. ואם כי אין ספק, שגם אליהן תתפשט המערכה, יש לבחון את ההבדלים כפי שהם קיימים עדיין בשעה זו. שיחות עם העולים החדשים נותנות תמונה ברורה למדי של המצב.

כדי להבין את הרקע, יש לחלק את המסה היהודית של ברה״מ לחמישה אזורים: 1) איזור ארצות־הגבול לשעבר (ה„לימיטרופים" בלקסיקון הפוליטי הסובייטי) והן — הרפובליקות הבאלטיות של אסטוניה, לטביה וליטא (זו האחרונה בצירוף החלק הפולני לשעבר שמרכזו וילנה); 2) חלקיה האוקראיניים הקודמים של פולין (לבוב), קארפאטו־רוס הצ׳כוסלובקית לשעבר, וחלקי רומניה לשעבר — בוקובינה ומולדביה (בסרביה); 3) האיזור הכרכי העצום של הרפובליקה הרוסית; 4) איזור אוקראינה שבגבולותיה המקוריים; ו־5) האיזור היהודי המזרחי והדרומי — הקאווקאז ובוכארה יעוד.

זוהי, כמובן, חלוקה גסה; הגבולות הגיאוגראפיים אינם חופפים בשום מקום את הרכב היהודי שבתוכם על־פי המוצא המקורי; אך יש בחלוקה זו, יחד עם עדויות העולים החדשים מן האזורים השונים, כדי להבין את ההבדלים ולהסיק מהם את המסקנות הדרושות לגבי דרכי הקליטה.

העלייה החדשה מן הארצות הבאלטיות, זו שבאה אחרי מיבצע סיני ופתח אחרי מלחמת ששת הימים, היא מבמה בהיבות ה„ארצישראלית" [illegible] מבין העולים הללו — הרבה יותר מאשר מאזורים אחרים — הם יודעי עברית, בצד האידיש השגורה בפיהם. לרוב העולים הללו קרובי־משפחה בישראל, שעלו לארץ בשנות ה־20 וה־30 ועד ערב מלחמת־העולם השנייה ובשנים שאחריה. רובם קיימו קשרים רצופים עם קרוביהם אלה כל עוד היו קיימות הרפובליקות הבאלטיות העצמאיות; אלה מהם שהצליחו להימלט לפנים רוסיה בטרם הכיבוש הנאצי, המשיכו לקיים קשרים אלה מכל מקום שאליו נקלעו, מלנינגראד עד טאשקנט. רובם הגדול לא הגיע במקומות אלה, נשארו בהם בבחינת פקודים למהצה. היותם במשטר הסובייטי מצטמצמת לתקופה שאחרי שנות ה־40 הראשונות, כך שהקשישים שבהם עודם בילו את רוב שנותיהם בארצות בעלות חינוך יפיים יהודי חפשי, תוך מגע בלתי־מופרע עם ארץ־ישראל היהודית. והעיקר: יהודי לטביה וליטא הצטיינו ברובם המכריע בהיעדר התבוללות לאומית בתוך עם־הרוב שבתוכם ישבו — דבר שהעבירו לילדיהם שנולדו או גדלו כבר ברוסיה גופא ובתום המלחמה חזרו לריגה ולוילנה ושאר מקומות־המושב הקודמים של הוריהם ומשפחותיהם.

היעדר ההתבוללות של יהודי הארצות הללו נעוץ בסיבה היסטורית: עמי־הרוב, הלטים והליטאים, היו, בטרם קיבלו עצמאות בתום מלחמת העולם הראשונה, עמים של איכרים ופועלים, אשר פער גדול היה ביניהם לבין קבוצות־המיעוט העירוניות של יהודים, גרמנים ובמקצת רוסים — פער תרבותי ופער חמרי, כאשר רובו־ככולו של עם הארץ אינו מגיע אף בקירוב לרמת שכבת המשכילים או האמידים של קבוצות־המיעוט ואף לא לזו של „עמך" בקרב היהודים. ש[illegible] חלק ניכר מיהודי לטביה וחלק גדול מיהודי ליטא. אולם גם במהלך 20 שנות העצמאות המדינית הלטבית והליטאית, גם אחרי שגדלו שכבות המשכילים והאמידים ובעלי־השררה בקרב עמי־הרוב הללו, גם אחרי שהשפעת הלטית והליטאית הפכו לדומינאנטיות בחיי המדינה והציבור, במוסדות ההשכלה ובצבא — גם אז לא נמצאו כמעט משפחות שעברו לדבר בשפת הארץ בביתם פנימה או במגעים פרטיים בתוך; בלטביה, למשל, ראו קוריוז במשפחה אחת יחידה בעיירה טוקומס אשר — לפי השמועה — נהגה לדבר לטית עם ילדיה. לכך נוספה האוטונומיה התרבותית והקהילתית הרשמית שהוענקה למיעוטים הלאומיים, ובכללם היהודים, בארצות אלה, ואשר על־פיה — וגם בלעדיה — שיגשגו בתי־ספר יהודיים ועבריים, אלה האחרונים בייחוד בליטא, ובצידן תנועות־נוער יהודיות מכל הסוגים. אפילו אותה שכבה יהודית, שלעתים חלו בה את הג. ה„התבוללות" — בעיקר המשפחות הוותיקות והמבוססות של קורלנד והמשכילים היהודים שבאו מליטא לריגה אחרי מהפיכת אוקטובר ואשר שפתם היתה גרמנית או רוסית מבלי שיידעו אידיש או עברית — גם הם לא היו מתבוללים מבחינה לאומית אלא לכל היותר מבחינה לשונית־השכלתית, וזאת באמצד לא במעגל הלטי או הליטאי אלא במעגל הגרמני או הרוסי בגינה הטרום־נאצי והטרום־סובייטי; ורבים מהם עמדו במשך שנות העצמאות של לטביה וליטא בראש הפעילות הלאומית־היהודית והציונית בארצות אלה ופעלו בהגנת ובקרב הפארטיזנים היהודים בעת המלחמה.

מה קרה אחרי מלחמת־העולם השנייה, וכיצד נשתמרו הגורמים הללו בקרב היהודים שחזרו לארצות הבאלטיות? גם כפי העולים ששוחחנו עמם אין הערכה בדוקה של מספר היהודים [illegible] המאקסימום שאפשר להציל מפיהם הוא, כי מספר היהודים בריגה — אשר גדלה לעיר של למעלה ממיליון תושבים לעומת כ־400,000 שישבו בה ערב המלחמה — מגיע כיום לאלפים רבים ואף לרבבות. גם אין הערכה בדוקה, כמה מאלה שחזרו הם יהודים באלטיים או בניהם וכמה מהם יהודים ילידי פולין או מקומות אחרים, שהגיעו מרוסיה שאליה נמלטו בעת המלחמה וגם הם לא התערו בה. אולם בדבר אחד אין ספק, על־פי עדויות העולים: רובם ככולם של היהודים ילידי לטביה וליטא שחזרו מרוסיה לריגה או לדאוגאבפילס (דווינסק) או לווילנה — שמרו על התווי היהודי העצמאי, הלאומי והציוני, שהיה להם לפני המלחמה, בעריה ובאותן העיירות היהודיות הרבות שאינן עוד. אותו דבר חל גם, במידה מה, על היהודים יוצאי פולין שנקלעו לכאן אחרי המלחמה ונשארו יושבים בסביבה יהודית זו; ולדברי העולים היתה לכך גם השפעה ישירה על אותם יהודים רוסיים מלידה, חניכי המשטר הסובייטי מאז ילדותם, שבאו — בעיקר לריגה — כפקידים או כפקידים אקאדמאיים, במסגרת המיבצע הסובייטי לשילוב „השטחים החדשים" במסגרת ברה״מ.

כבר מיפקד־האוכלוסין הכל־סובייטי משנת 1959 גילה בצורה מובהקת את הייחוד הזה שנשתמר ביהודי הבאלטיקים: אחוז המצהירים על אידיש כשפת־האם עלה בהרבה על זה שבאזורים הפנימיים של ברה״מ — 70 אחוז בליטא ו־48 אחוז בלטביה. נוסף על כך הצהירו רוב שאר היהודים על השתייכותם ללאום היהודי אף בלא

(המשך בעמוד 10)

בשולי דברים

חרות והליגה

הקטע שהוקדש לוועידת בריסל ב„מבט השבוע" של הטלוויזיה בליל שבת, נתן לאזרחי ישראל לטעום את טעם הסערה המביישה שהתחוללה בוועידה העולמית למען יהודי רוסיה. במוקד הסטמוז הדרמטי עמדה דמותו הסוערת של מנהיג „חרות" מנחם בגין. היתה זו הופעה אנכרוניסטית שלא הוסיפה כבוד לא לוועידה ולא לנאום־הנושא.

ראשית, בניגוד בולט לסיסמת „האיחוד במאבק למען יהדות רוסיה" שחוזרת ונשנתה בנאומי הפתיחה של הוועידה — הוצג כאן מחזה מזיק ומחליש של „הפירוד במאבק". אפשר ליחס זאת ליצר ההתנצחות המפלגתית שהתגבר על צוו האיחוד. אולם מזה יש להוסיף שהרב כהנא פתח במצווה מפוקפקת זו — ומנחם בגין רק נגרר אחריו, כנראה, מתוך חובה אידיאולוגית.

ודאי, אפשר להבין הרגשת חובה זו מצד מי שהיה מפקד אצ"ל בשעתו. אולם מנהיג „חרות" ר־ האופוזיציה הימנית בישראל הייב היה להכיר מבחינה פרלמנטרית, כי הוא מייצג את ישראל בוועידה המאבק המוסרי הבלתי־אלים למען יהדות רוסיה וזכותה לעליה. לא היה מקום כאן להיפסח „פורשים" הדוגלים בגלוי במאבק האלים שרוב הציבור היהודי בעולם ובישראל פוסל אותו. האם מנהיג הימין הפרלמנטרי הישראלי מחייב אותו ומנדהה אתו? או שמא היתה מתי־אתו הסתייגת והזועקת בעיקר נגד הסיכול האומלל על ראשי הוועידה בפרשת־כהנא?

ואגב, כלום הופיעו בשעתו ראשי אצ"ל ולח"י על במת הקונגרס הציוני, או אסיפת הנבחרים, של היישוב העברי?

יהיו ההבדלים בין „הפורשים" אז ביישוב לבין יורשיהם היום בניו־יורק אשר יהיו — ברכה בפרישתם לא הצמח למאבק הלאומי של ימינו.

(הלל דנציג)

מכתבים מפוברקים

מן המקובלות היא שאת המכתבים למערכת בעתונים כותבים הקוראים עצמם. כך, מן הסתם, היו סבורים גם קוראי „העולם הזה", עד שבא ח"כ שלום כהן, עורך „העולם הזה" לשעבר ופקח את עיני הסטודנטים בקמפוס הירושלמי, בסוגיה זו.

בתוכנית הראיונות „מאחורי הכותרות" מספר ש. כהן, בתשובה לשאלה, כי לעתים לא היו המכתבים למערכת מתייחסים במידה מספקת לאירועים שונים, אשר לדעת העורכים היו חשובים, והם נהגו להוסיף למדור מכתבים מפוברקים כיצד הצורך תמיכה עליהם...

עורך „העולם הזה" לשעבר, הודה כי חלק מן המכתבים נכתבו על ידי אורי אבנרי עצמו ובהם, לעיתים קרובות, דברי קילוסין, על עצמו ועל דברים שכתב...

(כ. לשם)

חרמונה גולן

מלאת שנה למותה הפתאומי, הנורא, של חרמונה בת פנינה והלל כהן מתל אביב — חברה פעילה מאוד ואחת המייסדות של קיבוץ מעין־ברוך, שלרגלי החרמון ומול רמת הגולן. בת 41 היתה כשנפצעה אנושות בתאונת דרכים והסתלקה.

עתה במלאות שנה, הוציא הקיבוץ חוברת נאה לזכרה: „חרמונה", במתה היום־יומי של חיי הקיבוץ, לאחר עשרים שנה ויותר. הרבה דברים ויחסים נעשים קשורים, לעתים (לעתים קרובות) הנפש של האדם כאילו נחבאת בעלמת כמעט. ורק גובת „התוך גוראותו" — המוות, נפתחת ומופיעה הנפש טוב. כזה קרה בחוברת צנועה זו.

אבדור — לדוגמה — בהערכה לשוחה דווקא (מתוך שיחת בחוג המשפחה): „יואל: אנחנו בקיבוץ הכרנו את חרמונה בתור אשה קשה, שמאמינה ממש אמונה לוחשת בדברים שהיא חשבה. היא היתה נלחמת בלי פשרות על הדברים שהיא האמינה שהם צודקים ונכונים. מה שהיינו רוצים לדעת: מאיפה חרמונה קבלה את זה, איך זה התפתח אצלה, מאיפה צצה האידיאולוגיה הפנימית, האמונה באידיאולוגיה הזאת — כמו שהופיעה בהגשמה בחיים היומיומיים בקיבוץ".

(מ. אפי)

חתונות לכלבים

חייו של אדם מוגדרים כ„חיי כלב" כשהם קשים ומרים ללא נשוא. אולם שולחן הכלבים בארה"ב נותן משמעות שונה לחלוטין למושג זה.

בלוס אנג'לס — שהפכה בימים אלה לאזור אסון בגלל רעידות האדמה — ישנן חנויות מיוחדות לבגדי כלבים, אגפים מיוחדים בתעשיה הענק למאכלי כלבים. פרנסתו של רופא וטריקר המטפל בכלבים — היא מן המבוקשות והמכניסות ביותר, בבתי הקברות היקרים מוקצות חלקות מיוחדות לכלבים הזוכים לביקורים ולהנחת זרים.

החלה האחרונה באופנה זו — טכסי חתונה לכלבים. מדפיסים ושולחים גם כרטיסי־הזמנה. יש רק לצלצל למספר 782—3541 והטכס יוסדר. השאלה שנותרה עוד ללא תשובה: מה יהיה כשירצו הכלבים להתגרש...

(יוסי פרידמן, לוס־אנג'לס)

כה אמר...

אין לך גאון גדול, שאין בו שמינית שבשמינית משגעון.

סנאקה

אומה מאחורי סורגים

השיטות „המעודנות" של המשטר הצבאי באתונה

„באתונה שאלתי אחדים מקרובי האסירים הפוליטיים, איך הם מסבירים את טיבו של המשטר היווני לזר, שאינו רואה דבר מלבד תכלת השמים והמסעדות העליזות", מספר סופר „גארדיאן" הלונדוני, שביקר בימים האחרונים ביוון.

היו שהזכירו את אמירתו של צ׳רצ׳יל, כי במשטר הדמוקרטי יודע אדם השומע בבוקר דפיקה על דלתו, כי החלבן הביא את החלב; ביוון חושב אדם כזה קודם־כל על המשטרה. אחרים הציעו לאורח להתחיל לשוחח עם אנשים על פוליטיקה ויראה, איך הם נרתעים. ולבסוף היו שהציעו לשואל להבדיל בין דברי הפאשיזם משנות השלושים באירופה לבין השיטות המעודנות יותר של המשטר היווני.

ואמנם, השיטות הן מעודנות וסלקטיביות. סופי־לי־ספ פאפאדופולוס הוא הדיקטאטור היחיד בהיסטוריה המודרנית, המדבר זה ארבע שנים, שוב ושוב, כאילו נכנס בו דיבוק, על „הדמוקרטיה העומדת מיד לחזור".

אין מפחידים סתם אנשים. עושים זאת בחשבון. אם תעבור בשעה מאוחרת בלילה ברחוב, שבו גר אדם שהיה בעבר מיניסטר, ודאי יעקבו אחריך שני סוכני־חרש במכוניתם, ואם אתה יווני, ספק אם תגיע למקום שביקשת ללכת אליו.

אתה נפגש בקפה עם אדם אחד, שהיה פעם מיניסטר, ונוסע עמו במכונית. מיד אתה רואה את האורות הקדמיים של הסוכנים המלווים — וזה סימן, שמוטב לך לא „להתעסק" עם האיש הזה.

כל הסימנים האלה אומרים, כי אנשים יודעים; במה הם מסתכנים. הכל יודעים, כי כל מקום שאנשים רבים מתקהלים בו שורץ מלשינים ואנשי־משטרה מחופשים, באוניברסיטה, למשל, אי אפשר לנהל שיחה חפשית עם סטודנטים; רק אנשים המכירים זה את זה יכולים לשוחח במקום פרטי ובטוח.

מה יכול לעשות אדם, הרוצה למתוח ביקורת על המשטר, ועם זאת אינו דוגל במעשי־אלימות? העתונים סגורים בפניו ביוון, ואין הוא חפשי לכתוב אף בחוץ־לארץ; החוק אוסר זאת והדבר נחשב לעבירה ביוון. מכתבים הנשלחים לחוץ־לארץ, הצנזורה פותחת אותם. מעשה־מזל יכול הוא לקבל דרכון, אבל אפשר שיקחו אותו ממנו בנמל־התעופה.

רשאי האדם לקנות עתוני־חוץ, והמשטר אינו פוסק מלהדגיש על סמך זה כמה הוא ליבראלי — אבל באחד הימים יאמר לו מוכר־העתונים, כי המשטרה סבר שאלת „מי הוא זה הקונה כל ערב את העתון הזר", וייתכן שמזמן לזמן גם יזמינוהו לשיחה קצרה במשטרה.

„הכל כשורה וכדין"

ומה קורה לאדם התפשי הזה כשאוסרים אותו? מי ישאל מדוע אסרוהו? המשטר עושה תוכא־וטלולא מחוקי עצמו ובזמן האחרון היו לכך הוכחות די והותר. השלטון עושה זאת בצורה המעוררת פחד בלב האזרח ומטעה את המשקיפים מבחוץ.

לפני שנה היתה הודעה רשמית על הוראה של ראש הממשלה מאפריל 1970 להחזיר לתקפו סעיפים של החוקה; להבא אי־אפשר יהיה, כביכול, לאסור אדם אלא אם כן נתפס בשעת עבירה, או שהוצא נגדו צו של בית־הדין. בסנאט האמריקאי הוגע בעניין זה אחד מעוזרי מיניסטר־החוץ את הסנאטור פולברייט ואמר, כי אמנם הוחזר אותו סעיף בחוקה, שכמוהו כ„האביאס קורפוס" דמוקרטי, אבל בסוף נובמבר פתח המשטר בסדרה של מאסרים שנמשכו עד סוף השנה, ובין האסירים היה השופט־החוקר אמין־תלב, שהסרט „זאט" תיאר את התעקשותו בגילוי האמת בפרשת רצח לאמבראקיס.

עד כה יושבים עוד במאסר 100 עד 150 מאותם אנשים; איש מהם לא קיבל כתב־אישום, אף כי החוק קובע ביצוע של 24 שעות לאחר המאסר להגשתו של כתב זה. איש מהעצורים לא קיבל רשות לראות עורך־דין, ורק מעטים ראו בני־משפחה. בקיצור, כל ההוראות העיקריות של החוקה בעניין זה הופרו; ולעיתונים ביוון אסור לכתוב מלה על העצורים. שלוש נשים של עצורים שנאסרו ב־28 בנובמבר, שוחררו ב־19 בפברואר — לאחר שמונים ימי מאסר — ושחרורן הוא זמני, „עד להקירה שתביאה".

איש אינו משתכנע מן התשובות, שדוברי הממשלה נותנים. „למה אתה שואל על אותו שופט־חוקר — ישיבו לך — הרי הוא בבחינת פרקליט בינוני, אחד מרבים של בית־הסוהר קורידאלוס בפיריאוס דומה לגוש בתי מגורים מודרניים, תאמר בסבילנות ותיאה, שהשלטון עשה הכל כצורה וכדין.

קרוב תמוה אין הצלב האדום הבין־לאומי רשאי עוד לשאול לשלומם של אסירים, משום שבנובמבר שעבר ביטלה יוון את ההסכם הישן של הוועד הבין־לאומי של הצלב האדום ואינה אומרת לחדשו. הממשלה „אינה רואה טעם בהתערבות גורמים מבחוץ, אין אף צורך בהתערבות בזאת", „הכל ייווכחו — כך אומרים לך — כי בקרוב ישוחררו כל האסירים מבתי־הסוהר, מן המחנות, מגירושם ויחזרו לבתיהם".

עוצרים תחילה — ואחר־כך מחפשים יסוד „חוקי"

ב־25 במארס תחוג יוון את מלאת ה־150 לעצמאותה, ומקורים להבינה על 343 מגורשים מאנשי השמאל — אבל אפילו אז עוד יישארו כלואים לפחות 600 אנשים, שחרותם נשללה מהם מטעמים פוליטיים. יתר על כן, נוסהבר, כי אחדים מאלה, עליהם צריכה לחול ההגינה שהובטחה, נשלחו לבתי־סוהר ושם מבהירים, אם אין יסוד „חוקי" לדון אותם בדרך המשפטית הרגילה על עבירות פוליטיות. מובן, שגם אלה שישוחררו אפשר יהיה אחר־כך להחזירם למקומות כליאתם, בלי לעורר את דעת הציבור.

המשטר זוכר לטפל גם במשפחות העצירים. נשיהם אינן מקבלות סעד, אלה העובדות עלולות לאבד את מקום־העבודה. ואם בעליהן נידונו למאסר בדרך משפטית, קשה להן למצוא עבודה. ביקורים אצל אסירים ומסירת חבילות־מזון הם דברים יקרים, ולא כל משפחה יכולה להרשות זאת לעצמה. יש כלואים באיים, שלא ראו זה שלוש שנים קרובי־משפחה לעיניהם.

סופר „גארדיאן" מציין, כי הוא בחר רק את העובדות שאפשר היה לאמת על־פי עדויות מוסמכות ובכוונת־תחילה נמנע מלספר על עינויי האסירים במקומות־ההסגר היווניים.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

ה. ע. 744/71

בעניין: שכון המנוח יעקב כותני ז"ל. המבקשת: גב' רות יערי מרח' גריזיב 7, תל־אביב. ע"י ב"כ עוה"ד מ. זליגמן ו/או נ. קריצמן ו/או ד. רוטלוי ו/או א. זהר ו/או ע. לקסר, ו/או ע. כהן מרח' רמב"ם 24, תל־אביב.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה בקשה למתן צו ירושה על עזבון המנוח יעקב כותני ז"ל אשר נפטר ביום 9.1.71.

הריני מזמין בזה כל אדם המתנגד למתן צו זה להתייצב תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו וליתן טעם מדוע לא ינתן צו ירושה על ירושת המנוח הנ"ל.

שאם לא כן, יתן ביהמ"ש צו כמבוקש.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

גנרל קיי נגד תייה

הקרב בלאוס יקבע גורל המשטר בסאיגון

מהלך הקרבות שמנהל צבא דרום־וייטנאם בלאוס עתיד להשפיע השפעה רבה על המצב המדיני בסייגון — כותב סופרו של „לה־מונד" בסייגון, ז׳אן־קלוד פומונטי. אם יסתיימו הפעולות בהצלחה, עשוי הנשיא תיאו לקצור על נקלה נצחון בבחירות לנשיאות, שבועיים לפתוח השנה; אך אם יחלו כוחות הדרום מפלה, יהיה נצחונו מוטל בספק.

מאז המיתקפות הקומוניסטיות ב־1968 ניהל הצבא הסדיר של דרום־וייטנאם כמה פעולות רחבות־היקף, שהגדולה בהן הפלישה לקמבודיה אשתקד. אך מעולם עוד לא השתתף צבא זה בקרבות אכזריים כמו אלה המתנהלים עתה בלאוס, סביב הכביש מס׳ 9. הפעם משתתפת בקרבות יחידת־עלית — הדיוויזיה הראשונה של הצנחנים ואנשי הקומנדו, הנחשבים, המנסים לנתק את נתיב הו צ׳י־מין, במשטר שהצבא מהווה את חוט־השדרה שלו. גודשת חשיבות ראשונה במעלה לנה תחיל. אם יחידות־העלית יחזרו מלאוס מובסות יקבע הדבר את גורל עמידתו של הצבא כולו, הקומוניסטים, אף כי הם עצמם סובלים אבידות כבדות למדי, ודאי ימשיכו להתקיף גם בוייטנאם הדרומית, כדי להזמיף ולמוטט את רוח אויביהם.

אפילו יבהלו הדרום־וייטנאמים המבוכה בלאוס, ימשיך ודאי הנשיא ניקסון להוציא את הצבאות האמריקאיים מוייטנאם, ולו בתנאים קשים יותר. אם כך, תהיה

(המשך בעמוד 11)

נשיא דרום־וייטנאם סוקר שלל שהובא מלאוס

מחר, כשתלך לאכול במסעדה, תדע ליהנות מהאוכל הטעים אשר יוגש לך.

תדע ליהנות מאווירה נעימה, משולחן ערוך ונקי, מכלים נקיים, וממאכלים אשר הוכנו בצורה פיקנטית.

על הטעם ידעת תמיד להקפיד.

ממחר תדע גם לדרוש את התוספת המעניקה לכל הארוחה גם אווירה — תוספת הניתנת חינם בכל מקום בו דורשים אותה — הנקיון.

לאווירה ובריאות · דרוש נקיון!

משרד הבריאות

ציור: פרלינסקי; לשכת הפרסום הממשלתית

סקר בארה״ב: העתונות – המקור המהימן ביותר

מאת סופר „דבר"

רוב הציבור האמריקאי סבור, שגם בעידן הטלוויזיה ואמצעי התקשורת ההמוניים החדישים האחרים ממשיכים העתונים להוות את המקור החשוב והמהימן ביותר לאינפורמציה. זו מסקנה של סקר, שנערך באחרונה בארצות־הברית מטעם איגוד מוכירי המערכות, לשם הכנת דו״ח על „הדיוקן הלאומי" של העתונות האמריקאית ב־1970.

הסקר הקיף מידגם רחב של אנשים מכל רחבי ארצות־הברית.

לשאלה אם יש הבדלים מהותיים בדיווח של העתונים, השבועונים, הראדיו והטלוויזיה במתן אינפורמציה על אירוע שבחדשות, השיבו 63 אחוז בחיוב. האנשים בעלי דעה זו הצביעו על מקור החדשות האמין עליהם ביותר לפי ההפלגות הבאה: בראש — העתון, עם 32 אחוז; אחריו — ידיעה אישית (27 אחוז); במקום השלישי הטלוויזיה — 18 אחוז; השבועון — 9 אחוזים; הראדיו — 4 אחוזים. ל־10 אחוזים לא היתה תשובה על שאלה זו.

שאלה אחרת היתה: „מהיכן אתה שואב את רוב החדשות על הנעשה בעירך ובעולם?" רוב הנשאלים הצביעו על העתונות של מקור האינפורמציה העיקרי, הן לגבי חדשות מקומיות והן לגבי חדשות בין־לאומיות. ההפלגות התשובות על שאלה זו היתה:

	חדשות בין־לאומיות	חדשות מקומיות
עתונים	41%	58%
ראדיו	11%	16%
טלוויזיה	35%	19%
שבועונים	8%	7%
אנשים אחרים	6%	5%

שאלה נוספת היתה: „איזה כלי תקשורת מספק את האינפורמציה המדוייקת ביותר?"

שוב, בראש צועדים העתונים, עם 46 אחוז. לטלוויזיה — 22 אחוז; לשבועונים — 7 אחוזים; לראדיו — 5 אחוזים.

אחת השאלות הוגייחסה ל„ביילינג" — ציון שם העתונאי בראש כתבתו: „האם הזכרת שם העתונאי בראש גורמת לכך שאתה מאמין יותר בידיעה?" התשובות היו: כן — 24 אחוז; לא — 65 אחוז; תשובה אחרת או הימנעות מתשובה — 11 אחוז.

הנשאלים נתבקשו להגיב על השאלה: „העתונים טוענים שהם מביעים את דעתם רק במאמרי מערכת ולא בסקורי החדשות. האם נכון הדבר?" התפלגות התשובות היתה: מסכים בהחלט — 5 אחוזים; מסכים — 36 אחוז; לא מסכים — 41 אחוז; לא מסכים בכלל — 10 אחוזים.

לגבי הערכת כותרות העתונים היתה החלוקה התשובות: הכותרות מדוייקות ומתאימות תמיד — 17 אחוז; לרוב מדוייקות ומתאימות — 63 אחוז. רק אחוז אחד סבור היה, שהכותרות אינן מדוייקות ולא מתאימות.

כ־53 אחוז מהנשאלים הביעו את הדעה שהעתון שהם קוראים פתוח, בדרך כלל, לדיוות על כל ההשקפות הפוליטיות ורק ל־29 אחוז היתה דעה שלילית בנושא זה.

בנהגה גם דעת הקוראים על השפעת המודעות. השאלה היתה: האם אתה מבחין שהתוכן של עתונך מושפע על־ידי המפרסמים? 26 אחוז השיבו בחיוב, 55 אחוז — בשלילה ו־19 אחוז השיבו שאין הם יודעים את התשובה.

כשעובד מתפטר ונפטר

מאת שמואל רחביה

בעניר קבע בית־המשפט העליון בשורת של פסקי־דין כי „...הזכות לפיצויי פיטורים היא זכות סוציאלית, שהחוק העניק לעובד או לשאיריו בגמול על שנות חיים שנתן למעבידו או למפעלו..." אין מחלוקת כי עובד שהתפטר מעבודתו ללא סיבה מוצדקת אינו זכאי לפיצויים. אולם מה הדין באשר עובד נתן למעבידו הודעה מוקדמת על התפטרותו (ללא סיבה מוצדקת) ובטרם הגיע מועד ההתפטרות נפטר העובד.

מכתב התפטרות גורלי

מקרה יוצא דופן הובא לראשונה בפני הערכאות כאשר אסתר כץ, אלמנתו של המנוח יעקב כץ, דרשה מהחברה לכבלים ולחוטי חשמל בישראל בע״מ את פיצויי הפיטורים שהגיעו לה עקב פטירת בעלה. יעקב כץ היה עובד החברה הנ״ל משך שנים מספר עד שיום אחד החליט להתפטר ושלח הודעה מוקדמת של חודשיים ימים למעבידו. המעביד קיבל את התפטרותו והוסכם שיפסיק את עבודתו בתום החודשיים כפי שהודיע. שבועיים לאחר מסירת הודעת ההתפטרות נפטר העובד. אלמנתו ביקשה לקבל את הפיצויים אולם המעביד סירב בטענה כי העובד התפטר לפני שנפטר. הגישה האלמנה תביעה לבית המשפט המחוזי נגד המעביד וטענה כי חוק פיצויי פיטורים תשכ״ג קובע כי אם „נפטר עובד ישלם המעביד לשאיריו פיצויים כאילו פיטר אותו". בית המשפט המחוזי קבע כי החוק מעניק לשאיריו את הפיצויים שהגיעו לעובד שנפטר באשר יחסי העבודה בין העובד למעביד באו לידי גמר עקב מותו של העובד, ואם התפטר העובד לפני שנפטר אין שאיריו זכאים לפיצויים. אסתר כץ ערערה לבית המשפט העליון על החלטת בית המשפט המחוזי.

הקובע: יום הפטירה

טרם היה תקדים למקרה דומה ובפני בית־המשפט העליון הועמדה בעיה עקרונית והכרעתה תקבע הלכה מחייבת בעתיד. נשיא בית־המשפט העליון ש. אגרנט קובע בפסק־דינו כי כדי שתחול על מעביד חובה לשלם פיצויים לשאיריו של עובד שנפטר חייבים להתקיים 4 תנאים מוקדמים:

א. העובד נפטר.

ב. הוא נפטר בעת שהיה בבחינת עובד.

ג. אילו פיטר אותו המעביד היה זכאי לפיצויי פיטורים.

ד. התובע הוא אחד השאירים של העובד שנפטר.

אין מחלוקת שבעת פטירתו של העובד יעקב כץ התקיימו התנאים א׳ וד׳ והשאלה היא אם התקיימו התנאים ב׳ ו־ג׳.

בעת שנפטר היה המנוח עובד אצל החברה. אמנם הוא מסר שבועיים לפני־כן הודעה מוקדמת על התפטרותו. אולם למעשה עד ליום שנפטר המשיך לעבוד והיו קיימים בינו לבין החברה יחסים של עובד ומעביד עם כל הזכויות והחובות הנובעים מכך. הודעת ההתפטרות פירושה היה שהיחסים ביניהם ימשיכו לשרור עד תום תקופת 2 החודשים. בית־המשפט העליון קבע כי בזמן שחל את חובת המעביד לשלם לאלמנה פיצויים מפליק שיקוק. העובדה בין העובד למעביד לא באו לידי גמר עקב מותו אלא עקב מכתב ההתפטרות. בית־המשפט העליון דחה השקפה זו מהטעם שאילולא נפטר המנוח היה ממשיך לעבוד ומותו הוא הסיבה להפסקת יחסי העבודה ביניהם. התנאי השני לישי לא נתפרש כהלכה ע״י בית־המשפט המחוזי. זהו התנאי נפלד ומשמעותו האם היה העובד זכאי לפיצויים אילו היה המעביד מפטירו ביום מותו, והתשובה לכך הינה בית. העובד לשאי היה להמשיך בעבודתו עד גמר תקופת 2 החודשים ובמשך תקופה זו חלו עליו כל החובות והזכויות שבין עובד למעבידו, כולל הזכות לפיצויים אילו היה המעביד מפטרו לפני תום תקופת החודשים.

המסקנה היא איפוא כי במקרה דנן התקיימו 4 התנאים המוקדמים והמעביד חייב לשלם לאלמנתו של יעקב כץ את פיצויי הפיטורים. פסק־דינו של בית המשפט המחוזי בוטל והוטל גם על החברה לפרוע לאלמנה סך — 750 ל״י כהוצאות משפטיות.

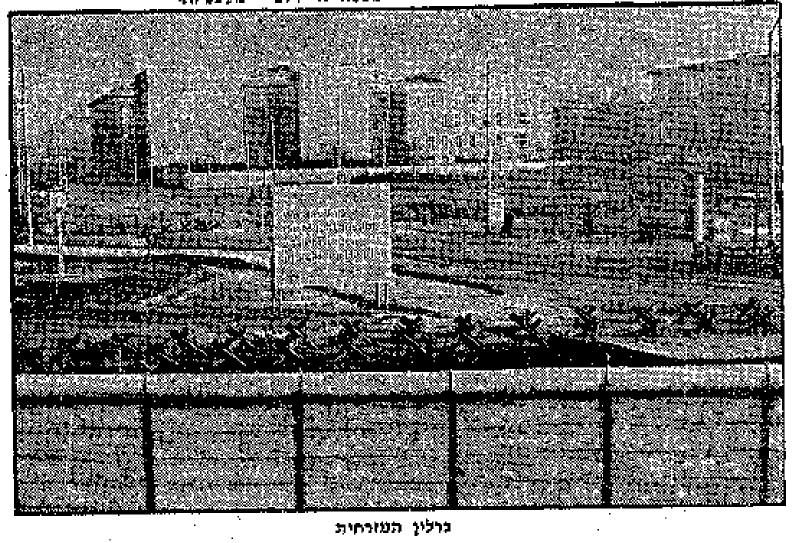

ברלין המזרחית

כרטיס־כניסה למזרח ברלין

מאת ש. שחורי

(ביקור חטוף בברלין המזרחית)

„השעה כה מוקדמת ואתם כבר צוהקים?" — תמה איש משמר הגבול מצבא „הרפובליקה הגרמנית הדמוקראטית", בשעה שעברנו, שלושה עתונאים ישראליים, את המחסום הנועד לתיירים, „פוינט (נקודת) צ׳ארלי", בקצה החומה של ברלין המערבית. הזקיף האמריקאי כמעט לא שם לב אלינו בצאתנו מתחומי ברלין המערבית, אך בעבר השני זכינו גם זכינו בתשומת לב.

לאחר שאיש משמר הגבול (או משמר החומה) התנה את מכתבי תנו, הופנינו אל צריף הביקורת. בדיקה משולשת של הדרכונים בידי סמל, קצינה אדיבה וקצין נוסף, מלווה פתיחתם של דרכונינו הבנו, שכבר הספיקו לבדוק דרכונים ישראליים. נמצאנו כשרים לבקר בעיר, אך תחילה עלינו לשלם דמי כניסה. לאמיתו של דבר אין זה תשלום ישיר, אך חובה על כל תייר ומבקר זר בעיר להמיר, לפחות, חמישה מארקים מערב־גרמניים במטבע מזרח־גרמני. השער הוא רשמי — 1:1, אם כי השער הבין־לאומי הוא, אם איני טועה, 4:1 לטובת המארק המערב־גרמני.

נפטרנו סוף־סוף מהבדיקות ודרכונינו נלקחו מאתנו. הועברנו להדר פנימי ועברנו מחסום נוסף. הזקיף וידא אם שילמנו את „דמי הכניסה" והנה אנו חפשים לנפשנו ולתכניות הסיור של מדריכתנו.

הופתענו לראות, אחר ברלין המערבית הסואנת בסאון כמעט־אמריקאי, עיר שקטה, דמומה, אך נקית להפליא. היה זה יום א׳ בשבוע, יום מעונן וקריר, ותנועת הולכי־הרגל היתה מעטה. לבושם של עוברי האורח לא היה מהודר, אך לא נבדל במעט מלבושם של תושבי הפרברים הפרולטריים בעיר השכנה והדחוקה מאוד. אולי בהשפעת מזג האוויר, לא ראינו חיוך על פני האנשים. דיבור קולני שמענו, לעתים, באנגלית־אמריקאית מפי תיירים. הרחובות נקיים, כמעט סטריליים. אפשר לחצותם ללא חשש להידרס. המכוניות מעטות. בשדרות קארל מארקס, הגאות כשלעצמן, עברה לעתים רחוקות מכונית בודדת. התעכבנו ליד החנויות הפרטיות המעטות. עלובות הן במראיהן ובתצוגתן. לעומת זאת, החנויות הממשלתיות, גדולות ומרווחות. חלונות הראווה יומרניים למדי אך התצוגה בהן הד־גונית. החומה הסובבת על העיר לא הצליחה למנוע השפעות זרות. ניכרת השפעתה של ברלין המערבית גם ברמת החיים, ב־רצון „להידמות", נאמר לנו כי „המזון ושכר הדירה נמוכים אצ־לנו בהשוואה ל„שם", אך לאמיתו של דבר, פרט למזון, היוקר הוא רב ורמת השכר היא כדי המחצית מן המקובל בברלין המערבית. משום כך, אולי, התירה ממשלת אולבריכט, לפי המסופר באחד העתונים המערב־גרמניים הרצי־יים, לקבוצות פועלי בנין לעבור מדי יום לעבודה בברלין המערבית, שבה קיימת תנופת בניה גדולה. המעבר הופסק לאחר שי־עתונים עשו מענין זה מסעמים. משכך גל הפרסומים, חודשו רשיונות המעבר.

גבעת זכרון במקום המפקדה הנאצית

לא הרבה אפשר לספר, אחר סיור חטוף, על העיר החצויה, שהקיפה עצמה בחומה גבוהה ומוגנת, בשני טורים של מכשולי טנקים, בתחנות־משמר מאוכלסות ובסיורי זקיפים מזויינים. אך גם המסייר לשעה מוצא, כי ברלין המזרחית שומרת על אופיה מלפני מלחמת־העולם השניה. לא לשווא קובלים המערב־ברלינים כי „כל המוזיאונים ושכיות האמנות וה־הרבות נשארו אצלם". שמות הרחובות שונו: שדרות קארל מארקס, שדרות סטאלין וכו׳, אך צורתם לא שונתה. בפרידריך שטראסה מצביעים על בית, שבו התגורר פרידריך אנגלס 5 שנים. אחד המיניסטריונים שוכן בבנין, שבו התגורר קארל מארקס „שנה אחת". סימני ההרס של המלחמה עוד לא סולקו כליל. משרד ה־רייכס־קאנצלר הנאצי הוא כיום גבעה חרבה. לעומתה קיים ועו־מד הבנין בו פעל גארינג. בבנייני המפקדה הנאצית בתרפו והאתר משמש מפין גבעת זכרון. בנין באה, שנבנה לפני 100 שנה לזכר הנצחון הגרמני על הצרפתים ובו מצבת החייל האלמוני, שינה את צורתו. במקום הכתבות הישנות, ההיסטוריות, מתנוססת כתובת „לזכר הנצחון על הפאשיזם ועל המיליטאריזם".

במוזיאון לתולדות העם הגר־מני מוצגים פסלי לנין ותמונותיו, המוצגים מלווים סיסמאות רבות, קריקטורות והצלומים. מרשימה התצוגה באחד האולמות על פשעי הנאצים. שלא כמקובל בארצות הגוש הקומוניסטי, מדגישים כאן את פשעי הנאצים נגד היהודים „מהם הושמדו", כך הודגש בי־הסבר, 3,350,000 באירופה".

הטוראי דידה אחרי מפקדיו

בניני הציבור החדישים מרשי־מים בגדלם וב...כבדם. אחד מ־אלה הוא בנין המסעדה „מוסק־ווה". לתיירים מסבירים שהבנין הוקם בידי „ידידינו הסובייטים". בבית הקפה מצאנו מאחורי ה־דלפק המלא וגדוש משקאות חרי־פים גם מתוצרת המדינות האימ־פריאליסטיות, שני עובדים משוע־ממים. תיינו האורחים היחידים. המחירים „מלהיים" למדי. אגב, דברי דואר, שנשלחו על ידינו בדואר אוויר, נתקבלו בארץ אחר שובנו, בעבור שבועיים בקירוב.

תיירים הגונים מסיימים את בי־קורם בברלין המזרחית בביקור בפארק התרבות הענק „מתנת סטאלין לתושבי העיר הסוציא־ליסטית". הרבה פסלים. בפארק, בשני משטחים, של „משחררי ה־עיר" ומצבות להנצחת הידידות בין ברית המועצות ודד״ר. תיי־רים שנמצאו בפארק לא ירדו ל־משמט התהתון המודשא, שבו הוצבו רוב הפסלים. עברה בו קבוצת קצינים גבוהים, אחריהם דידה, לא במשעול כי אם לצידו, טוראי, כנראה משלתו האישי של אחד הקצינים. הטוראי המדדה שימש מטרה עיקרית למצלמות התיירים.

בדרכנו חזרה נאלצנו להמתין להחזרת דרכונינו. קדמו לנו תושבי המדינות האחיות ואף ה־מדינה היוגוסלאווית. היציאה מ־תחום העיר לא היתה קלה כלל. מכוניתנו נבדקה הפעם בדיקה מדוקדקת ביותר. ואחד הבודקים אף כרע על ברכיו והציץ מתח־תה, שמא אנו מגניבים אחד מ־תושבי העיר. סך־הכל של הבדי־קות הגיע לשבע; בשביעית יצאנו מעבר לחומה. קודם לכן מעל נקודת תצפית. בקרבת נקודות הביקורת מצויות נקודות תצפית והצלום לתיירים. מהן ראינו את השלט הגדול שהוצב על ידי ה־שלטון המזרח־ברליני סמוך ל־מכשולי הטאנקים. באותיות גדו־לות מכריז השלט: „במקום בו שולט העם, נתון השלום בידיים נאמנות". הכתובת מופנית רק למערב. לתושבי ברלין המזרחית אין, כנראה, צורך בהסבר זה. הם יודעים...

מתיחות בין בראנט לאיגודים

מאת ראובן עשור, בון

מאז מונה היינץ אוסקר פטר יושב "ראש הדג״ב (ברית האיגו־דים המקצועיים הגרמניים), פיתחה הדג״ב פעולה ענפה בתחום ה־סוציאלי, המדיני והתרבותי, ובמ־יוחד הטביעה את חותמה על מדי־ניות הכלכלה. בהנהגתו השקטה, אך הנמרצת, של פטר, מורגשת היום הדג״ב כמעט בכל: בטיפול בבעיית הדיור, ביחסים עם המזרח, ביחסים הבין־מפלגתיים ועוד. פטר

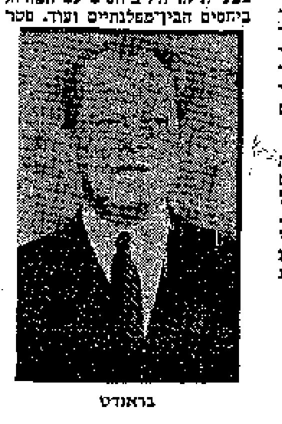

בראנדט

מרבה לנסוע לחו״ל ומתלווה אליו מנהל המחלקה ליחסים בין־לאו־מיים, אוטו קרסטן. בשנת 1970 ביקר פטר בברית־המועצות, שם נתקבל בכבוד מלכים על ידי שלי־פין; ביפאן; באוסטרליה שבה קיימת בעיה של רבבות מהגרים גרמניים; בקנדה ובארה״ב. הוא נסע עם בראנדט לפולין, ביקר בישראל, נתקבל על־ידי טיטו באי בריוני ושוחח אתו על מצבם של 400,000 הפועלים היוגוסלבים, העובדים בגרמניה. ובדצמבר אש־תקד נבחר פטר בבריסל ליו״ר האבפ״ב (האיגודים המקצועיים האירופיים).

בפעולה בגרמניה גופה ניתן להבחין בשתי מגמות: מצד אחד ניסתה הדג״ב ולא בלי הצלחה לשמש כלי עזר וחיל־חלוץ לקשי־רת קשרים מדיניים בין ממשלת גרמניה וברת״מ ופולין; היא גם ניסתה זאת לגבי גרמניה המזרחית אך נכשלה. מצד אחר מבליטה הדג״ב את הפער בינה לבין ה־ממשלה בבון. השותפות בין הסוצ־יאליסטים והליבראלים אינה מל־היבה את הדג״ב, החוששת ביותר מפני מגמות הליבראלים בשטח ה־סוציאלי. כבר עם הרכבת הקוא־ליציה לפני יותר משנה היה ברור, שהוקרב שיתוף־הפועלים במנהלת המפעלים על מזבח ואהדת הקוא־ליציונית. אך אנשי דג״ב השלימו עמה למען הקמת ממשלת בראנדט. אולם כאשר נתברר, כי שר הכל־כלה הסוציאליסטי, קארל שילר, בולם ועוצר את העלאות השכר של הפועלים, בעוד המחירים עולים לגבהים שלא שוערו — החלו ני־כוחים רציניים בין הדג״ב וצמרת הספ״ד. ניתן אולי להשוות ויכו־חים אלה לויכוחים המתנהלים בארץ בין ההסתדרות והממשלה, בהבדל האחד שמעמדו של שר האוצר הישראלי נראה חזק יותר ממעמדו של שילר. האיגודים דור־שים שעליית המחירים לא תיפול על כתפי הפועלים והם מוכנים לא להתלות דרישות להעלאת שכר, בתנאי שהממשלה תבלום בצורה יעילה את התייקרות, במיוחד של מיצרכי־מזון. שר האוצר (הגר־מני) איבד מכבר את השליטה על ההתייקרות, אבל טוען שהעלאות־שכר נוספות עלולות למנוע ביצוא הגרמני ולהביא לסגירת בתי־חרו־שת ולמחסור־עבודה. הדג״ב איננה מקבלת גישה זו וטוענת, שרווחי התעשיינים עדיין כה גדולים, ש־ניתן בלי קושי להעלות את השכר בין 12 ל־15 אחוז — בלי להעלות את המחירים.

באחרונה נטלה עליה הדג״ב את משימת ההגנה על הדייר שהיא חריפה במיוחד בגרמניה. לפי ה־חוק הקיים היום, יכול למעשה כל בעל־בית לפנות דייר ללא סיבה רצינית ומובן שמצב זה גורם אי־שביעות־רצון רבה. כן מעיקה על החברה הגרמנית ה־מציאות הנגועה בשטח הרפואה והביטוח הרפואי. העשיר יותר זוכה לטיפול טוב יותר, הדג״ב תומכת בדרישה. ל„בית חולים חד־מחלקתי", כפי שקוראים כאן לשוויון בטיפול רפואי.

רבות נעשה בשנה שעברה למען הסבת תנאיהם של השוליות והפועלים הצעירים. מחלקת הנוער בדג״ב אשר בראשותו של פראנץ וושך, הצליחה ליזום חוקים חד־שים בנידון, וכן היא משקיעה מאמצים כספיים וניהוגיים לא־מעטים במעלאת הרמה התשכלתית והפוליטית של הפועלים הצעירים.

עובדה אופיינית היא, כי הקוא־ליציה הגדולה בין הספ״ד והנוצ־רים־דמוקרטים היתה נוחה יותר לפועלים מן השותפות הנוכחית עם הליבראלים, שבה הסוציאליסט־ים הם השותף הגדול והמפריע. הסיבה היא בכך, שסגן המפלגה הדמו־נוצרית ישבו בבונדסטאג לפחות 60 צירים מ„הועדות הסוציאליות" שלה, שהן, למעשה, אגף העבודה של מפלגה זו. משו־רות הועדות האלה בא סגנו של פטר בדג״ב, ברנארד סאקה, ו־מנהלת מחלקת החברות בפדרציה, מריאנה ואבר.

גם בעניני ישראל משיכים אנשי הדג״ב ביחסם הידידותי המסורתי. בשעתן גינו בחריפות את מעשי הטרוריסטים הערבים; פעלו מ־אחורי הקלעים בענין כפתות ישראל לשוק המשותף; היו מליצי יושר לבציותינו בכל פגישה עם נציגים סובייטיים או מזרח אירו־פיים; קיבלו משלחת נוער יש־ראלי; מחו נמרצות על משפטי לנינגראד ובורגוס, וכן קיימו מג־עים הדוקים במישורים שונים עם ההסתדרות. ניתן לאמור, שאם יש לישראל ידיד אמיתי בגרמניה, הרי זה הדג״ב.

אף שנמתחת גם ביקורת רבה על דרכה של הדג״ב, גדל אשתקד מספר חבריה ב־100,000 (מספרם עתה 6.5 מיליון). היא גם החלה לדאוג יותר לתנאי הדיור, השכר הסעד וההשכלה של מאות אלפי הפועלים הזרים בגרמניה.

האיש שכתב הפרק היפה ביותר בתולדות תנועת העבודה בארה״ב

מאת ישראל סטולרסקי

בשבעה־עשר בינואר 1971, ב־גיל תשעים וחמש, נאסף אל עמו יוסף שלוסברג, ממנהיגיה הבו־לטים של תנועת העבודה ה־אמריקאית.

יוסף שלוסברג נולד בשנת 1875 בעיירה קאידאנוב שבפלך מינסק. בהיותו בן שלוש־עשרה היגר עם הוריו לארצות־הברית. שלוש שנים לאחר מכן, ב־1889, התקבל יוסף שלוסברג כפועל ב„כוויט־שאפ". בתום שנה — והוא בן שבע־עשרה בלבד — החל בפעילותו בתנועת האיגודים המקצועיים. ולכך תיאר את צעדיו הראשונים בתנועת ה־איגודים המקצועיים:

„מלחמתם הראשונה של הפוע־לים היהודים באמריקה היתה שבי־תת תופרי בגדי גברים בניו־יורק ב־1890. המאבק התחולל בין שני שבטים: היהודים יוצאי גרמניה, הם נותני העבודה — מזה, והיהו־דים יוצאי מזרח־אירופה, „אוסט־יידן", הם הפועלים — מזה. אנח־נו, היהודים „הירוקים", יחד עם הפועלים האיטלקים — ניצחנו ב־מאבק. היה זה נצחוננו הראשון בחיים. אך האגודה המקצועית שה־את נוסדה, לא קמה במזל טוב, ויותר משחסרים היינו מזל, חס־רים היינו ידע וניהול — ענין זה רוכשים לאחר שנים, במחיר מאמצים ויסורים. נהגנו לחזור ו־לומר: „הנצחון היה מתוק, אך התוצאה מרות כלענה."

אחד במאי הראשון

בשנת 1889 הכריזה תנועת ה־עבודה האמריקאית על האחד במאי כחג הפועלים. לראשונה התקיימת בניו־יורק הפגנת פועלים ובראש התהלוכה צעד יוסף שלוסברג.

בסוף 1897 הגיע מגרמניה לאמ־ריקה דוד פינסקי. היתה זאת עת של פילוג בקרב הסוציאליסטים היהודים ודוד פינסקי השתייך ל־קבוצה שנתפלגה כה„פארווערטס". בשנת 1899 יסד העתון „אוונט בלאט" (עתון ערב) והזמין את שלוסברג לסייע לו בעריכת ה־עתון. ה„אוונט־בלאט" המשיך ל־הופיע במשך שנים.

בשנת 1904 החלה קבוצת פוע־לים יהודים בשם „ס.ל.פ." להוציא את העתון „דער ארבעטער" („ה־פועל"). הטילו בשלוסברג שיע־זוב את ה„שאפ" (בית־המלאכה) בו עבד ויקבל על עצמו את עריכת העתון. לאחר מאמצי שכ־נוע רבים נעתר להם. שלוסברג הוזל להיות פעיל מאד בתנועה הסוציאליסטית ובתנועת האיגודים המקצועיים של ארה״ב, שמצבן היה קשה ביותר. החייטים לבגדי גברים בארצות־הברית השתייכו ב־עת ההיא ל„יונייטד בראדהוד אוף טיילורס" („אחוות החייטים המאוחדת"), אגודה שהצטיינה ב־שחרונות ומנהיגיה היו אנשי־שמים שלא יכלו לשאת בתוכם את האגודות המקומיות שחבריהן היו רובם ככולם יהודים. ראוי לציין, כי האגודות המקומיות ו־מנהיגיהן היו הדורים רוח מאבק ונידנו להיאבק על עניינים.

בשנת 1913 הוצע לשלוסברג להצטרף ל„מועצה המשותפת" („ג׳וינט בורד") שהוקמה באותם ימים כדי לשמש ארגון־גג ל־13 אגודות מקצועיות מקומיות של פועלי מחט. שלוסברג ניאות, אך בתנאי שתהיה זו משרה ללא תש־לום.

שלוסברג

עם המשלחת היהודית של ניו־יורק וצ׳יקאגו נסע שלוסברג ל־ועידה הכל־ארצית של „אחוות ה־חייטים" שהתקיימה בנשוויל שבמ־דינת טנסי. ועידה זו החליטה להוציא כשאריותיה את כל הציי־רים היהודים. בעקבות זאת יסדו האגודות שצירהן סולקו מן ה־ועידה את האיגוד הכל־ארצי של פועלי המחט בארה״ב („אמאלג־מייטד קלוטינג וורקס יוניון אוף אמריקה"). יוסף שלוסברג היה מן הבולטים שבמנהיגיו ופעל בו כ־מזכיר וכגזבר עד 1940 — עת פרש לגימלאות.

לא אחת באמר על שלוסברג כי הוא ותנועת העבודה האמרי־קאית — חד המה. אכן, זכה שלוס־ברג ואישיותו קשורה בפרק היפה ביותר והמסעיר ביותר של תנועת הפועלים בארצות־הברית בכלל ו־היהודית בפרט.

מייסד תנועת ההסתדרות בארצות־הברית

אף כי עד 1918 היה עיקר פעו־לתו בקרב התנועה הסוציאליס־טית הכללית ותנועת האיגודים המקצועיים בארה״ב, היה ער תמיד לבעיות היהודיות ולענין ארץ־ישראל. ב־1918 כאשר הועלה ה־רעיון לייסד קונגרס למען ארץ־ישראל העובדת, התלהב שלוסברג מן הרעיון ונרתם למימושו. לצער־בת הצער, מסיבות שלא כאן ה־מקום לפרטן, לא התמיד הקונגרס בפעילותו. ב־1923 חודשה היוזמה לייסד תנועה למען ארץ־ישראל העובדת. שלוסברג, יחד עם מאקס פיין, שיפלאקוב, קיינסטון ואח־רים, היו למגהיגים המובהקים של ה„געווערקשאפטן קאמפיין", תנו־עת ההסתדרות בארצות־הברית, שנ־נוסדה בשנת 1924 ב„קופר יוניון" שבניו־יורק. שלוסברג היה פעיל בתנועה זו במעט עד שנותיו האחרונות.

הוא שירת את התנועה בכל מאודו ובכל נפשו. בשנת 1930 בבקר כציר לקונגרס של ארץ־ישראל העובדת, שהתקיים בבר־לין, יחד עם המשלחת מאמריקה מילא שלוסברג בקונגרס תפקיד מן החשובים ביותר. באותו קונ־גרס השתתפו אישים מכל קשת הגוונים של הציבוריות היהודית, כבנין בחום סוקולוב, אלברט איינ־שטיין, ארגסט טולר וכן אישים מן התנועה הסוציאליסטית הבין־לאומית, כאדוארד ברנשטיין, אוס־קר קאהן ואחרים. מברלין נסע שלוסברג לארץ־ישראל. היה זה ביקורו הראשון בארץ. בדרכו חז־רה סר לביקור בפולין, שם התו־ודע לתנועת־הפועלים היהודית ו־למד את בעיותיה. ביקור שני בארץ־ישראל ערך בשנת 1937, יחד עם משלחת פועלים מאמריקה. שני ביקורים נוספים קיים אחרי קום המדינה, ב־1949 וב־1954. אין תימה שהתקבל בארץ בכבוד וב־הערכה. ציבור הפועלים הישראלי ידע להוקירו כמי שהרס את חומת הזרות וההתנגדות בקרב הפועלים והמוני העם באמריקה לאידיאלים של תנועת השחרור הלאומי ה־יהודית.

שלוסברג כמחנך

הוא היה סוציאליסט באמונתו, גאה ודורש נאה מקיים. היה איש בעל נפש, יהודי חם, חבר ואדם. על כן הוקירוהו בארצות־הברית — הן תנועת העבודה הכללית והן תנועת העבודה היהודית.

עשרים ושמונה שנה היה חבר ב„מועצה להשכלה על־תיכונית". אף כי הוא עצמו החל לעבוד מגיל צעיר, היה מן הדמויות ה־בולטות במועצה. שלוסברג שאב הנאה מרובה מפעילותו זו בתחום הענקת השכלה גבוהה לבני־קים מקרב שכבות העמלים ו־מעוטי־היכולת. נוסף על פעילותו הציבורית היה גם עתונאי בחסד־כשרון. מאמריו בעתונות יידיש נקראו בחשק על־ידי אלפים. שאי־תו היתה היה ורעננה. הוא התכוון להוציא בספר את זכרונותיו ה־קשורים בתקופות היסטוריות בחיי תנועת הפועלים האמריקאית וה־יהודית — ולא זכה. כתבי־היד הרבים שלו מוכנים לגואלם. לא ייגאלו — תהיה זו אבדה לתנועת העבודה האמריקאית ולתנועת ארצות־הברית.

רשות הגנים הלאומיים

8

בקרו ב־ אתרים לאומיים

ביום אחד ב־3.50 ל״י

ותוך שבועיים תוכלו לבקר ב־16 אתרים נוספים ללא תשלום נוסף (תכנית הדולר)

טיול קיץ בחורף

גן השלשה — הסחנה
טמפרטורת מי הבריכה 28 מעלות גם בחודשי החורף.
חדר הלבשה מחומם, שטחי דשא לשזוף. מזנון ומסעדה במקום.

תכנית הטיול לפי אתרים:
1. סבסטיה — בירת מלכי ישראל.
2. מגידו — עיר הרכב של שלמה ומלכי ישראל.
3. מעין חרוד — בריכה נהדרת.
4. בית אלפא — בסיפס בית הכנסת העתיק שבקבוץ חפציבה.
5. סחנה — ראה לעיל.
6. בית שאן — התיאטרון הרומי.
7. כוכב הירדן — מבצר צלבני המשקף על נוף נפלא.
8. חמת טבריה — פסיפס בית כנסת עתיקים.

שעות בקור: משעה 08.00 עד 1600
דמי כניסה: למבוגרים מ־75 אג׳ עד 1.50 ל״י
לילדים מ־30 אג׳ עד 50 אג׳
לקבוצות מ־40 איש ומעלה הנחות

גם בחורף טייל באתרי ישראל

בנק משכנתאות לשכון בע״מ

הודעה

למחזיקי 6% אגרות חוב למוכ״ז 1964—1973 הוצאה III

ניתנת בזה הודעה, כי בהגרלה שהתקיימה ביום 24.2.71 בפיקוח הנאמנים, עלתה בגורל לפדיון הקבוצה מספר 4 (ארבע) של אגרות החוב הנ״ל.

עירית תל־אביב־יפו

מכרז פומבי מס׳ 201/71

לבצוע עבודות התקנת מאור רחובות כולל הספקת חמרים ברחוב רב־אשי, בקטע רח׳ יהודה־הנשיא — אופנהיימר ורח׳ האוניברסיטה

עירית תל־אביב—יפו מכריזה בזה על קבלת הצעות של קבלנים לבצוע עבודות התקנת מאור רחובות כולל הספקת חמרים ברח׳ רב־אשי בקטע רח׳ יהודה הנשיא—אופנהיימר וברח׳ האוניברסיטה.

את חומר המכרז אפשר לקבל במשרדי מפעלי המים והמאור ברחוב פילון 5 בחדר 652 החל ממחר בשעות 9 — 12.30 תמורת סכום של — 20. ל״י (שלא יוחזרו).

קבלנים הבקיאים בעבודות מסוג זה ובידם רשיון מטעם משרד הפתוח המעונינים להשתתף במכרז הנה יגישו לעיריה הצעת מחירים בשני העתקים על גבי הטפסים שהומצאו במעטפות סגורות ומסומנות: מכרז פומבי לבצוע עבודות התקנת מאור רחובות כולל הספקת חמרים ברח׳ רב־אשי וברח׳ האוניברסיטה, אך ורק בדואר רשום לפי הכתובת: עירית תל־אביב—יפו, מזכיר העיר, בכר מלכי ישראל, עד יום 18.3.71.

ביום 14.3.71 יתקיים סיור קבלנים באתר העבודה, היציאה בשעה 9.30 ממשרדי מחלקת המאור, דרך פתח־תקוה 136.

על מגיש ההצעה לצרף ערבות בנקאית או המחאה בנקאית לפקודת העיריה מבנק שתבוא עליו המסבת גזבר העיריה או סגן גזבר העיריה (המחאות פרטיות או שטרות לבנק לא יתקבלו כערבות) בשעור של 5% מערך הצעתו, לתקופת של 3 חדשים לפי נוסח הערבות הכלול במכרז, אחרת לא תדון העיריה בהצעתו.

את ההצעה יש להגיש בהתאם לתנאי המכרז וכל שינוי בהם עלול לגרום לבטולה. הרשות בידי העיריה לקבל את ההצעה כולה או כל חלק הימנה.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

יהושע רבינוביץ — ראש העיריה

ד׳ אדר תשל״א — 1.3.71

שלם החודש את יתרת המס וחסוך לעצמך תוספת קנס!!!

בנק כללי לישראל בע״מ
ISRAEL GENERAL BANK LTD.

מצב חשבון מקוצר ליום 31 בדצמבר 1970

	ל״י	ל״י 31.12.69
מזומנים ויתרות בבנק ישראל ובמוסדות בנקאיים	28,583,590	18,416,464
שטרי אוצר של מדינת ישראל ואגרות חוב של הממשלה לפי העלות	2,719,089	2,004,304
ניירות ערך אחרים לפי העלות	2,500	2,500
הלוואות, שטרות שנוכו וחשבונות אחרים	64,628,490	23,443,366
הלק בבנין בבעלות משותפת, זכויות משכר, רהיטים וציוד, לפי העלות בנכוי פחת	1,172,362	1,152,305
התחייבויות לקוחות (ראה חשבון מקביל)	40,136,360	31,131,037
	137,244,391	76,149,976

	ל״י	ל״י 31.12.69
הון, קרנות ועודפים	4,294,902	4,047,938
פקדונות וחשבונות אחרים	92,813,129	40,971,001
התחייבויות על חשבון לקוחות (ראה חשבון מקביל)	40,136,360	31,131,037
	137,244,391	76,149,976

ברון אדמונד דה רוטשילד, יו״ר הדירקטוריון
דוד שוהם, חבר הדירקטוריון, מנהל כללי

עכשיו

"אני מאשים!" של עובדות המדינה

מאת נורית ארד

בדרך סמיך של האשמות ברג־שות הסתירו נציגות של עובדות המדינה על יעקב ניצן, נציב ה־שירות, בסימפוזיון על בעיותיה המיוחדות של עובדת המדינה. משהופסק המטר — על־ידי המנחה חיה גרסטלר ולא משום שתמו הטענות — אמר נציב השירות, שבראשונה עליו לפשפש את עצמו ולהיווכח אם בכלל נותר בחיים.

במשך שעה עלו הנציגות בזו אחר זו על הבמה וגילו לנציב השירות מה מידת האקרובטיות הנדרשת מעובדת מדינה, שהיא גם אם לילדים בגיל הגן ובית־ספר, כדי לעמוד בדרישות הנוק־שות של השירות ובלחצים שמב־צעים בשירות־המדינה כדי להביא לאפליה מעשית — אם לא תק־שירית — של האשה העובדת.

לאה נאר, הממונה על תעסוקת נשים במחוז המרכז מטעם משרד העבודה טענה, שלמרות חוק ה־שכר השווה תמורת עבודה שווה, אין השכר שווה משום שהגדרת התפקיד של העובדת שונה מהג־דרת התפקיד של גבר באותה מש־רה. אין תפקיד מוכר או דרגתו דומים לתפקיד המוגדר או לדרגה המוגדרת והאפליה מתחילה כבר במכרזים.

אחת הטענות החמורות ביותר שהשמיעו הנשים היתה, שמרבית החופש השנתי שלהן מתבזבז על חגיגות הילדים בגנים ובבתי־הספר (הנערכות כמעט תמיד בבקרים), על מחלות ילדים ועל ימי ההעד־רות של המטפלת בביתן. אשה ה־נעדרת מעבודתה בגלל מחלת ילד, מנכים את ימי ההעדרות מימי החופשה השנתית שלה. מדוע אי־אפשר להוריד ימים אלה מימי המחלה של האם? שאלו האמהות העובדות. איך אפשר לדרוש מ־עובדת להיות משרתת ציבור הגי־נית ורגועה כאשר שנה אחרי שנה אינה יוצאת לחופשה של ממש?

תקשי"ר לא מעודכן

טענה אחרת הועלתה נגד ה־תקשי"ר שאינו מעודכן. מצויין בו, שאשה זכאית לשעת חופשה ביום בשנה הראשונה לאחר הלי־דה, כדי להיניק. "וכי מי אינו יודע", טענה עובדת המדינה ב־אזני הנציב, "שאין כמעט היום אשה המיניקה שנה שלמה. ומדוע מביישים את האם הצעירה ודור־שים ממנה אישור כל פעם שהיא נעדרת כמצוין בתקשי"ר? האם עוול הוא אם בשנה הראשונה ל־אחר הלידה תצא האם לבלות שעה בבוקר עם ילדה?"

עובדת אחרת טענה, שהתעלמות המדינה מבעיותיה הספציפיות של האם העובדת היא בחזקת "מדי־ניות בת יענה". הנשים פותרות איכשהו את בעיותיהן "מתחת ל־שולחן" ואין זה פתרון כולל ו־מכובד.

עובדת אחת טענה בהתרגשות רבה, שבימי ב' ד' ו' מאלצים את הנשים למעשה להסתלק מהע־בודה כדי להספיק לקחת את הילד מהמעון, הנסגר חצי שעה לפני תום העבודה במשרדי הממשלה. עובדת אחרת ביקשה מהנציב ל־קיים את שעות ההשתלמות לעו־בדות בשעות העבודה ולא בשעות הערב, כשהעובדת יכולה סוף־סוף להיות בביתה ועם בעלה. ועוד בי־קשה שההשתלמויות יערכו ליד מקומות העבודה ולא בערים מר־כזיות, שלשם נוח יותר למרצה להגיע.

שוטרת־מכס חיפנית ייצגה את 11 שוטרות המכס באשדוד. "כוש־ר עבודתן ורמת השכלתן של השוטרות גבוהים משל שוטרי ה־מכס באשדוד. עם זאת, מחתימים אותנו אחת לשנה חדשים על חוזה ואין נותנים לנו קביעות. מחכים רק שיבוא שוטר גבר ואז יאמרו לשוטרת שלום", אמרה ה־שוטרת לבנה קסטר. נציב המדינה הודה, שלא ידע כלל שיש שוט־רות־מכס באשדוד והבטיח לטפל בבעייתן.

אין נציגה בנציבות

תלונה אחרת היתה, שאין ב־נציבות שירות המדינה עובדת ב־כירה שתטפל בענייני נשים בשי־רות. הנציב אמר שמשרה כזאת היתה לו לרצון רב, אולם אין לו תקציב לכך...

הנשים התלוננו גם על שאין משנים את שעת תחילת העבודה מ־7.30 בבוקר ל־8, השעה שבה מתחילים הלימודים במוסדות החי־נוך. "הבוס שלי, שהוא גמיש ו־מבין את בעיותי, הסכים לקבוע לי סידור מיוחד — שאתחיל לעבוד ב־8 במקום ב־7.30", סיפ־רה עובדת אחת. "ואת מחצית השעה הזאת מורידים לי מהחופשה השנתית. למעשה, כל חופשתי ה־שנתית מתבזבזת על כך שאוכל להביא את ילדי לבית־הספר ולגן". על זאת השיב הנציב שזה זמן מה הוא מנסה, בעידודה של על־יזה תמיר, יו"ר המדור לעובדת השכירה בהסתדרות, להשפיע על ועדי־העובדים שיציגו הסדר כזה לנשים. אולם "טרם נמצא מקום־עבודה. אחד שבו יסכים הוועד לערוך את הניסוי", אמר הנציב.

נשים קבלו גם על אי־קידום בתפקיד (בהשוואה לעמית־הם), על מיעוט אפשרויות להשתלמות ול־השכלה בהשוואה לעובדים גברים, על דירוג נמוך לכתבניות ולפו־עלות־נקיון ועל הנהלים שאין תשומת־לב נתונה לעובדים.

מינהל טוב בעבודת צוות

הטענות הנסערות של הנשים עמדו בניגוד מוחלט להרצאת ה־פתיחה של הנציב, שהתנהלה בקול שלו ועל מי־מנוחות. יעקב ניצן סיפר על חשיבותו של מינהל יעיל בשנות ה־70 שניתן להגיע אליו על־ידי חינוך בעל רמה, אירגון וניהול נבונים ומוסר־עבודה גבוה. הוא הדגיש שהגיע הקץ לעידן המנהל התובב והאוטוריטאטיבי ה־מחלק פקודות. "בחברה מודרנית אי־אפשר להשיג דבר באמצעות פקודות", אמר, "מינהל העתיד מושתת על עבודת צוות ולא על אוטוריטה".

בין היעדים שהוא רואה לפניו — הגברת המוטיבציה בעבודה. הדבר יושג לא רק על־ידי תוספת שכר, אלא אף על־ידי מציאת סי־פוק ועניין בעבודה. "במקום ל־הגביר את המוטיבציה בשירות ה־מדינה — מצמצמים אותה. משום שאין מוצאים דרך לציין את ה־עובד המצטיין", אמר. אשר לכת־בניות הבטיח הנציב, כי עומדים להכניס למקצוע זה שיטת בגרויות ופרמיות.

הנציב סיפר, כי עומדים להקים בשירות המדינה מסגרות להידב־רות עם העובדים בכל הגוונים הדרגים והשלבים. אל בעית הנ־שים הגיע רק בסוף דבריו, ואז החלו קריאות־ביניים שהחרישו את נאומו. במיוחד סערו־הרוחות כ־שאמר הנציב שלא ידוע לו על מקרים של שכר לא שווה. "אם יובא מקרה כזה לידיעתי — יתוקן מיד", אמר.

28% נשים בין עובדי המדינה

למרות שיש לא מעט דעות־קדומות נגד שילובה של האשה במערכות העבודה לדרגיהן — אמר הנציב, הולך וגדל מספר הנשים שבשירות המדינה במקצו־עות שונים. היום יש בשירות 22% רופאות; 71% עובדות מע־בדה, 31% רוקחות, 18% מש־פטניות, 23% עובדות אקדמיות, 11% עובדות מחקר, 7% מהנד־סות, 11% עובדות־נקיון. ובסה"כ מגיע אחוז הנשים שבין עובדי המדינה ל־28%.

עם זאת רק 3% של הנשים הן בדרגות בכירות (ט־ז) ומתוך 100 מנהלים בכירים בדרגות יט־כ אפשר למצוא שתי נשים בלבד. "אינני רוצים שהאשה בשירות ה־מדינה תתגלם רק בדמותה (המסו־רתית) של טלפנית וכתבנית", אמר הנציב והוסיף, שבאחרונה החלו להעסיק נשים בשירות המדינה בהצא"לים גם בדרגות בכירות.

עליזה תמיר, מנהלת המדור לעובדת השכירה בוועד־הפועל של ההסתדרות, עמדה על החשיבות שבעימות בין ציבור הנשים לנציב המדינה ואמרה, שהבעיה הקשה ביותר על דרך תיקון העיוותים שנעשים לנשים היא, שיש רק נשים בודדות בנציגויות העובדים.

יצאתי מן האולם המלא נשים עייפות, ומתמרמרות ונכנסתי לאו־טובוס. שם נשקפה אלי דמותה של אשה חיננית ומטופחת במודע־עה מושכת־עין ובה כתוב: "לי טוב — אני עובדת. הכנסת מש־פחתי גדולה יותר. מעמדי במשפחה ובחברה מכובד יותר. פני ללשכת התעסוקה הקרובה..." וכו'.

השתלת שיער — לראשונה בישראל

מאת עמיחי ישראלי

בא הקץ לקרחת! תם סדר תרופות־האליל למיניהן: קליעת שיער, שזירת שיער, מסאז'ים לראש הנוצץ ב"חמרים טבעיים בלבד" וכו' וכו'. סוף סוף הגיע המדע הרפואי גם אלינו והביא בכנפיו את השתלת השיער הישראלית הראשונה מאז חורבן בית־המקדש.

המושתל: הבמאי כביר הגוף פול סמית, חבר ב"אקטרס סטודיו" הניו־יורקי, עוזרו של פיטר יוסטינוב ב"רומנוב ויוליט"; יד ימינו של סרג'יו ליאונה; מי שעשה אחרי ששת הימים את "מלחמת 20 השנה", שהלך יוצא־בן־הכלל בחוץ־לארץ; האיש ה־אחראי לגירסה האנגלית של "בלאומילך" וגם יד לו ב"תמר אשת ער", בטלוויזיה היפאנית ובהפקה האחרונה של שוויליי, "אריאנה". זה האיש האמיץ ש־הפקיד את פדחת הנסיונות שלו בידיו של —

המשתיל: ד"ר גלעד כהן, בוגר האוניברסיטה בירושלים, כבן 30, שחזר לפני כחצי שנה מניו־יורק שם השתלם בטכניקה החדשה של הפיכת מדבר להיאחזות פורחת.

ורבותי: זה הצליח! ראיתי זאת במו עיני. העניין הוא רציני, מדעי, והעיקר: יעיל.

פול סמית וגלעד כהן הם חב־רים כבר מזמן. יום אחד קם גלעד ונסע לארצות הים. כשחזר שאל אותו פול: מה עשית שם? ענה: למדתי להשתיל שערות. אמר פול: אז תתחיל אצלי. זה באמת מפריע לי, כשחקן.

מתברר, שפול חטף פעם כדור בקדמת הראש. זה היה כשלחם בקובה. "בעד קאסטרו", הוא מדגיש, "נגד באטיסטה". בכל אופן הצלקת הפריעה לשערות לגדול. קמו ועשו נסיון. ד"ר כהן השתיל 10 "פקקים" בקדמת ה־ראש וכשזה הצליח והשערות הח־לו לצמוח, ביצע השתלה נוספת של 40 "פקקים".

"זה בכלל לא כואב", מסביר פול. "אפילו דקירת מחט כואבת יותר. ד"ר כהן עושה הרדמה מקומית. יש רק צרה אחת: ה־השתלה נמשכת ארבע שעות ובא־מצע הוא לא מרשה לי לאכול אפילו סנדוויץ'". אם הייתם רו־אים את פול (משהו בין 150 ל־200 קילו) הייתם מבינים איזה מאמץ היה בשבילו להיות שפן נסיונות עברי ראשון.

ד"ר כהן בעצמו היה זהיר מאוד במסירת פרטים מסיבות של אתי־קה רפואית, אך התרכך מעט לאחר שראה את תמונות בני משפחתי ונוכח במו עיניו בסכנה הגדולה המרחפת מעל לראשי...

השתלות שיער, מסתבר, מבוצ־עות בעולם כבר 11 שנה. הראי־שון היה אמריקאי, ד"ר אורנט־רייך, שהחל בטיפול בצעירים שהתקרחו מוקדם מדי, וכן בנפ־געי כוויות, צלקות מלחמה ותאו־נות. הוא גם בנה את מכשירי ההשתלה הנקראים על שמו.

ד"ר כהן, רופא כללי בהכשרתו, החל להתעניין בנושא לאחר ש־כמה מחוליו בקליניקה הראשון לציונית שלו גילו סימני הפרעות נפשיות כתוצאה מהתקרחות.

ההשתלה מתבססת על העובדה הביולוגית, שזקיקי השיער (זקיק־בית הגידול של השערה) הם בעלי פוטנציאל חיים שונה, כ־תוצאה מגורמים תורשתיים ואח־רים. עובדה שניה: רוב הקרחים — קרחים בקדמת ראשם ובעלי

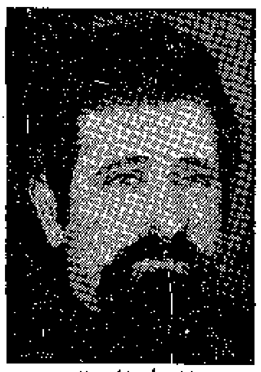

מושתל פול סמית

מושתל פול סמית

שיער בעורף ראשם. בהשתלה נוטלים פיסות־עור ("פקקים") ב־קוטר 2.5—3.5 מילימטר מגב ה־ראש ומשתילים בחזית. בכל "פקק" כזה בין 8—20 שורשי שער. לאחר יומיים לא ניכר ב־ראש כל סימן ואחרי חודש עד שלושה חדשים מתחיל השיער לצמוח. לאחר ה"טראומה של ה־השתלה", כפי שד"ר כהן מכנה זאת, מתחיל הזקיק להצמיח שיער בקצב הרגיל: אינץ' וחצי ל־שבוע. והוא ממשיך לגדול עד 120.

ההשתלה עצמה נעשית בהר־דמה מקומית, אינה מכאיבה כלל ואינה משאירה שום סימנים. אס־תר היפה, אחות חדר־הניתוח של ד"ר כהן, טוענת בלהט, שלבחו־רות אין מה לחשוש: בכלל לא רואים דבר.

ההשתלה נעשית בשלבים: הש־תלה נסיונית, ואחרי שלושה חד־שים השתלה ממשית ראשונה. בכל השתלה, המתבצעת אחת ל־חודש עד ששה שבועות, ניתן לשתול כ־50 "פקקים". בסך־הכל אפשר להגיע לכמות עצומה של 1200 "פקקים" כאלה, מבלי ש־יוכר כל סימן.

עד היום היו הישראלים חייבים להרחיק נדוד כדי לבצע השתלה־לכל־החיים זו. בדצמבר 1966 פורסם על ישראלי, מורה לספורט, שעשה השתלה כזו אצל רופא לונ־דוני, ד"ר פיליפ לבן, יהודי ובעצמו קירח לחלוטין.

היום ניתן לעשות זאת גם פה. ואם אינכם משוכנעים, אז דעו לכם כי פראנק סינאטרה הגדול החליף בזמן האחרון את הפיאה שלו בשיער מושתל ומאז הוא בן־אדם חדש.

ישושון מדבר וציה ונא לא להידחף רבותי, יש תור!

בית־ספר אמיץ חדש

מאת יוסי ביילין

צ'רצ'יל שאמר הרבה דברים נבונים בנושאים שונים, אמר גם משהו חשוב על ארכיטקטורה: "הבניינים שאנו מעצבים, מעצבים אחר־כך אותנו". ואם כך בכל בניין, בבית־הספר על אחת כמה וכמה, שהרי זה אחד מבנייני הציבור הראשונים שאליהם אנו מגיעים, שבו אנו מבלים שעות רבות במשך שנים רבות בגיל אשר בו קל יותר לעצבנו.

לכן אנחנו, שגדלנו בבנייני ב־תי־הספר המסורתיים, האטומים, עם החלונות הארוכים ועשר־הברזל ה־כבד, אנחנו שגדלנו עם תורן פח־אשפה, ותורן הכרה, ותורן ה־לוח, ותורן הכיתה, בכיתות הסדר בעות, ליד השולחנות המרובעים, בטורים כורים, אנחנו שחלמנו תמיד לשבת ליד זו שאהבנו אבל המורה הושיבה אותנו דווקא ליד דפנה, אנחנו כבר לא נהיה דומ־ים לילדי שנות האלפיים.

תארו לעצמכם — אולם ענק המרופד כולו מרבד מקיר אל קיר. 600 ילדים בגיל 6־12 מצויים בו בקבוצות־עבודה. ללא מחיצות כיתות, מישהו נח אפרקדן על כרית וקורא ספר ביולוגיה, חברו מאזין לסרט שבוצע בטייפ־רקורדר. ברחבי האולם מפוזרות ספריות ובהן סרטים, תמונות וספרים. כל ילד רשאי לקרוא את אשר ברצו־נו לקרוא, לכל קבוצת־עבודה יש ארגון־תרגילים. בשיעורים בוחר כל אחד בחוברת־התרגילים הנר־אית לו ועצות הוא יכול לקבל מן המורים והמדריכים.

בלי מסגרת כיתית

או תמונה אחרת. בשטח רחב מפוזרים ביתנים, ובכל אחד מהם חוג לימודים מסויים שהתלמיד בו־חר בו לפי רצונו. בביתנים אחרים — מעבדות לפיסיקה, לכימיה או לגיאוגרפיה. במרכז — בית־שידור לטלוויזיה. התלמידים קובעים ל־עצמם את קצב הלימוד מבלי ש־יימצאו במסגרת כיתתית. המיגבלה היחידה היא 4־5 בחינות־גמר, ש־הם יכולים לסיים בזמן המתאים להם — מי שמצטיין במתימטיקה יכול לעמוד בבחינה המסכמת ב־גיל 14 ולהמתין עוד חמש שנים לבחון בהיסטוריה. כל תלמיד ר־שאי להזמין, טלפונית, שידור טל־וויזיה ותכנית משודרת רק לו. אישית. בנושא שהוא בוחר מתוך קטלוג (למשל גוף הצפרדע, וכ־יוצא באלה דברים). לכל נער יש מדריך מבוגר המכוון אותו בדרכו האינדיבידואלית.

שתי הדוגמאות הללו, שמנסים אותן עתה בארה"ב, מלמדות על הקווים הכלליים בבית־הספר של המחר — הרבה יותר בחירה חופ־שית, הרבה יותר פרטיות והרבה פחות נוקשות.

על בית־הספר של העתיד הקרוב והרחוק דנו מחנכים וארכיטקטים במסגרת "בימת המהנדס" במועדון צוותא בתל־אביב.

חוסר־מעוף בבניה

המאשים העיקרי בדיון היה סמנכ"ל משרד החינוך והתרבות, אליעזר שמואלי. לדבריו כבל ה־חינוך את הארכיטקטים, אולם גם הארכיטקטים נתגלו בחוסר־מעוף וכבלו את החינוך במבנים מגוש־מים. החינוך המודרני יוצר, לדע־תו, שתי מסגרות לימוד עיקריות שלפיהן יצטרכו בתי־הספר הבאים להיבנות — האחת היא ההקבצה, כלומר לימוד בקבוצות קטנות בנות 3־10 תלמידים, היושבות עם מוריהן ודנות בבעיות שונות. ה־שניה היא אולם מורחב בו יושבים מאות תלמידים ומאזינים ל־הרצאה מרכזית. גם ההפרדה בין בית־ספר מקצועי ובית־ספר עיוני נעלמת והולכת ולא־רחוק היום בו ייכנסו התלמידים לבית־ספר כללי, שם ימצא איש איש מביניהם את המעניין אותו. הפעילות החברתית בבית־הספר תגבר והוא יהיה קהי־לת תלמידים שבה יעסקו הצעירים בפעולות לימוד, תרבות, ספורט, אכילה, קריאה ועיון.

בביקורו בארה"ב ראה אליעזר שמואלי את הדוגמאות שתוארו בראשית הרשימה, אולם בעייתנו היא בעיקר זו של הטווח הקצר יותר ואותו חלום של אולם ענק ושל עשייה עצמית אינו בתחומי טווח זה. במצב הנוכחי, אומר הוא, יש תלמידים הלומדים במבנים שלא יועדו לחינוך וישנם תלמי־דים בדואים המגיעים לבית־ספרם על חמורים. אולם גם בשעה בו־נים הארכיטקטים גושי בטון הזו־עקים לשמים, עמודים שלא לצו־רך, מרפסות שאין בהן שימוש אך הן דורשות יסודות חזקים ויקרים, וכיתות שאינן תיפקודיות. הוא רוצה במבנה תיפקודי, בפחות נפוח יומרני, שלא יהיה ארמון מפואר אך גם לא בית־סוהר מבו־שר והכספים המושקעים בו לא ירקבו לשווא.

הארכיטקט מתתיהו שילון אי־נו מוכן לקבל את האשמותיו של איש החינוך. לדבריו אי־אפשר לבצע בנייה בלי לדעת מהי שי־טת־החינוך. כשמשרד החינוך מז־מין בית־ספר, הוא קובע בדיוק כמו מספר הכיתות, מה גודלן ומה גודל הפרוזדור, אך אינו מגדיר את האירועים שיתרחשו בכיתות, וזאת בתקופה שבה התיישנות המושגים מהירה הרבה יותר מהתי־יישנות הבניינים. כך שבניינים עלולים להיות מיושנים כבר בר־גע השלמתם.

התארכות משך הלימודים

בניין בית־הספר המודרני צריך להיות, לדבריו, מעבדה של עצמו. להשתנות ללא הרף. יש להקפיד על קני־המידה שלו ולהתאימם ל־גיל הלומדים, כדי שלא תאבד זהותו של התלמיד בלבירינט הג־דול. גן־הילדים צריך להיות דו־מה לבית ההורים, כדי שהמהפי־כה התזונתית לא תהיה קיצונית ומסובכת. אולם ככל שהגיל גבוה יותר, ניתן להעיז יותר בבנייה. לאיתור המבנים נודעת חשיבות ראשונה במעלה בבית־הספר. יש המעדיפים לבנות ספריה במקום צדדי ושקט, אולם דווקא מיקומה במרכז מדרבן תלמידים להשתמש בה. לכן מוכרחים לוותר לפעמים על שיקול השקט. הכיתה המודר־נית לא תהיה מרובעת והכנסת פינות חדשות מעוררת בעיות חד־שות של אור ורעש. אי־אפשר יהיה ליצור מהפכה רצינית בבנ־יית בתי־הספר בארץ, מסכם מ. שילון, אם לא יוקם בית־ספר נס־יוני מתאים.

השינוי הקיצוני ביותר בבית־הספר של העתיד לגבי זה של ימינו, יהיה לדעת ד"ר מיכאל חן, ראש החוג לחינוך באוניבר־סיטת תל־אביב, משך הלימודים. ילדים יגיעו לבית־הספר העתידי בגיל 3 ויסיימו אותו בגיל מבוגר מזה שהם מסיימים היום. בד בבד יפחת מספר שעות הלימוד ביום והדמוקרטיזציה של הלימודים ת־ביא לכך שהתלמידים ידרשו לה־פיק הנאה רבה יותר מן השהות בבית־הספר. דבר שעל המורים יהיה לספק להם אם ירצו ואם לא ירצו. הבעיה הגדולה תהיה כיצד לפקח על מספר גדול כל־כך של תלמידים חפשיים מבלי שירגישו בפיקוח. וזו גם בעית ארכיטקטו־נית. בעיה אחרת, שגם עליה יש לתת תשובה ארכיטקטונית, היא מציאותם של מבוגרים רבים בת־חום בית־הספר — מורים, יוע־צים, אנשי מחשב ופסיכולוגים, שיהיו זקוקים לאפשרות להיות עם עצמם, ומצד שני יהיו זקוקים גם למקום בו יוכלו להיפגש עם תלמידים בנפרד או בקבוצות.

תפוסה גבוהה לחדר אחד

ירידת ערכה של "כיתת האם" בחינוך המודרני, אומרת ד"ר יעל פוגר, מעוררת פחד מפני שבירת הרקמה והמשמעת. שוב לא תהיה זו כיתה לקישוט ולהתייחסות, שוב לא תהיה הכיתה בית לתל־מיד. אם נשמור על ערכי החינוך החברתי, אומרת היא, לא נגיע במהרה לאינדיבידואליות קיצונית, אך דמות הכיתה חייבת להשתנות. כבר עתה, בהבנית הלימודים של הבית־הספר־הביניים. רק שליש מן ה־שעורים נערכים ב"כיתת האם". ב־שני השלישים הנוספים נותרת הכיתה ריקה. התשובה לבזבוז ת־פוסה זה היא בניית חדר כיתה אחד לתלמידים רבים אשר ימל־אוהו לסירוגין. אולם המורים אי־נם מוכנים לכך בינתיים. בעיית תפוסתה של הכיתה תהיה, ללא ספק, גם בעייתם של הארכיטקטים בעתיד הקרוב.

אם נרצה או לא נרצה — אנו עומדים לפני שינוי בשטח זה, ומחנכים המסרבים לוותר על הכי־תה הישנה. והטובה עתה יוותרו עליה מחר. העיקר שאנחנו התחל־נו בא' שלישית וגמרנו בה' שלי־שית, והתחלנו בחמישית ראשונה וגמרנו בשמינית ראשונה. כיצד יסתדרו נכדינו ללא ועדת־הקישוט הכיתתית — זו כבר הבעיה ש־להם.

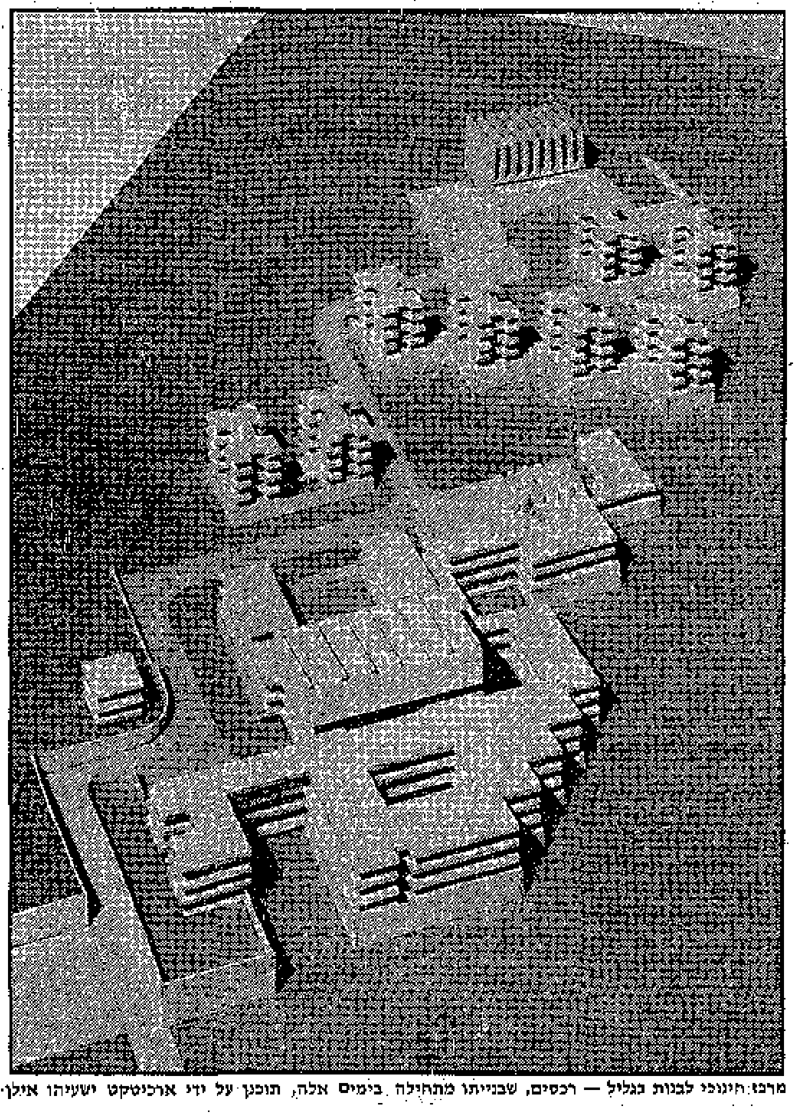

מרכז חינוכי לבנות בגליל — רכסים, שבנייתו מתחילה בימים אלה, תוכנן על ידי ארכיטקט ישעיהו אילן

בית־ספר שדה בחצבה תוכנן ע"י אדריכל ישראל גודוביץ

בית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

תיק עזבונות 708/71

הזמנה לקיום צוואה

בעניין: חוק הירושה תשכ"ה — 1965.

ובעניין: צוואת המנוח בלוקה סבן ת.ז. 6/955326, משכון יוסף־טל 1/4, פתח־תקוה שנפטר ביום 19.1.71.

המבקש: בלוקה בנימין, ע"י ב"כ עו"ד יצחק בראון, אשר מענו להמצאת כתבי בית־דין: רחוב אחד־העם 12, פ"ת.

הריני מזמין בזה כל אדם להת־יצב תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, וליתן טעם מדוע לא תוכח, לא תקוים ולא תירשם ה־צוואה האחרונה של המנוח בלוקה סבן ומדוע לא יינתן צו קיום צוואה למבקש.

שאם לא כן יגש בית המשפט ליתן צו קיום צוואה זו כאמור.

דוד ולך, שופט

רשם בית המשפט המחוזי תל־אביב—יפו

אמהות אינה פונקציה של שעות

מאת דליה אבניאון

לצערנו לא קיים כל מתכון ש־יקל על מבוכתה של האם בחברה המודרנית. אשה אשה ודרכה שלה. אך לא כולן מתלבטות, כפי ש־התברר ברב־שיח בנושא "ה־אם בחברה המודרנית" שהת־קיים לקראת יום האם, במו־עדון אמהות עובדות "213" בת"א. לרב־שיח זה זומנו ארבע נשים. רות לביטוב למשל, היא אם שלווה שמרגע שבחרה בחיבוב שבמקצועות — הלא הוא האמהות — תמו התלבטויותיה. ברור היה לה מרגע שנולדו ילדיה שרוב מעייניה יהיו מוקדשים להם ול־בית, למרות שהקדישה שנים אח־דות ללימוד פסיכולוגיה. רות היא אם לששה ילדים, אך מגדלת ומח־נכת בביתה עשרה ילדים. הכיצד? היא ובעלה עמוס, עובד בכיר ב־משרד־האוצר בירושלים, החליטו לאמץ לעצמם ילדי־מוסד, אחרי שנכמרו רחמיהם בפגשם בהם ב־מחלקת הילדים של בית־החולים הדסה בירושלים. האין זה קשה?

"לא," אומרת רות, "אם יש מקום לששה, יהיה מקום גם לע־שרה". היא אמנם מודה שאין זה מן הדברים הקלים וכי בסופו של יום "נופלים מן הרגליים" ולא תמיד נותר חשק לצבוש בחברים או כוח לבלות. "לקולנוע ולתיאט־רון אין אנו הולכים, כיוון ש־שעת ההתחלה של מופעים אלה אינה מתאימה לשעת השינה של הילדים, אבל את מקומם של אלה תופס תמיד ספר טוב ומפצה על החסר".

כל עולמה של רות לביטוב הוא הבית והילדים, אך מעטות מאד כמותה.

יהודית אמיר, מורה, סבורה לעומתה שאין להפוך את הילד למרכז המשפחה. הילדים, לדבריה, הם רק חלק מן התא המשפחתי ועליהם לדאוג לאושרה של האם, כשם שהיא משתדלת לדאוג ל־אושרם שלהם. לכולם זכויות ותר־בות במידה שווה. אצל יהודית דואגים כל בני הבית לשקט בש־עות מנוחתה של האם ואין היא מקפחת עצמה בקנית שמלה חד־שה כשהיא רוצה בה. גם אם תקציב המשפחה אינו גדול.

בתקציב הביגוד של המשפחה תמיד מקצצים מלבושי הילדים בחלקה של האם ומשום־מה רו־אות אמהות רבות את קניית ה־מלבושים לילדים כחובה, בעוד שקניית שמלה לעצמן נחשבת ב־עיניהן כמותרות. אמהות רבות אף הזדעזעו לשמוע, כי כאשר מב־קש אחד הילדים מנת עוגה נוס־פת על חשבון מנתה של האם למשל, משיבה יהודית: "אתה את חלקך כבר קיבלת. זו המנה שלי. מצטערת". בצדק סבורה יהודית, כי העוגה היא סמלית בלבד ואם האם לא תעצור את התהליך תלך העוגה ותגדל משך השנים ותגרום לילד נזק מבחינה חינוכית.

ירדנה הדס, אשה צעירה אם לארבעה (המבוגר שבילדים "שר־יונר" בצה"ל והפעוט טרם מלאו לו שנתיים), היא מורה, מרצה ב־אוניברסיטה, מחברת ספרי־ילדים ומבקרת ספרותית (בין ספריה: "טיק־טק טיפות", "רשמת שירי", "הילד הקריאה" "הכלב לק" ו־עוד). היא מצליחה יפה בשני המישורים ואין תחום עבודתה פו־גע בתחום הבית והמשפחה. היא מציינת כי מחקר שנערך באנגלית ונקרא "עקרת־הבית כאסירה" גילה כי אמהות, כשלעצמה, אינה מספי־קה לנשים רבות. אחת האמהות התפרצה פעם בשיחה עמה ואמ־רה: "גם אני צריכה לחיות". משמע: הטיפול בילדים בלבד איננו "לחיות". אין זאת אומרת שהילד חייב להיפגע מעבודת האם. אדרבא, אומרת ירדנה הדס. "אשה יוצרת גורמת סיפוק עצום ליל־דיה, ועצם העובדה שהילד יכול להצביע ולומר בגאווה: את ה־בית הזה תיכננה אמי; או את הציור הזה ציירה אמי; או את הספר הזה חיברה אמי — זה כבר מפצה אותו על כל אותם דברים שהחסירה האם בהיותה אם עובדת". אשה נבונה תדע תמיד להקשיב לבעיות ילדיה, להיות להם לחברה. נכון, טוב יותר למצוא את אמא בבית מיד עם שוב הילדים מבית־הספר, ולספר לה את חוויותיהם הטריות. אך ה־אמהות אינן פונקציה של ש־עות ומוטב לשמוע את הילדים בערב, בשלווה וברגיעה, מאש־ר לשמוע את "החוויה הטרייה" במצב־רוח רע משום שהאם לא רוותה נחת מעבודה במירוק רצפות וסירים.

אחרונה דיברה המחנכת פולה רבסר, שהיא "אמנם אם רק ל־שלושה (שימו־לב: אמהות לשנים ולשלושה מתנצלות על כך כאילו. ימים טובים...) אך לעומת זה היא "סבתא ל־13 נכדים, כן ירבו, ולנין אחד". בהומור היא מספרת על גידול הילדים עד לאותה תקופה בה הם "פורחים מן הקן" ובמקום זה מביאים הבי־תה תוספות למשפחה בצורת כלות וחתנים ואז הופכת האם הנפלאה ביותר ל"זוועתית", עם כל המשת־מע מהגדרה "גיראה" זו. היא מס־פרת "על אותה אם, שידעה להיות טובה כל־כך לילדיה, להפוך לדיפ־לומאטית ולרואה ואינה נראית, כדי שלא תרחיק מעליה גם את ילדיה וגם את התוספות", היא מספרת על האהבה השופעת לנכד הראשון, שאין להשוותה כלל ל־אהבה לילד הראשון, אף לא לאה־בה לגבר הראשון. כדאי ללמוד מחכמת החיים של פולה רבסר כשהיא מזהירה את האמהות: "אל לכן לצפות לתמורה מילדיכן על המאמצים והכוחות שהשקעתם בהם. שעת התמורה תהיה זו מצדכן. אין לצפות ולבקש מן הילדים שיקחו אותך אתם לקולנוע או לחברים". היא מציעה שברגעים קשים אלה תישען האם על ה־בעל־האב, שיחד עמו עשתה את כל הדרך הארוכה, ואם אין הוא בין החיים — תשאב כוח מדמותו החיה וקיימת לצדה של האם־הסבתא שסיימה את תפקידה. עם זאת מכאיב להיווכח כי לא אחת מרחיקים את הסבתות מנכדיהן ו־מונעים ממנה אפשרות לטפל ב־הם, שמא אין היא מעודכנת בשי־טות־החינוך החדישות.

המנחה — מירה הראל — בחרה בנשים שדרכן נסללה, אם לכיוון זה או אחר, אך ללא התלבטויות ומבוכה נפשית. עובדת סוציאלית מבין המשתתפות הבי־עה אכזבה על כי לא הפגישה עם נשים עובדות המרגישות כי בעבודתן נגרם עוול לבית ול־משפחה, או להיפך — עם נשים שהן עקרות־בית וחשות צורך נפשי לצאת מחוץ לכתלי הבית ולעסוק בעבודה כל שהיא, אשר סיפוק בצדה.

פרסום גלבלום

לא יאומן כי יסופר

הנשיקה הגנובה

זמרת האופרה הגרמנית מאריאן פארקר (1717—1783) ישבה בבית הכלא 8 שנים רצופות בגלל נשיקה. חטאת היה, שהרהיבה עוז לגלות ל־אשתו של הדוכס קארל אויגן מווירטמברג, כי הוא מעלתו ניסה לגנוב ממנה נשיקה. למה לגנוב נשיקה כשאפשר לקבלה מרצון? הדבר הוא פשוט. גבר המביא לאהובת־ליבו גרבונים של "מרסי" זוכה בנשיקות. ודה חמות. כל אשה מתלהבת ממתנה המודה זו, כי הגרבונים של "מרסי" הם גמישים — עדי־נים ומעניקים הרגשה מלכו־תית. אין זה מקרה שנשים בעלות טעם טוב לא יסכימו לשום תחליף לגרבונים של "מרסי".

נשים מאמינות בגרב

Merci

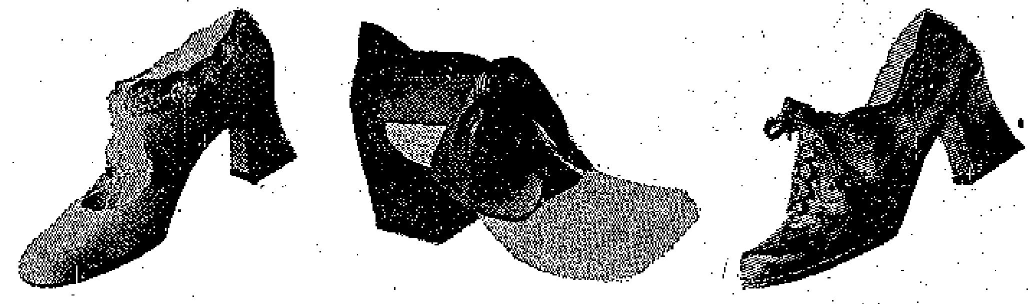

נעליים שעמדו בתחרות

שר האוצר המסחר והתעשיה, פנחס ספיר, העניק פרסים ותעודות לזוכים בתחרות עיצוב הנעל, דגמי 71/72, בסיום שבוע הנעל שנערך במלון „הילטון" בתל־אביב.

התחרות שהיתה ראשונה מסוגה, אורגנה על ידי המרכז הישראלי לעיצוב המוצר בשיתוף עם מכון היצוא הישראלי השתתפו 13 יצרנים ומעצבים שהגישו 45 דגמים חדישים ליצואי בפרסים זכו לאו דוקא יצרנים העוסקים ביצוא.

בין החידושים בשבוע הנעל — סוליה טופגת חסינת־זיעה (תוצרת י. א. קאופמן). מאותה תוצרת יש מוקסין אינדיאני עשוי מעוד שאפשר להתרחץ אתו בים.

מימין: נעל לערב מחתיכה אחת, שעוצבה בידי אלי זריבי מעור תוצרת י. א. קאופמן זכתה בפרס ראשון (1000 ל"י).
משמאל: נעל מתוצרת מפעל „חיפור", שעוצבה בידי דוד ורסנו, זכתה בפרס השני (750 ל"י).
באמצע: נעל אלגנטית שעוצבה על־ידי גדעון עזורי, זכתה בפרס העיצוב המקורי.

מטבח משותף לקיבוצי הדרום

מאת יצחק יעקבי

רוב הענפים החקלאיים והתע־שייתיים במשק הקיבוצי נהנים מהטכנולוגיה המתקדמת ומציוד חדיש. רק ענף אחד, שחשיבותו עליונה בחיי החברה הקיבוצית, נשאר בפיגור, ובעיני רבים נראה כ„מקרה סעד" שבקושי מצליחים לגייס לו תורנויות — זהו המט־בח הקיבוצי וחדר־האוכל שבו.

להרהורים ולמסקנות אלה הגיע יעקב כהן, המכונה בפי כל יענ־קלה, חבר נחל־עוז. יענקלה הוא קיבוצניק בעל יכולת ביצוע מעו־לה. פעל במפעלים האזוריים של שער־הנגב, ולרוב מוקפץ מתפקיד לתפקיד. ככל שאר חברי המשק „נקרא" לתת שלוש שנות „שי־רות" למטבח קיבוצי, זכה בו ל„דרגה", ואפילו בתמנה כאקונום. תוך כדי פעילותו במטבח אי־מץ לעצמו בשינוי קל אחת מ־אמרותיו של נפוליון: „מורא־ל ושלמות החברה הקיבוצית מוש־תתים על המטבח". הוא גם לא הסתפק בהתבוננותו בביתו, אלא היה קופץ בימי חופשתו וב„שי־בתות" למטבחים של משקים אח־רים. סיכומו הוא: שהמטבח ה־קיבוצי כיום צולע מאד ואין לו עתיד טוב יותר.

באזור שער־הנגב מאורגנים 11 משקים קיבוציים שהגיעו לדרגת שיתוף מקסימלית. זוהי „אימפר־יה" לתפארת. שוכנים ופועלים ב־יחד משקי הקיבוץ הארצי, איחוד הקבוצות והקיבוצים והקיבוץ ה־דתי של הפועל המזרחי. יש הר־מוניה ואין חיכוכים בין המש־קים. למפעלים המשותפים של־הם יצאו מוניטין, ולא מעטים מנסים להעתיק דגמי שיתוף אלה.

רבות תרם לשיתוף זה חבר בנור, חיל, „רב" רונהק, שכיהן שנים רבות בראש המועצה האזורית שער־הנגב. הוא נמנה עם הוגי מחשבת השיתוף האזורי ו־תמידו. הוא אפילו הציע לעי־בור לשיתוף בין־קיבוצי מלא ב־ענפים חקלאיים מסויימים. בשע־תו טען: למה לחרוש ניר קצר כשאפשר לחרוש אותו ביעילות רבה יותר כשהוא מאורך? בין רעיונות השיתוף שהגה — הק־מת מטבח משותף. הוא סבר, ש־כשם שהמכבסה המשותפת לכל 11 המשקים הקיבוציים הצליחה מעל למשוער, עשוי להצליח גם

יעקב כהן מנחל־עוז — יוזם המטבח המשותף לאזור שער־הנגב

מטבח משותף; אלא שרעיונו זה נולד, כנראה, לפני הזמן — עד שיענקלה מנחל עוז העלה אותו עתה בתנופה רבה ותובע מה־חברה הקיבוצית להניחו על שול־חן הדיונים. יענקלה סבור, ש־הרעיון בשל ויש לו קרקע פוריה לקליטתו. חלק לא מבוטל מן ה־חברה הקיבוצית באזור כבר אי־מץ אותו ומרבים להתעניין ב־פרטיו. רעיון דומה העלה הקי־בוץ הארצי והחל ללמוד אותו. גם המחלקה הטכנית של הקיבוץ הארצי מנסה לחקרו, וכבר הגיעה לתוצאות ראשונות. הוגה הרעיון אינו מתעתד להציע לכל הקיבו־צים „מרשם" אחיד. הוא רק מציע את הרעיון המרכזי.

יענקלה חושש מהשם „מטבח משותף". שמא הוא בומבסטי, ו־מוכן להמירו בשם „מרכז לאס־פקה משותפת". מרכז זה יעסוק בהכנת עיקרי התפריט והוא יו־ציאן למשקים. אין פירוש הדבר תפריט אחיד לכל משקי האזור. אלא מגוון ביותר, שכל משק יו־כל לבחור מתוכו את המתאים לו ובהתאם לטעמו האישי של כל חבר. מירב התבלינים ינוצלו ו־המזון יומצא באריזות קלות וב־כמויות ניפרות.

משימותיו העיקריות של המט־בח הקיבוצי יהיו מעתה איחסון המזון המוכן וחימומו לסעודה. אין יענקלה חושש מ„פיחות" ה־טעם. גם במשטר המטבחי הנו־כחי מצויים בעלי טעם „מקופ־חים", ומספרם בעתיד וודאי ש־לא יגדל.

המטבח — מפתח לקידום החברה הקיבוצית

במטבחי הקיבוץ ירוד מאד ה־פיקוח התברואי והסניטרי. הסי־בות לכך הן: רמות העובדים וארעיותם ועבודה מתוך כורח ולא לפי בחירה אישית; יש גם הע־דר בתנאים פיזיים, ושטיפת ה־כלים במטבח שאין בו הציוד ה־דרוש היא קטסטרופאלית; במט־בחים הוותיקים ציוד הבישול מי־יושן; אין תעלות הביוב הולמות את הצרכים, ומחסני המזון רחו־קים מלהניח את הדעת מבחינה סניטרית. אפילו במטבחים ובחד־רי אוכל חדשים, שנבנו בתקופה האחרונה, מצויים ליקויים חמו־רים. לפי אחד מפרסומי ברית התנועה הקיבוצית מצויות בקרב חברי משקים קיבוציים מחלות מעיים מעבר למקובל ולנורמה הקיימת.

המטבח המשותף מכוון קודם כל ל־11 משקי אזור שער־הנגב. בשביל ארוחות בוקר וערב יעס־קו אולי רק בהכנת חלק מהפרי־טים וכן בכל פריט המחייב הכ־נה, מומחיות וידע. היותר — יוכן במטבח המשק הקיבוצי. האקו־נומים הם הנלהבים ביותר מרע־יון זה. הם אנשים המתנסים ביסורי־המטבח. ביחוד יש התלה־בות גדולה לרעיון במשקי הקי־בוץ הארצי. אפילו הקיבוץ הדתי „סעד" תומך בו, כיוון שהמטבח המשותף עתיד להתנהל על טהרת הכשרות והם רואים בו גם יעוד ושליחות. כדי להגשים רעיון נאה זה דרוש לו קודם כל אימוץ מצד התנועה הקיבוצית ואמצעים נרחבים. בשער הנגב בלבד — סבור יענקלה — יזדקקו להשקעה של שלושה מיליון ל"י להקמת מבנים על שטח של כ־1200 מ"מ, חדרי קירור והקפאה, ציוד מת־אים, כלי תובלה, ועוד.

ב־11 המשקים הקיבוציים בשער־הנגב עסוקים עתה במטבחים וב־הגשה בחדרי־האוכל 220 איש. אם יונהג המטבח המשותף אפשר יהיה להסתפק ב־82 איש — 30 במטבחים ו־52 בחדרי האוכל. כלומר, חסכון של 60% בכוח אדם. הטכנולוגיה תפתור שאר הבעיות הטכניות.

המטבח המשותף עשוי לקדם את החברה הקיבוצית. במשקים הולך ונוצר פער מעמדי שקשה לנבא תוצאותיו. ענפי החקלאות בו הם דינמיים מאוד וגם ה־תעשיה מתחדשת במהירות. כן הולכת ונוצרת בקיבוצים שכבה חדשה של טכנאים ומהנדסים בעלי רמה גבוהה וכל העוסקים בייצור מתקדמים. רק אנשי ה־שירותים נחשלים ובראש וראש־ונה עובדי־המטבח וחדר־האוכל, המתסכלים והסבלנים. פער זה יוצר תסכול אצל העוסקים בהם והמלאכה נעשית כדי לצאת ידי חובה בלבד.

על רקע זה צומחת מרירות וכל מי שיכול למלט נפשו מעבודות אלו, עושה זאת ברצון. לכן צרי־כות התנועות הקיבוציות הנלהבות לרעיון, לקבל „אור ירוק" מ„אי־שי הצמרת" שמהם עדיין לא זכה לאהדה הנכספת. הקיבוץ ה־מאוחד אינו משתף פעולה בנושא זה עם הקיבוץ הארצי ואפשרויות הביצוע מחייבות מחקר והשקעת אמצעים כדי להגיע לתוצאות.

מבחינה כלכלית בולע המטבח הקיבוצי מירב הוצאות המשק. לכן טבעי הוא שהמופקדים על הוצאה זו מפנים לה תשומת לב ניכרת. כן קיימת רגישות ב־משקים לנושא הנקרא אוכל וה־מטבח מהווה בחברה הקיבוצית נושא שאינו יורד כמעט מסדר היום. כשלונות המטבח מוציאים לא אחת חברים נאמנים משיווי משקלם. אם המטבח ישוחרר מ־חובת הבישול ויעסוק רק בהכנה קלה של הארוחות; יופנו מעיינות העובדים לשיפור האסטטיות ב־הגשה ובהעלאת רמתה. גם ה־מרירות משני הצדדים תיעלם. אם יהיו כשלונות, והם אפשריים, תהיה הכתובת להם — האיש ה־בלתי מוכר הנמצא אי־שם ב־מטבח המשותף ולא החבר שב־מטבח המשק.

חישובים ראשוניים מראים, ש־אם יונהג מטבח משותף באיזור שער־הנגב אפשר להגיע בו לי־חסכון שנתי של מיליון ל"י. יענקלה מבקש רק דבר אחד: לבדוק את הצעתו בדיקה יסו־דית. המשק הקיבוצי משקיע עש־רות מיליוני ל"י בבניית מטב־חים וחדרי־אוכל ובציודם. כלום באמת יקשה עליו להשקיע רב־בות ל"י לעריכת מחקרים חיונ־יים ביותר? המטבח וחדר־האוכל הקיבוציים הם עד כה המוקדים האחרונים בחשיבה הכללית ו־יענקלה מבקש להעלותם בסולם החשיבה.

מקומך בביה"ס המעולה לקציני־ים עכו.

לכבוד כ"נ יורדי הסירה
ביה"ס לקציני ים עכו
ת. ד. 66 עכו

אני מעונין בקבלת פרטים מלאים בדבר הרשמה בביה"ס לקציניים בעכו.
☐ נא לשלוח לי חומר הסברה בכתב
☐ הואילו נא לקבוע להורי ולי מועד לפגישה בביה"ס לשיחה אישית ולקבלת פרטים נוספים.
(נא לסמן המבוקש)

השם המלא: .... הכתובת ....
המלאה: .... הגיל: ....
ביה"ס: .... הכתה: ....

לפניות אישיות נא להתקשר עם מזכירות ביה"ס בימים א'—ה' בשעות 8.00 — 14.00 ובערבי שבת וחג 8.00 — 13.00, טלפון 910106/7 — 04.

ים דרכך־ושבילך במים רבים

הופיע
שעור נוס' 2 של הקורס לבישול ולאפיה בכתב

בנושאיו: — בישול, טיגון, צליה, מתכונים למנות עיקריות, כמויות יסוד ועוד.

מהרי ושלחי —.1 ל"י אל:
המח' לקידום תרבות המזון,
תלמה—בלו—בנד,
ת. ד. 4868, חיפה
ותקבלי השעור בדואר לביתך.

השעורים הנוספים נמצאים עתה בהכ־נה — עם סיום הד־פסתם ישלחו לכל המזמינים.

הקורס נערך בחסות בית המדרש הממלכתי לתזונה ולכלכלת בית, ירושלים.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי כפר־סבא

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבנית כפר־סבא הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „שינוי תכנית מפורטת מס' כס/9/71 — הרחבת ביה"ר „גיבור", ביחד עם התשריט המצורף אליו.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7614 חלקות 33, 44, 45 (חלק).
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית, או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

א' חיון
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

קורס לאחיות מעשיות

ייפתח בבית־החולים הממשלתי לחולי נפש בבת־ים.

מתקבלות מועמדות מגיל 17 ומעלה בעלות השכלה של 8 שנות לימוד.

המעוניינות תפנינה ישירות למרכז הקורס בבית־החולים בבת־ים.

נעמת
נסיכת התפירה מאיילת־השחר

מאת סופרת „דבר"

לא קשה היה לנחש מי מאלה, שמילאו בערב שבת האחרון את אולם המופעים הגדול של איילת־השחר, בא כדי לראות תצוגת אופנה ותחרות תפירה ומי לראות ולשמוע את אריק איינשטיין וחד־צ'רצ'ילים בגודל טבעי.

חברי משקי הסביבה התערבו בין אנשי הצור, קרית שמונה, טבריה ומעט המשתגעים לסקי, שנקלעו לאיילת־השחר בערב שבת, כדי להשכים קום למחרת לעליה לחרמון. באולם נראה גם סגן שר התיירות, יהודה שערי, שהגיע לצפון בתפקיד — לבדוק מקרוב את אפשרויות הסקי ונוכח למחרת כיצד הוחזרו כל האלפים שרצו לעלות להר בבושת פנים לבתיהם בגלל תנאי מזג האויר הגרועים.

מכל מקום במה שנגע לערב האופנה והבידור, הכל באו על סי־פוקם. חסידי הפזמון „אמא, אמא, את פינקת אותי", ביקשו אמנם הדרן נוסף, אבל מי שרצה לראות דוגמניות, קיבל את שלו במנה גדושה. הן הופיעו גם בבגדי־ים (משל „דיוה") גם בבגדי נופש וספורט (משל „להב"), גם בבג־דים הדיעות („מרהב") ושלוש יל־דות תצוגו אופנת ילדים (בבגדי „סוסון" ונעלי „אונימן"), ולבסוף הופיעו הדוגמניות בתצוגת אופנה מרהיבה משל עתון האופנה „בור־דה", שלכבודו היתה כל השמחה. כי הערב נועד למעשה להיות סיום חלק מן התחרות על כתר נסיכת התפירה — האשה המיטי־בה לתפור לפי גזרות עתון „בור־דה".

חמש מועמדות הגיעו לתחרות באיילת־השחר והזוכה היתה אסתר רחמים בת משק איילת השחר המתגוררת כיום בנצרת ומלמדת מלאכת־יד בבית ספר לילדים חר־שים־אילמים. התואר נסיכת הצפון ניתן לה על תפירת עצמית של מעיל מקסי משינץ מצמר מצוייד בברדס. הזוכה תשתתף בתחרות הסופית על התואר נסיכת התפי־רה הישראלית, שייערך השבוע בתל־אביב.

אסתר מדגימה בעצמה את המעיל שזכה

ייעול עבודתה של עקרת הבית

מומחי־ייעול מערב־גרמניים ער־כו באחרונה מחקרים מדעיים על יום־העבודה של עקרת־הבית הגר־מנית ובאו לכלל מסקנה, שאשה מאורגנת־היטב יכולה לעשות את כל העבודה ב־28 שעות בשבוע, בעוד שכיום עובדת עקרת־הבית הממוצעת 68 שעות בשבוע.

המחקר נערך על־ידי מומחי „האיגוד לחקר־עבודה" בדרמשטא־דט, אשר בדק את בעיות משק־הבית במסגרת תכנית הייעול ה־כללית שלו. האיגוד גם טרח לאמן מומחים אשר יוכלו להדריך את עקרות־הבית בהילכות הייעול.

הנה שלוש דוגמאות של אפש־רויות־ייעול שהומלצו על־ידי צוות־המחקר:

א. תליית הכבסים. החוקרים באו לכלל מסקנה כי בפעולה זו, כב־פעולות רבות אחרות, נוהגות עק־רות־הבית להתכופף הרבה יותר מן הדרוש. הדרך הנכונה היא: להוציא את כל הכביסה מן המכו־נה בבת־אחת ולהכניסה לסל, לה־ציב את הסל על שולחן או כסא, כשהאטבים נמצאים בהישג־יד, וכך לתלות את הכבסים על החבל.

ב. ניקוי הלונות. אל תבזבזי שלושה־רבעים של מרצך על הע־ברת מטלית־הניקוי בעיגולים על פני השמשה, תחת זאת העזרי בכוח משיכת־האדמה ונקי את ה־חלון במשיכות אחידות מלמעלה למטה. אם יש צורך אפשר לעשות אחרי־כן פעולה שיטתית דומה גם מימין לשמאל.

ג. עריכת שולחן. החוקרים מצאו כי עקרת־הבית הממוצעת מנצלת מעט מדי את ידה השמאלית. לכן הם ממליצים, כי תציבי את כל הכלים הדרושים על גבי שולחן־תה, תסיעי אותו אל שולחן־האוכל ותשתמשי בשתי ידיך כדי לערוך את השולחן.

פיסיולוג־העבודה פרופ' מילר־לימרות ממינכן מצא, כי מרבית עקרות־הבית צורכות יותר אנרגיה מאשר פועלי־בניין. אחת הסיבות לכך היא, שרובן עובדות תוך כדי עמידה במקום אחד. אולם מחזור־הדם של האשה אינו בנוי לשם עמידה ממושכת. עמידה במקום אחד, מסביר מילר־לימרות, היא שימוש „סטאטי" בגוף ואילו הלי־כה היא פעילות „דינמית". לכן מציע הפרופסור שעקרות־הבית יתכננו את יום־העבודה שלהן שיכ־לול עבודות הנעשות בעמידה וכ־אלה הנעשות בהליכה, למשל. רצוי לחלק את הגיהוץ לשנים — חלק לפני ההליכה לקניות וחלק אחריה ואין לעמוד ולגהץ בהמשך אחד במשך שלוש שעות.

אחת הבעיות החמורות ביותר היא, שעקרת־הבית הממוצעת נו־הגת צניעות רבה לגבי ציוד ל־ייעול עבודתה. במקום שגבר יד־רוש סולם תסתפק עקרת־הבית בה־צבת כסא על גבי שולחן.

פרופ' סטובלר מן המרכז הפד־ראלי של גרמניה לחקר כלכלת משק־הבית אומר, כי יש נשים המרגישות צורך להתנצל על שהן מוכנות להיעזר במתקנים של ה־עידן התעשייתי. „חיי המשפחה לא נפגעו בכל צורה שהיא משום שחדלנו לשאוב את מימינו מן הבאר", אומר המלומד הגרמני.

ריגה כמוקד

(המשך מעמוד 7)

דיבור האידיש — גם זה בהרבה מעבר לאחוז שברוסיה האירופית.

על רקע זה מובן, כי יהודי לט־ביה וליטא חזרו אחרי המלחמה להיות זירה טבעית להתעוררות לאומית ולתסיסה המכוונת לעלייה לישראל. אולם במשך כ־20 שנה אחרי המלחמה ויותר שררו באיזור זה תנאים מיוחדים שבלמו תנועה זו ופריצת המאבק אל פני השטח. השלטונות הסובייטים המרכזיים, במאמץ לשילוב „השטחים החד־שים", נתנו בהם יחס קפדני ו־חמור במיוחד; תקופה אריכה היו האזורים הללו, כולם או חלקם, נתונים בניתוק גמור. שהכניסה אליהם אסורה לא רק על תיירים זרים ומבקרי־חוץ אחרים, אלא גם על מבקרים מרוסיה עצמה. האווירה הקודרת של הבדידות והניתוק ב־מקומות הללו, אשר בהם נטבחו אחי היהודים בעת הכיבוש הנאצי, וההמוה על־ידי האנטישמיות הלט־בית שגברה עוד יותר בהקשר ל־שנאת בני העם הזה לרוסים, ה־שליטים החדשים שזוהו עליהם גם כ„יהודים"; ואנטישמיות זו, ש־קצרה את קצירת המחריד כאשר רוצחים לטביים עשו את מלאכת הנאצים בעת הכיבוש. עלתה עתה למישור חדש כאשר הפקידות ו־המשטרה הלטבית שואבת סמכותה מן המשטר הסובייטי. בתנאים אלה ישבו יהודי ריגה עד ראשית שנות ה־60 בנסיבות, שאיפשרו להם רק לעתים רחוקות לצאת למאבק על זכותם הלאומית.

אולם בכל שנתרופף הניתוק מ־העולם החיצוני ובכלל זה הניתוק מהדיכויים היהודיים ברוסיה בנפש, החלו להופיע דווקא כאן הניצנים הראשונים של רוח ההעזה. ביקורי אמנים ישראליים נהיו לחיזיון של נהירת המוני יהודים, צעירים וקשי־שים, עד כדי התכתשות עם המש־טרה; אירועים יהודיים נהיו ל־מוקדי פעילות גלויה. האנטישמיות הלטבית, שזכתה תמיד למענה תקיף בתקופת העצמאות שלפני המלחמה, עד כדי תגובה גופנית במקרים של עלבון מילולי, שוב חדלה להפחיד ולהרתיע מנקיטת עמדה לאומית־יהודית באה ונמרצת — וזאת בכל שנתחזק מעמדם האי־שי של היהודים בתחומים שונים והמוצא היהודי עלה מעלה בחינוך והשכלתי. ובכל שהאנטישמיות ה־לטבית והדיכוי הלאומי הרוסי־ה־סובייטי הגבירו את רצון העלייה, כן זכה רצון זה לגיבוי מן המסורת היהודית הלאומית מלפני המלחמה, התחושה הלאומית העמוקה שלא הלכה לטמיון בשנות הגלות ברוסיה פנימה.

אין תימה בכך, כי לגבי ציבור יהודי מיוחד זה היוותה מלחמת ששת הימים מיפנה אדיר, שהעלה את גאוותו וכמיהתו הלאומית ל־רמה נוספת; וכי דווקא כאן, וב־עיקר בריגה, הביא המסע האנטי־ישראלי הסובייטי, על שקריו ו־השמצותיו ועל עידוד האנטישמיות שבו, להיפך הגמור מזה שהיתה מגמתו. על רקע זה עלתה ריגה לאחד המקומות המרכזיים במאבק העלייה של יהודי ברה"מ.

א. זיד

(המאמר הבא: התעוררות יהודי מוסקוה ולנינגראד)

מכתבים למערכת

על פער כלכלי וחינוך חברתי

לאחר קריאת מאמרו של י. בך אהרון על „הפערים המאיימים על שלמות היישוב", נראה לי כי מוטב שנמעט בשימוש במונחים של פער וקיטוב כלכליים. הבעייה היא חבר־תית. לא פחות מאשר כלכלית. קשה להעלות את רמת־החיים של אותו חלק באוכלוסיה הישראלית הנמצא בתחתית הסולם הכלכלי, מבלי שיחולו שינויים במבנה החב־רתי שלו, כגון בגודל המשפחה, ביחס לחינוך ולהשכלה, בהרגלי בריאות, בהרגלי עבודה, דיור, תזונה ועוד.

מענקים כספיים למשפחות מרו־בות ילדים, חינוך חינם, ביטוח בריאות מקיף, הקמת שיכונים זו־לים ועוד הם חשובים כשלעצמם, אלא שהם מעמעמים כפתרונות מאולתרים לטווח קצר.

כדי לחזק את שכבות האוכלו־סייה החלשות מבחינה כלכלית ו־להעלות את רמת חייהן, יש לחולל שינויים מרחיקי־לכת במבנה החב־רתי שלהן. סבורני שאפשר להגיע לכך בעזרת חינוך חברתי עיקבי לבני כל הגילים בכל המוסדות החינוכיים, החברתיים, ובכל הקבו־צות החברתיות (כולל משפחות, מקיפות־מגורים, איגודים־מקצועיים, מפלגות ובתי־כנסת), כך ילמדו לנ־צל בדרך חיובית את האפשרויות שנותנות להם חברה מודרנית דמו־קרטית.

לצורך זה דרושים, לבד מאמצ־עים כספיים, גם צוותים של מחנ־כים שיוכשרו לתפקידם וה החי־נוך החברתי בצה"ל יכול לשמש כדוגמה לאפשרויות הקיימות ב־תחום זה.

משה ברלינר

מדוע לא ב„דבר"?

במכתב מ־21.2.71, המתייחס לרשימתו של נחום ברנע „עליית המטונה ונפילתו" — בא ד. זכאי להגן על קוראי „דבר" ש־בענשו על חטא שלא חטאו ומודע „שכל מי שקרא את מאמרו של נחום ברנע... יודע כי מקומו הנ־כון" בשבועון המסדיב. לדעתי, המאמר היה טוב, ומה שחשוב יו־תר: אני רואה בו תעודת כבוד לעתון. לדעתי, „דבר" כיום הוא העתון היומי העברי הטוב ביותר, אלא שמשיחות ומויכוחים רבים בעת שירותי בצבא ובאוניברסיטת חיפה (בה אני לומד כעת) אני יודע, שדעתי יוצאת־דופן. צעירים רבים רואים ב„דבר" את סמל ה־שמרנות המפלגתית ומתייחסים אליו מראש, בלי לקרוא את הע־תון, כאל „עושה קול אדוניו". מן הראוי שיקרא ד. זכאי שנית את רשימתו של י. גוטהלף „לדרכו של העתון" (26.6.1970), בה מודה עורכו הקודם של העתון, כי תד־מית זו איננה בבחינת עשן בלי אש וכי גם לעתון עצמו יש חלק בכך.

הדבר שפגע בעתון היתה המגמה הלא־בריאה עד לפני שנים לא־רבות, שבאה לידי ביטוי בהעדר ביקורת בהצגת הדברים וביחס ל־הנהגת המדינה. אינני מערער על חלקו המכריע של בן־גוריון בה־קמתה ובביסוסה של המדינה, אך אי־אפשר להתעלם מכך שב.ג. נטה בתקופה מסויימת לנקוט אמצעים פסולים, לדעתי. מבחינת יחסי־ אנוש. רשימתו של נחום ברנע עו־סקת במקרים ספציפיים ובאנשים מסויימים, ואילו טיעונו של ד. זכאי הוא סתמי. כללני ואינו מבהיר אם והיכן טעה העתונאי.

מעלתו העיקרית של „דבר" היא במספר הגדול של עתונאים מהל־גים הכותבים בו, ונחום ברנע הוא רק אחד מהם. מעלה זו משתלבת בשנים האחרונות במגמתם של ה־עורכים לתת לעתונאים להתבטא כרצונם, ועם כל ההערכה לביצו־ריה ולפופולריותה של העורכת ה־נוכחית, נדמה לי שאי־אפשר שלא להזכיר את יהודה גוטהלף שטיפח בשקידה את הפתיחות והסובלנות בהן מתברך „דבר" עתה.

גלעד דותן
חיפה

דרגת השכר של עובדי המשביר לצרכן

בקשר לדברים שפורסמו בעתו־נים ביחס לדירוג החדש ברשת בתי הכל־בו של המשביר לצרכן, אנו רואים צורך להעיר:

1) ההסכם הקיבוצי החדש מה־וות הישג רב חשיבות הן לעובדי המשביר לצרכן והן למוסד. הוא מאפשר לציבור העובדים התקד־מות המבוססת על נסיון בעבודה, השתלמות מקצועית והישגים במי־לוי התפקיד ולא עוד העברות מ־דרגה לדרגה כתוצאה מלחצים ו־מו"מ מיגע.

2) ההסכם יוצר מסלול של הת־קדמות טבעית לעובדים ומהווה מנוף לעידוד ציבור העובדים ל־השתלם ולהתקדם במקצוע. המשביר לצרכן מצדו יעודד לפי הסכם זה התקדמות זו ע"י עזרה ממשית ב־השתלמות, לימוד שפות, רכישת ידע וכו'.

3) פתרון מכלול הבעיות של ההתקדמות במקצוע. במסלול שנוצר עם חתימת הסכם זה, יהווה גורם מדרבן בשיפור השירות לציבור.

4) ההסכם החדש פותח בפני ה־משביר לצרכן אפשרויות לגייס ל־שורותיו ממלאי תפקידים מינהליים ומקצועיים בכירים. במצב השורר בשוק אין המשביר לצרכן מסוגל לעמוד בתחרות בשטח זה עם השוק הפרטי בכל הנוגע לתנאי השכר של בעלי תפקידים אלה.

5) מערכת השכר במסגרת ההס־כם החדש נקבעה לאחר מחקר וני־תוח ביחס ליותר מ־100 עיסוקים והגדרה מדוייקת של התפקידים ומסלול ההתקדמות בכל אחד מהם; דבר זה בוצע ע"י אנשי מקצוע ב־יסודיות רבה וזכה להערכת אנשי המשק והאיגוד המקצועי.

6) ההסכם הקיבוצי החדש מה־ווה מסגרת לארגון כח־האדם ב־משביר לצרכן אשר תתרום בעתיד תרומה חשובה לפיתוחו של המוסד ולקידומו של ציבור העובדים. על־יות השכר השנה לא תחרוגנה ב־שום פנים ממדיניות השכר של ה־ממשלה וההסתדרות.

„המשביר לצרכן"
המחלקה ליחסי ציבור

הזמנה לשר השיכון

ציפיתי לתוכנית „מוקד" בליל חמישי, בה חזר שר השיכון על הטענה, כי לא הופקעה בירושלים לצרכי שיכון שום אדמה חקלאית או אחרת שבעליה מתפרנסים ממ־נה. מאחר ואין זו הפעם הראשו־נה שהשר מעלה טענה זו, ויוע־ציו ממשיכים להטעות, הנני מז־מין את זאב שרף לטיול קטן של יותר מ־30 דקות (ממשרדו בירושלים וחזרה אליו), כדי להר־אות לו את מאות הדונמים של מטעים, כרמי־זיתים ומתבצות, שהופ־קעו להקמת שיכונים מתרבים בגדה המערבית. אשר כל פרנס־תם על קרקע זו. איש לא טרח להציע לבעלי אדמות אלה מקור פרנסה אחר. היואיל שר השיכון להענות להזמנה זו?

גדעון ויגרט
ירושלים

תשובה עיסקית

בתגובה על דברי חברי־הכנסת, מ. סורקיס וי. תמיר, אשר מחו על התכנית להקים תחנת־דלק על המגרש של גבעת הכנסת, כיון שהיא תכער את המקום, אמר ראש העיר טדי קולק, כי באין לו 100 אלף ל"י לנטוע גן, הוא יקים תחנת דלק.

אכן, תשובה מאד עסקית ויצני־ית, אך וודאי לא ממלכתית ולא לאומית. האומנם, הכסף יענה את הכל.

אני פונה לכל שוחרי ירוש־לים היפה, שמראה גבעת הכנסת יקר להם, למחות על תכנית זו ולנקוט את כל הדרכים והאמצעים כדי למנוע מימושה.

ולראש העיר יורשה לי להעיר: אילו השיקול הכספי היה בעינינו עיקר, לא היינו אני ועוד אלפים ורבבות כמוני באים לארץ לפני יותר מ־40 שנה ומדינת ישראל לא היתה קמה כלל.

אפרים דקל
כפר ויתקין

בבית משפט המחוזי בתל־אביב־יפו

תיק עזבונות 762/71

בענין ירושת המנוח יצחק יונ־גרייס ז"ל שנפטר בתל־אביב ב־יום 26.1.71, כ"ט טבת תשל"א, והמבקש מאיר יונגרייז, מרח' בן־יהודה 228 תל־אביב, ע"י ב"כ עו"ד זאב ברעם מרח' שמריהו לוין 5 תל־אביב.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית־המשפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוח הנ"ל, והנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח, והרוצה להתנגד להכרזה, שהגיש, תוך חמישה עשר יום מיום פר־סום הזמנה זו התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

המועצה לארץ ישראל יפה — ועד סניף המורים ת"א

מזמינים את ציבור המתנכים

לסימפוזיון בנושא: חינוך לערכי יופי ברשות הרבים וברשות היחיד

בהשתתפות:
אריאל עמועד, מ"מ ראש עיריית ת"א—יפו
רפאל בלומנפלד, אדריכל
חבר ועדת העיצוב של המועצה
אריה דביר, אדריכל נוף
חבר הועדה לשיפור הנוף של המועצה
רינת קלמן — נציגת צבור המתנדבות

תמנחה:
יצחק ליבני,
יו"ר ועדת חינוך והסברה של המועצה

דברי פתיחה:
שושנה צחורי, יו"ר ועד סניף המורים בת"א

מחר, יום שלישי, ה' באדר תשל"א, 2 במרץ 1971, בשעה 8.00 בערב

בבית המורה, רחוב שטראוס 8 תל־אביב

צבור המתנכים מוזמן לקחת חלק פעיל בדיון.

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף הבצוע

מכרז מס' 71/1246

החברה מזמינה בזה הצעות לבצוע עבודות כבישים בתחנת הכח באיזור תל־אביב.
פרטים וטופסי המכרז אפשר לקבל תמורת תשלום של 60.— ל"י במשרדי אגף הבצוע, רח' מקוה ישראל 5 תל־אביב, בין השעות 09.00—12.00, עד יום שלישי 9.3.71.
הצעות תתקבלנה עד יום שלישי, 16.3.71 שעה 12.00.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

מדינת ישראל

מרחב תכנון מיוחד דימונה

הודעה בדבר אישור תכנית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המיוחדת לתכנון ולבניה דימונה החליטה לאשר שינוי/תכנית מתאר מקומית/מפורטת מיוחדת) הנקראת: תכנית מפורטת מיוחדת מס' ת/4/14/14 — אזור תעשיה ומלאכה — דימונה, שהודעה על הפקדתה, ביחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה ב־ילקוט הפרסומים מס' 1593 מיום 15.1.70.

התכנית בצורה שבה הועדה המיוחדת אישרה אותה, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המיוחדת במשרד השיכון, הקריה, תל־אביב, ובמשרדי דימונה וכל המעונין, רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. אריבי
יו"ר ראש הועדה המיוחדת לתכנון ולבניה, דימונה

24.2.1971

שבוע לבן - כל המצעים והמגבות של אתא בהנחה
החל מיום ראשון, 21 לפברואר עד יום שישי, 5 למרץ 1971.
אין חשש להתכווצות - כל המצעים נושאים תוית SANFORIZED®

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

טלוויזיה

* 19.30 — „צליל ותנועה" — הפעם „לימבו" — פנטסיה אב־סטראקטית לקבוצת רקדנים בפיזמון אלקטרוני־חזותי־שמיעתי. הכוריאוגרפיה של אלווין ניקולייס.
* 20.20 — „השעה השלישית" — בחלק הראשון יוקרן סרטו של אוטו פרמינגר „האיש בעל זרוע הזהב" עם פרנק סינטרה. בחלק השני — יערך דיון בנושא הסמים.

רדיו

* 18.10 — „אנשי מעלה בחסידות" — התכנית תיוחד לפשוטי העם בחסידות, ובה סיפורים של הבעש"ט ותלמידיו, כיצד הם היום מקרבים את פשוטי העם להחסידות ולמקורות ישראל (ע).
* 22.05 — „שביט וכוכבים" — עדנה שביט מארחת את הזמרת והמלחינה דבורה זבקין (צ).
* 23.05 — „אמות" — במגאזין הספרותי הפעם שיחה בין שלמה גרודזנסקי ופרופסור קלוד ויזיה על מפגש בין שתי המזרות — הצרפתית והאנגלית. וכן שיחות של פרופסור דוד פלוסר, אברהם יבין ועוד (צ).

קולנוע

בירושלים

* „הקיץ שחלף" סרט על בעיית הנוער האמריקאי, שעלילתו מתרחשת בתלך ריק של גיל „בוריגני" על אי אקספלוסיבי. הבעיות אמיתיות. הגיבורים חיים. וההסתכלות היא כנה וכשרונית. הפגם העיקרי מעבר בלתי־אמין מדקות התסכלות לדראמה קיצונית. הפורצת את המסגרת.
* „ז'יל וג'ים" (סמדר) — אחד הסרטים הטובים ביותר בשנות השישים — סיפור רגשי גדוש תוכן ואוירה, לעתים מזעזע, של זוג חברים ואשה שבאה להפריד ביניהם. האשה אינה דמות רגילה, אלא „אסון־טבע". בימוי מעודן של טריפו ומשחק נהדר של הגיבורים.
* „המסעדה של אליס" (רון) — הביטוי הטוב ביותר, עד כה, ל„יציר ההיפיס" — עם השמחה והעצב. עד כדי השיבולות ופראנגלית גם יחד — תיאור אנושי, חם וכובש.

בתל אביב

* „נשים אוהבות" (סטודיו) — עיבוד רציני מעמיק ומרשים של הספר משל ד. ה. לורנס. יש בו לדעתי שלושה פגמים — נקודת השקפה גברית בסרט נשי. נוספתאות קולנועיות מיושנות, המפריעות לזרם העלילה ולבסוף — המגבלה ההיסטורית של העלילה, שהיא קצת מיושנת. עם זאת, לא הייתי מוותר על תענוג ראיית הסרט.
* „אני אוהב את אשתי" (אלנבי) — קומדיה על נושאים עצובים מאוד — גורלו של זוג נשוי ויעדו של אדם... החלק הראשון עשוי בצורה מרשימה ומרתקת. אחר־כך: הקצב מתדרדר. ובכלל — ההזדהות עם גיבור המרוויח 70 אלף לירות בשנה היא קשה ביותר...
* „הבתולה והצוענים" (גורדון) — ביטוי־אוירה מצוין, גם אם סטטי וגם מדי מבהיר התוכן לנובלה של ד.ה. לורנס בקולנוע.
* „יומן אינטימי של אשה נשואה" (הוד) — סרט אמריקאי קובע במתיחותו וכנותו על הווי משפחה זעיר־בורגנית במשבר. המסקנה, כל מה שתמצא — לא שונה ממה שיש לך... הופעה מדהימה של קארי סנודגרס בתפקיד הראשי.
* „הקרב על נהר נרטווה" (מקסים) — סרט־מלחמה יוגוסלאבי מהיר, קצוב, מרתק ושטחי מבחינה אישית, גם אם מעמיק מבחינה סוציאו־פוליטית והיסטורית. הכוכבים הגדולים שלו משמשים ל„ביסוי" מסחרי בלבד.
* „בלדה לאיש המערבי" (אסתר) — האמן המודרני האכזר של המערב הפרוע סם פקינפא מביא לנו בפעם הראשונה בקריירה שלו סרט קומי מבהק, סוריאליסטי, מזהיר, מבלי שאמת החיים תיפגם — הסרט הוא עליו. אך המציאות הרבה פחות.
* „מקסיקו 70" (בן־יהודה) — המלצה בלב חצוי — סרט ספורטיבי שכובש אותך רק בהיקף שלו — מי שלא היה „שם", ימצא כאן משהו. אלא שאין לו מימד קולנועי, פרספקטיבה נאותה ואיזון מתקבל על הדעת. המרתק והמפורסם ביותר — משחק הגביע האחרון בראזיל — איטליה.
* „ווטרלו" (פאר) — סרט מפואר, מרשים ויפה, עם משחק מעורר של כריסטופר פלאמר — מנותק לחלוטין מהרקע ההיסטורי, אף מהאירועים שקדמו לקשר — גם אינו מגיש תמונה כללית מתקבלת על הדעת של המעמד עצמו.
* „חוות החיות" (פריז) — סרט מצוייר־ארוך על פי ספור של אורוול, המציג בהומור ארסי וכמעט פראגי את יחסי הכהונות בפוליטיקה של היום.

חיפה

* „המתבגרים" (חן) — צילום מגוזם אך כן ומשכנע של הנעשה כיום בקאמפוס האמריקאי הסוער — כל זאת מנקודת־ראות של „הרוב המתון" שגם הוא לא מעט מתוסכל.
* „פאטון" (אורון) — ביאוגרפיה כנה של מצביא גדול ומתוסבך. סרט עשוי באיזון עדין ויפה. הטביע את הגיבור ותקופה, שיש בו הופעה מדהימה בכוחה של ג'ורג' ס. סקוט.
* „הם יורים גם בסוסים" (מירון) — דראמה מזעזעת של שנות השלושים. של השפל — בהדגמה מקורית ומרתקת של ריקוד מאראתוני. בו מופיעים המשתתפים כעדר בקר עד לא. אוירה נהדרת, משחק מעולה. אך החלל הריק של העלילה, המנותקת מהרקע החברתי הרחב מסתית מערכה.
* „מ.א.ש." (אמפיתיאטרון) — פירוש ראשי־תיבות — בית חולים צבאי כירורגי נייד — הכוונה לצבא האמריקאי בימי מלחמת קוריאה. זוהי גרוטסקה פראית על המלחמה, משעשעת ומבעילת (בבחינה!) כאחת, שאינה מרחיקה לכת מבחינה רעיונית — הרופאים המתלוצצים על חשבון הכל הם באמת ראויים לאמון מלא — גם אם הם הניגוד המוחלט לצבא.
* „הנערה מהמיסיסיפי" (גת) — טריפו סוג ג' — אבל תמיד, תמיד ראוי להתכבד!
* „ווטרלו" (אורלי) — ראה „פאר" תל־אביב.

תיאטרון ובידור

* „פר גינט", תל־אביב („הבימה") — מחזהו של הנריק איבסן, בבימויו של יוסי יזרעאלי, עם יוסי בנאי בתפקיד הראשי.
* „הבאכאי", תל־אביב („הקאמרי") — מחזהו האחרון של אוריפידס, בעיבודו ובבימויו של אריה זקס, המטפל בפולחנים האכזריים והארוטיים של דיוניסוס.
* „המלך איבי", תל־אביב („הקאמרי") — מחזהו של אלפרד ז'ארי המתאר את שלטונו האבסורדי של הטמטום, כשהוא משולב בתיאבון בלתי מוגבל לכוח. בבימוי שמואל בונים. משתתפים זאב רווח, דבורה קידר, ואחרים.
* „הכלה המכורה", תל־אביב (האופרה) — יצירתו של סמטאנה, בהשתתפות סולנים ישראליים ובאלט האופרה הישראלית.
* „הכסאות", ירושלים („הבימה") — מחזהו של יונסקו בבימויו של דוד לוין, עם לאה קניג ושלמה בר־שביט.
* „הרופא וגרושתו" ו„פרקי חיים", ירושלים („המרתף") — שני סיפורים של עגנון שהמחיז וביים יורם פלק.
* „סוף משחק", חיפה („התיאטרון העירוני החיפאי") — מחזהו של סמואל בקט בבימויה של נולה דילטון ובהשתתפות אהרון מסקין, רחל דובסון ואחרים.
* „מנדרגולה", הדרה („התיאטרון העירוני החיפאי") — הקומדיה של ניקולו מקיאוולי, הפוליטיקאי השנון והעלמומי. עיבד יעקב שבתאי. ביים מייקל אלפרד.
* „בשפל", יפעת („הקאמרי") — הפקה משותפת עם התיאטרון העירוני החיפאי. מחזהו של מקסים גורקי, המתאר קבוצת אנשים שהגורל זימן אותם יחד באכסניית לעניים.

גנרל קיי

(המשך מעמוד 7)

והתפתחות, יטבע הדבר ביציבותו של המשטר בסייגון.

קי: לתקוף את הצפון

עד כה שמרו האישים הפוליטיים והצבאיים בדרום־וייטנאם על שתיקה. רק סגן־הנשיא קי, שיודיע כנראה בחודש הבא על מועמדותו לנשיאות, הכריז בימים הראשונים לפלישה ללאוס, שפעולה מעין זו היא חרבת שוהר — אלא אם כן תנוהל עד הסוף. כלומר אם הפיקוד יהיה מוכן לתקוף את וייטנאם הצפונית עצמה. הנשיא תיא הכריז אמנם על פעולה „מוגבלת בזמן ובמקום". אך איש לא התייחס לכך ברצינות יתירה, על כל פנים לא קציני צבא הדרום. אבל עתה, נוכח הקשיים, אפשר שבאמת יצטמצמו ממדי הפעולה. בעיני אנשי הצבא יהיה כבר גם בכך משום אכזבה ראשונה.

אם המפקדים לא יהיו מוכנים להשלים עם המצב, עשוי הגנראל קי להיות לנושא־דברם של אנשי הצבא הבלתי מרוצים.

אם הפעולה לא תיגמר בהצלחה, יעמוד המשטר לפני קשיים חדשים, בעיקר מצד תומכיו של גנראל מינה, שגמור עמו, כנראה, להציג מועמדותו בבחירות לנשיאות. על אף האהדה שהצליח לרכוש, אין „מינה הגדול" מסוגל עדיין להיות יריב מסוכן באמת לנשיא תיא. אך כשלון המיבצעים הצבאיים היומרניים יחזק ללא ספק את מעמדו.

לא יהיה זה מפתיע אם האישים הפוליטיים בסייגון יפרו את השתיקה, שהתעטפו בה עד כה, כלפי הפעולות בלאוס. הסטודנטים ואפשר שגם כמה חברי פרלאמנט וקבוצות דתיות (הבודהיסטים, בראש וראשונה) יחלו ודאי בימים הקרובים להשמיע דעתם, בתנאי שהמצב הצבאי לא ישתנה במהרה לטובת וייטנאם הדרומית.

אם יזכה תיא בהצלחה, ולו יחסית, בלאוס, יוכל שוב לסמוך על תמיכת הפיקוד הצבאי. אשר לנשיא ניקסון, הוא יוכל להכריז על שלב חדש בפינוי הכוחות האמריקאיים בלי לעורר דאגה רבה מדי בסייגון. משמע, גנראל תיא יוכל לגשת לבחירות כשלפניו מירב הסיכויים — מפקדי הצבא לא יתמהמהו להתייצב מאחורי מועמד שוואשינגטון מאצילה עליו ברכתה.

אם כי הקלפים עדיין לא נגלו, אין עוד להתעלם מאפשרות של הבוטה למחצה בלאוס, סבור הכתב הצרפתי. אם כך יפול דבר, תהיה מערכת־הבחירות פתוחה וגלויה יותר.

אי־אפשר לומר עדיין אם הנשיא תיא משחק בלאוס על קלף הבחירה מחדש, אך רוב המשקיפים תמימי־דעים כי תוצאות המיתקפה בלאוס יקבעו את גורלו של המשטר — מסכם כתב „לה מונד" את המצב.

תקליטים

מאת זאב רב־נוף

גם פשטות יכולה לכבוש

(„קופלאנד מנצח על קופלאנד"; ס.בי.אס.)

מי שסבור כי רק מוסיקה מודרנית מסובכת עשויה לכבוש את אוזני של המאזין, טועה. על כל פנים אני איני סבור כן (בלי לפגוע, כמובן, בכבודה של המוסיקה המסובכת). לפני תקליטו של אהרן קופלאנד, המנצח על ארבע מיצירותיו הקצרות. קופלאנד הוא מלחין מודרני, שהכריז כבר לפני שנים רבות כי מצבו של מלחין בתקופת תרבות ההמונים הוא מאוד־מאוד עדין. עליו לתמרן בלי קץ — להיות פופולארי בלי להקריב לשם כך את נכסי האמנותיות. המשימה נראית כבלתי־אפשרית. אך קופלאנד, יכול לה בהמשיטו את המבנים והעיבודים של יצירותיו בלכתו אחרי לחנים עממיים ובשאבו השראה רבה מקצב הג'אז. את יצירותיו קיבלו יפה ההמונים והמבקרים גם יחד.

שלוש מתוך היצירות הכלולות בתקליט יש להן מכנה משותף. המוסיקה היא „פרוגראמאטית", נכתבה למטרת מסויימת. „העיר שלנו", מבוססת על המוסיקה שכתב קופלאנד לסרט בעל אותו שם (1940). „העיר השקטה" — על מוסיקה שכתב קופלאנד להצגת תיאטרון בעלת אותו שם (1940) ו„פתיחה של מרחב פתוח" נכתבה לקונצרט חורף מיוחד של תלמידי בית־הספר למוסיקה ולאמנות בניו־יורק ב־1938.

אהרון קופלנד

„שתי יצירות למיתרים ולתזמורת" (1923—1928) אף הן שופעות ופשטות במהותן.

בכלל, זהו קופלאנד אופייני, בעל שורשים עמוקים ונוסטאלגיה רבה וקצב מהיר. ואיננו שוכחים אף לרגע כי לפנינו מלחין מבריק ומקורי גם יחד. אותי על כל פנים הוא כבש לחלוטין. אך למען ההגינות עלי להודות כי אני מחסידיו המושבעים.

„גלגולו של ניגון" (ישראדיסק) — תקליט על־פי ההצגה בעלת אותו שם שביים פיטר פריישטאדט. התקליט ביסודו הוא מעין שיטוט עממי על פני מוסיקה יהודית. עלי לציין כי לאחר שקראתי את דברי־ההסבר של הרב שמואל־כהן אבידור על גבי המעטפה, ציפיתי ליותר „מסורתיות" בבחירת הרפרטואר. מסתבר כי מרבית השירים הכלולים כאן נכתבו על־ידי מלחינינו הצעירים (אמנם על־פי קווים יהודיים מסויימים) ורק חלקם הקטן שייך ל„היסטוריה", בדרך כלל להיסטוריה „מודרנית" לכך די. איני בא בטענות — השירים יפים ותוססים, יהודיים ללא ספק, אך בגלל ההקדמה ציפיתי למשהו אחר.

העיבודים המוסיקאליים והביצוע הם משל דוד קריבושי והוא מעבד בחסד. כבר אמרתי כי חותמו האישי לעתים מודגש מדי ביצירותיהם של אחרים. גם בתקליט זה מורגש „נוסח קריבושי". הדבר מסייע לכך שהמוסיקה תיקלט בקלות באוזנו של בן־ימינו, אך לעתים מתעוררת מין תחושה של קור — כאילו לא הכל בא דווקא מהלב, כאילו גם המושג „מופע" ממלא כאן תפקיד. לא לכך בוודאי התכוון הכהן־אבידור.

„להיטי המחזמר" (אר.סי.איי.) — זהו אחד מסידרת התקליטים של „פעולת־סטראו" שכבר כתבנו עליה. אחד הנימוקים לפרסום הסדרה — הצליל הסטראופוני המשוכלל הנע ללא הרף בין הרמקולים. מובן שאופי הלחנים המושמעים מסתרס בשל כך, והם הופכים במידה מסויימת להתהטוט טכני. שוב מופיעה בתקליט תזמורתו של סיריל אורנאדל. הטעם במבחר להיטים ממחזות־זמר שונים. הצליל נעים, משתפך והעיבודים „שאמפאניים". כמוסיקת־רגע משוכללת זה מצויין, אך לא כדי להכיר את היצירה או לרדת לעומקה.

דוד קריבושי

„שבת־שלום, ילדים" (סי בי. אס) — תקליט קטן ונעים שיוצעים לילדים את השבת בביצוע טוב טעם. ימה ירקוני ויהורם גאון מגישים מספר שירים מסורתיים, כשמצורפים לכך גם קטעים משל ביאליק ומשל המוטיקה של סטוצ'בסקי. בולטת הרוממה של הרבנית תות פרנקל שהכינה את השיר „לכבוד שבת".

„שלח את עמי" (ישראדיסק) — תקליט קטן של יהדות הדממה, מבוצע, מתורגם ומעובד בידי זמירה חן. יש בשירים כוח רב, עקשנות, אהבה וגעגועים וגם דמה מוסיקאלית נאותה.

ספר חדש

מאת ג'פרי ויגודר

ידיעה — צורך הבנה

אחרי מלחמת ששת הימים החלה הציבוריות בישראל לגלות מחדש עניין בשומרונים. לבד מ־150 השומרונים המתגוררים בחולון, נפתחה עתה הדרך ל־250 השומרונים שבשכם. לפני כמאה שנה סברו, כי תוך שני דורות לא יישארו עוד שומרונים. ואכן, בראשית המאה ירד מספרם ל־150. סברות דומות בדבר היעלמותם במשך השנים נשמעות גם כיום. אך ביעתיים הם שומרים על מספרם.

ספרו של מונטגומרי על השומרונים שראה אור ב־1907* הוא ספר קלאסי בתחומו. אף כי התקדמות ניכרת חלה מאז בחקר הנושא, עדיין שמור לספר זה מקום בשורה הראשונה של הספרים שנכתבו אי־פעם על נושא זה. בהקדמה מחודשת זו מעדכן את התמונה המבוא מאיר־העיניים של פרופסור האלקין, תושב ניו־יורק לשעבר, שהשתקע בירושלים.

ראשיתה של כת השומרונים כנראה באמצע המאה הרביעית לפני הספירה. אין לדעת, מציין פרופסור האלקין, אם כת זו התגבשה עקב מאורע מסויים או תוך כדי התפתחות הדרגתית. אך התפלגותה משאר היהודים חלה כאשר השומרונים הקימו לעצמם מקדש על הר גריזים, ההר הקדוש להם. האיבה בין היהודים והשומרונים התפתחה עוד בימים הקדומים. אך גירסתו של התנ"ך על כך היא חד־צדדית וכמוה גם האינפורמציה שבספרו של יוספוס פלאוויוס, שמשקף את הדעות הקדומות של זמנו.

היהודים הרסו את המקדש של השומרונים בשנת 125 לפני הספירה ותחושת השנאה הגיעה לגבהה כאשר סירבו השומרונים להשתתף בשתי ההתקוממויות הגדולות נגד הרומאים. במשך הזמן פינתה השינאה מקומה לאדישות. עם השנים איבדו היהודים כל תחושה של מוצא משותף עם השומרונים (אף כי הרבה מהדם החדש שהתערב בעורקי השומרונים לאחר חורבן הבית, נותרו במקום רבים שישבו על מוצאם העתיק). לא נעשו גם כל נסיונות לקיים מגעים משותפים. אף דין־ודברים, היהודים האשימו את השומרונים לא בכפירה אלא בכיתתיות. עמדת הרבנים כלולה בקונטרס שתרגומו האנגלי מובא בספר.

הכתה נודתה כליל מקהל ישראל ב־300 לספירה וגזר־דין זה אושר לאחר מכן על־ידי הרמב"ם. בשנות האיסלאם הראשונות עדיין היתה קהילת השומרונים גדולה למדי. הנשיא בן־צבי מנה במחקרו כ־70 מקומות שבהם התגוררו בעת ההיא.

פרופסור מונטגומרי סוקר לא רק את תולדותיהם אלא גם את שפתם, פולחנם ואמונתם. בדרך כלל נשאר ספרו בר־ערך עד היום. אמנם כיום יש מידע נוסף על שפתם וספרותם של השומרונים, אך כפי שכותב פרופסור האלקין, ספר זה נשאר כ„תמצית מאוזנת לפירוש של תולדותיהם, אמונתם הדתית וספרותם". עד היום לא נגרע מערכו של הספר כמחקר חשוב על הנושא. ראוי שיקראוהו הישראלים, שיחסם לשומרונים אינו משוחרר מדעות קדומות. ידיעה עמוקה יותר עשויה לפתח הבנה רבה יותר.

* „השומרונים" מאת ג'ייבס א. מונטגומרי; מבוא מאת אברהם ש. האלקין; הוצאת „כתב" ניו־יורק.

ירושלים

ערב בעל־פה לספרות ולאמנות

לכבוד המשוררת מרים ילן־שטקליס במלאת לה שבעים, יתקיים מטעם אגודת הסופרים בירושלים והמחלקה לתרבות ולהשכלה של עיריית ירושלים, היום יום ב' (1.3.71), בשעה 8.30 בערב, באולם ע"ש שייבר שבבית אגרון (בית העתונאים), רח' הלל 37, ירושלים. בהשתתפות: המשוררת; האלוף מוטה גור מחבר „פזית הכלבה הצנחנית"; עדה צמח; משה הנגבי; זימרה: הדסה סיגלוב; ליווי באורגן: דני גוטפריד.

הכניסה חפשית. הקהל מוזמן.

האוניברסיטה העברית בירושלים

בית הספר לרפואה של האוניברסיטה העברית והדסה מודיע על הרצאת אורח של פרופ' פ. קרלסון, מנהל המכון לכימיה פיסיולוגית, אוניברסיטת פיליפס, מרבורג, גרמניה על הנושא: ביקורת הורמונלית של ביטוי גנים, היום, יום שני (1.3.71) בשעה 14.00 באולם ג' בבית הספר לרפואה.

החוג לשפה וספרות צרפתית באוניברסיטה העברית בירושלים מודיע על הרצאת אורח של פרופ' פייר דבין מאוניברסיטת [illegible]: סטנדל ופילוסופי מן הטבעי לאתנוסי. ההרצאה (בצרפתית) תתקיים היום יום שני, (1.3.71) בשעה 6 בערב באולם א', בנין לאוטרמן, קרית האוניברסיטה.

אזכרה לאלוף דוד שאלתיאל

יעלו על קברו של אלוף דוד שאלתיאל ז"ל, מחר יום ג', ה' באדר 2.3.71, בשעה 4 אחה"צ בבית הקברות הצבאי הר־הרצל — ירושלים.

תל־אביב

מועצת פועלי תל־אביב–יפו

הנגזות לפועלים; הבימה — יהדות הדממה 3.3 באולם „אלהמברה" ביפו. כרטיסים במועדוני ההסתדרות ביפו ובבית־ברנר.

המחלקה לתרבות — מ. פ. תל־אביב

היום ב־1.00 בבית הספר לילדי עובדים בעיריית ת"א — הרצאת ד"ר פרל פרימור.

ארגון אמהות עובדות

— יד אליהו ב„בית אשכול" רח' בית אירן 9, בשעה 8.00 בערב הרצאת חיים ברץ על גבורת תל חי בליווי שקופיות.

— קרית שלום, ב„בית אבי שלום" ב־7.30 בערב הרצאת יחזקאל שלם על בעיות השעה.

— כרם התימנים בבית ההסתדרות הרצאה על רמת־הגולן בליווי שקופיות בשיתוף מרכז ההסברה.

— בבית ההסתדרות בשכ' התקוה, בשעה 7.00 בערב, פתיחת קורס להתעמלות.

— במועדון מאשה — פינסקר 49 בשעה 6.00 בערב פתיחת קורס לתפירה.

— במועדון דיזנגוף 213 בשעה 5.00 אחה"צ הרצאתו של ביורא רוזן על מקומו של הצעיר הערבי בחברה הישראלית.

— חוג הפיונר הימן — בשעה 7.30 בערב במועדון מאשה — קונצרט בבצוע ילדים מחוננים מ„קרן ערת".

פגישה עם הפסנתרן מישה דיכטר

תתקיים מטעם איגוד המוסיקאים היום, ב' אדר במרס בשעה 10.15 בבוקר במועדון „מילוא" רח' בלינסון 9. הכניסה למוסיקאים וחובבי מוסיקה חפשית.

במועדון וילנה

במועדון וילנה ובית־המלין, ויצמן 30 ת"א מתקיימת הערב הפגישה השבועית. בתוכנית: הזמרת סילביה בנש. הקריין דוד רובוב. ליד הפסנתר ב. מלוות. ההתחלה ב־8 בערב.

אזכרה לעתונאי שמואל סביסלוצקי ז"ל

במלאת 7 שנים לפטירת העתונאי שמואל סביסלוצקי ז"ל, מתיחדים עם זכרו היום, יום שני, ד' אדר תשל"א 1.3.71, בשעה 2 נפגשים ליד שער בית העלמין בקרית שאול.

ביום רביעי, ו' אדר תשל"א 3.3.71 תתקיים אזכרה בשעה 10 בבוקר במועדון הכתבים הפרלמנטריים במשכן הכנסת בירושלים ויוכרז על הקמת קרן מילגות לעתונאים ע"ש שמואל סביסלוצקי ז"ל.

חיפה

מפלגת העבודה הישראלית מחוז חיפה

המחלקה לסניפים

סניף קרית אליעזר — 6.00 בערב — במועדון המפלגה רח' הזית 20 — ישיבת מזכירות.

המחלקה לאיגוד מקצועי

7.00 בערב — בבית המפלגה — החבר משה פליטן — אורי אגמי.

ארגון האקדמאים

תא המהנדסים — 5.30 בערב — בבית המפלגה — ישיבת הנהלת התא.

מפלגת העבודה הישראלית מפלגת הפועלים המאוחדת מחוז חיפה

המערך / מטה הבחירות לאיגוד פועלי הדפוס

הח"ח: א. אגמי — י. סאיריביץ — א. אופנהיים.

תערוכת התנ"ך בנתניה תינעל בסוף השבוע

תערוכת התנ"ך בדפוס ובאמנות שבחסות דוד בן גוריון — תישאר פתוחה באולמי המרכזיה הפדגוגית בנתניה עד יום ו', 5 לח.ז.

במסגרת התערוכה יערך מחר, יום ג', ערב עיון בתנ"ך בהשתתפות הגב' אלן מרשלג וגורי אריה שווה.

בתכנית — הופעת האמנית אורה עידו.

הכניסה חפשית.

חוק התכנון והבניה

רופאים

בתי־מרקחת

הודעות לציבור

כל הארץ

תיאטרון ישראל

האופרה הישראלית

קולנוע

שדורי ישראל

גלי צה"ל

בעריכת אהרן להב

ספורט חובה יונהג בשנת תשל״ב באוניברסיטת ת״א

מאת הדרון טופלר

ועדה מיוחדת, שמינתה על־ידי הוועדה המרכזית של סנט אוניברסיטת תל־אביב, בראשותו של פרופ׳ מורים ...

שפיגל בספסל מול שוודיה

בגל נבחרת ישראל בכדורגל ...

ה״דרבי״ הת״א בכדורסל ייערך ב־16 במארס

מכבי ר״ג — הפועל חולון הערב בגביע הכדורסל

השופט השוויצי עמד לברוא אמש לישראל

שופט הכדורגל השוויצי באפל עמד להגיע אמש ויטול מחר את המשחק בין נבחרות ישראל ו־שוודיה.

באפל הוזמן על־ידי ההתאחדות הישראלית.

כדורעפני נען הפתיעו בליגה

רק שלושה משחקים נערכו ב־מוצ״ש במסגרת המחזור ה־20 בליגה הלאומית בכדורעף. קבוצת הפועל נען, האחרונה בטבלה, הפ־תיעה בנצחונה על קבוצת אליצור ת״א בתוצאה 1:3 (5:15, 11:15, 15:10, 11:15).

קבוצת הפועל בית־זרע/אפיקים ניצחה אמש את קבוצת הפועל עין־זהורש בתוצאה 2:3, אך שתי המערכות אותן ״תשאירה״ אצל יריבתה, קילקלו לה את יחס מע־רכותיה, והפקיעו את סיכוייה לז־כות באליפות.

למעשה רק הפסד של קבוצת הפועל המעפיל שניצחה את קב־וצת הפועל חצור בתוצאה 0:3 (8:15, 5:15, 11:15) יכול להעניק לבית־זרע/אפיקים את תואר הא־ליפות.

* ש״א צולמי בקפיצה משו־לשת באולם קבע בבוקארשט הר־ומני קרול קורבו — 16.64 מ׳.

* קבוצת הכדורגל לגיה וארשה זמן מצרפת נפרוזי במין בתיקו 2:2, לאחר שהצרפתים הו־ליכו 0:2 בתום המחצית.

* שחקני טניס־שולחן ממזרח־אירופה נטלו ארבעה תוארים, מ־תוך חמישה, בטורניר הבינלאומי שנערך בברייטון, אנגליה. בגמר כל־הונגרי, גבר טיבור קלאמפאר בן ה־17 על אישטואן ביוניר. הרומניה מריה אלכסנדרו זכתה ב־פעם הרביעית בתואר זה, כשניצ־חה בגמר את האנגלי־הגרמניה דיאנה שולר.

* במשחק בין־ארצי בכדור־יד, שנערך בפאריס, ניצחה ספרד את צרפת בשיעור 11:13, לאחר שהצרפתים הוליכו 6:7 במחצית.

הוחל בהסרטת ״השוטר אזולאי״

שחקני תיאטרון וקולנוע, כמ־אים ואישי ציבור, התכנסו אמש באולפני ההסרטה בהרצליה להר־מת כוסית לרגל התחלת צילומי הסרט הצבעוני החדש של אפרים קישון ״השוטר אזולאי״, המופק על־ידי בשותפות עם אולפני הס־רטה הרצליה.

את השוטר אזולאי משחק שייקה אופיר ואשתו בסרט היא זהרירה חריפאי.

בין משתתפים בסרט זה אבנר הזקיה, אריה אליאס, גבי עמרני, אפרים סטן ועוד. הצלם הראשי הוא דויד גורפינקל.

בבאי הסרט אפרים קישון, אמר שהתסריט תימשך שבעה שבו־עות. הצילומים יהיו ביפו ה־עתיקה, במשטרת יפו ובאולפני ההסרטה.

בנהלת אולפני ההסרטה בהרצ־ליה, מרגוט קלאוזנר מסרה, ש״השוטר אזולאי״ הוא הסרט הצב־עוני השלישי המיוצר באולפני הה־סרטה בהרצליה. (ע)

עולים מברה״מ — סולנים בקונצרטים לנוער בפילהרמונית

שני עולים צעירים מברית־המו־עצות הברים חדשים בתזמורת הפילהרמונית, הופיעו כסולנים ב־גבעת קונצ־רטי נוער להיינואלדי בקונצרט הראשון לנוער בשנה זו, באמבה ״המסורת של עידוד כשרונות צעירים הציגה התזמו־רת בתוכנית הקונצרט לנוער א־בנה בגנים צעירים; שניים מקו־מיים ושני עולים. הארבעה היו הנגנים מרוסיה יפים בריקו ונפיה יוסיב, והישראלים יגאל פישר ו־שמואל כהן.

על הקונצרט הקרוב לנוער, ב־1 במארס, יוצא מאסטרו פול פאריי והסולן יהיה הפסנתרן הישראלי אריה ורדי. בקונצרט שלאחר מכן, ב־1 באפריל, תשתתף חנה מרון בקריינות ב״פטר והזאב״ לפרו־קופייב. על שני הקונצרטים שכבר התקיימו בעונת זו ניצחו ג׳ורג׳ זינגר וגארי ברתיני, והסולן ב־קונצרט האחרון היה נגן הקלרינט ישראל זוהר.

צמרת ליגות ב׳ גברה על יריבותיה והבוץ

מאת י׳ אבי־שחר

קבוצות הצמרת של ליגות ב׳ בכדורגל לא נכנעו השבת לגשם ולבוץ — וגם לא ליריבותיהן — והוסיפו נקודות למאזן כראש ה־טבלות של ארבעת המחוזות.

מכבי בתים, המוביל במחוז דרום א׳, קצר נצחון־חוץ מכריע על הפועל ראשון־לציון — 0:5. הפו־על רמלה, השני במחוז זה, זכה בנצחון ביתי גבוה על מכבי חו־לון — 1:7.

הפועל אשדוד, הראשון במחוז דרום ב׳, אירח יריב חזק כמכבי רחובות — אך השיג נצחון שלם ו״חלק״ — 0:4.

שערים ללא מענה הבקיעו גם כדורגלני הפועל מגדל העמק, ה־מובילים במחוז צפון א׳, שאירחו את הפועל שפרעם וניצחו בשיעור 0:5. אולם את שיא השערים ב־מחוז ה־18, השמנן לנבחת הפועל קרית־אתא, בהמקום השני במחוז זה, שהביסו את בית״ר נהריה 0:11.

להפועל קרית־חיים, מוביל מחוז צפון ב׳, היתה מלאכה קשה הרבה יו־תר: שחקני קבוצה זאת, השואפים לחזור לליגה א׳ ניצחו רק בשי־עור 0:1 בבית, את מכבי ״תערוך״ נתניה — וגם זאת מבעיטת 11 מ׳ בדקה ה־70. בנצחון זה העלה את קרית־חיים למקום הראשון במחוז ... הפועל רעננה, לא שיחק שלשום. לשתי הקבוצות מספר נקודות שווה (עם הפרש־שערים עדיף לקרית־חיים), אך לזכות רעננה משחק חסר.

צפון א׳

1. הפ. מגדל העמק	18	22:53	32
2. קרית־אתא	17	11:48	27
3. אפיקים	18	21:48	26
4. בית״ר טבריה	18	24:45	24
5. בית־שאן	17	36:36	19
6. בית״ר תל־חנן	18	24:25	18
7. הפ. חצור	18	27:27	17
8. הפ. תל־חנן	18	25:23	17
9. הפועל צפת	17	28:36	16
10. בית״ר עכו	18	29:23	16
11. בית״ר טבעון	18	27:20	16
12. בית״ר ק. שמונה	18	25:19	14
13. קרית־ים	18	45:25	13
14. בית״ר נהריה	18	42:17	10
15. בית״ר מ. העמק	17	43:14	9
16. הפ. שפרעם	18	45:15	9

דרום א׳

1. מכבי בתים	18	10:44	30
2. הפועל רמלה	18	17:47	29
3. כפר שלם	18	19:34	23
4. גבעת־שמואל	18	27:25	21
5. ראש־העין	18	25:28	20
6. בית״ר ר״ג	18	21:21	19
7. הפועל הצפון	17	28:26	18
8. אור־יהודה	18	30:39	17
9. רמת־השרון	18	28:24	16
10. הפ. ג. שמואל	18	29:21	15
11. בית״ר חולון	18	25:21	14
12. מכבי השקמה	17	25:17	14
13. מכבי חולון	18	35:23	14
14. בית״ר בת־ים	18	29:20	13
15. שיכון המזרח	18	37:16	13
16. קרית שלום	18	49:28	9

צפון ב׳

1. קרית־חיים	17	17:47	26
2. הפ. רעננה	16	14:37	26
3. מכבי ז. יעקב	17	32:43	21
4. ג. אולגה	17	21:25	19
5. עפולה	16	15:19	18
6. הפ. בנימינה	17	33:29	18
7. גבעת חיים	16	28:29	17
8. בית־אליעזר	17	23:21	16
9. בית״ר ״דב״	17	24:21	15
10. בית״ר בנימינה	16	22:18	15
11. קיסריה	17	30:19	14
12. מכבי העירון	17	30:24	13
13. תל־מונד	16	30:32	12
14. אבן־יהודה	17	44:25	11
15. מכבי פרדס־חנה	17	47:21	9

דרום ב׳

1. הפ. אשדוד	18	10:43	29
2. הפועל דימונה	17	8:30	25
3. מכבי באר שבע	18	19:36	25
4. בית״ר באר שבע	18	26:43	23
5. מכבי רחובות	18	22:34	22
6. ק. מלאכי	18	17:23	20
7. בית״ר אשדוד	18	25:22	19
8. אופקים	18	18:27	18
9. בית״ר אשקלון	17	27:32	18
10. מכבי אשקלון	18	27:33	15
11. מכבי קרית־גת	17	40:34	15
12. הכבירה	17	24:19	14
13. גינתון	18	44:24	12
14. מרחבים	18	30:16	10
15. שדרות	18	68:18	7
16. מכבי רמלה	18	47:18	6

חוק התכנון והבניה, תשכ״ה — 1965

מרחב תכנון מקומי חיפה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא ״תכנית מס׳ חפ/1344א׳ — הרחבת רחוב קומוי — מל״ל המהוה שינוי

לתכנית מס׳ חפ/145 — ״משק בית שאנן״

לתכנית מס׳ חפ/831 — ״שכון ותיקים ברוממה המזרחית״

לתכנית מס׳ חפ/933 — ״אצטדיון ממזרח לשכונת זיו״

ולתכנית מס׳ חפ/1344 — ״שינוי תוואי והרחבת דרך מליל — בכניסה לקרית הטכניון״,

ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: —

גוש 11199 חלקי חלקות 1—48, 113.

גוש 11200 חלקי חלקות 150—152, 220.

גוש 11201 חלקי חלקות 90, 94—97, 107, 111, 112, 135, 143, 144.

כל מעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

מ. פליטמן

יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה

חיפה

כדורגלני צוהל למראה השער השלישי של שמשון — ברשת מכבי פ״ת — 2:3

בלומפילד — אייכה!

מאת עלי מוהר

אסור לבגוד, כלומר מותר, אבל לא כדאי. השבת במשל התלטתי לנטוש את יציעי המאסיביים של איצטדיון ״בלומפילד״, ולהרחיק לפתח־תקוה. מה יש, נראה את מכבי נתניה, הפועל פתח־תקוה, שתי קבוצות צמרת בעבר, בהווה, ובעתיד? שתי קבוצות המפגינות כדורגל אסייתי מעולה עם שמנים כולטים של לדורגל ברזילייני (בכל ה־קשור לעלית למגרש, תימום, ניתורים קלילים, ״שבוצים, פטלולים).

בקיצור — למה לא לחרוג מן השיגרה, לר־אות פעם איצטדיון ״כפרי״ להאזין לזירגון עי־רוני. הווה אומר — מדוע לא לנסוע פעם לפתח־תקוה, אם־המושבות? וליתר דיוק — למה לא, מה יש, האומנם. וכיצד? ובכלל יש רגליים לדבר, אלא שידבר ראעין בבוקר — הנשם. לא שהגשם יורד — הוא ניתך־שהרתחת, ובגוד — למרות ש־הוא בכלל בארשבעי — ירד גם הוא. אין ש־התגבהר לעזאזל ונסענו.

בדרך היה שטפון. מפלס מי ההתום שפשף את הענינים. אוטן במים — נוסע לאט וגם מש־פריץ. וזה גם טוב לחקלאות. כבר בשלב לח זה התחלו הגעגועים ל״בלומפילד״, זה האיצטדיון המפורסם במערכת־ניקוז המצ׳וכללה.

אחר־כך הגענו ושיתקו כדורגל. תנועת ה־שוחקנים הקשתה על המגרש לפתח את בוצותו הרגילה. אך גם כך נראו הבחורים כעדר רא־מים השוקע בביצות פרהיסטוריות ועורו בצפצים כמיתת אל שחר נעורי־האדם, אל הזמנים בהם עוד לא ידע כדורגל מהו ויהיה שוכב במוטתו בשבת אחר־הצהריים מעוסף ומכורבל בשמיכות.

בעוד שב״בלומפילד״ היו שבעה גולים והיה רובנו וכולם, הרי בפתח־תקוה לא היו שבעה גולים ואף לא רובנו (וכולם).

היה שפיגלר שהופל שוב ושוב ופרש ידיי אי־אונים, כסטלמך בשעתו, היה סיני שפגע בשפיגלר ולכן נפגע ע״י בר ולכן פגע בבאבי ולכן נפגע ע״י צירנוחה וכל זאת לא פגע בעליונתו של השופט איתן שבדיק באותם רגעים הביט מערבה כדי לראות המתקדרים השלמים. קד־רי השמיים. עננים אפורים וזולו מפאתי מערב אל יציעי ההוד־בולין, הרוח נשבה והעלים נשרו. הכהיו הגיע. השופט היה כימי. במכבי נתניה בלטו גול ושפיגלר ובהפועל פתח־תקוה בלטו רוזנטל, ביציע בלטו הטיריות. היה עצוב, ב־שבוע הבא העוב תורח השמש, יפרחו הזמבי־צים, וכולנו נלך ל״בלומפילד״, הדשא עם ירוק יותר. האוירה רוגשת יותר. הדגלים מתנופפים יותר, ההמגנונים מנוגנים יותר, ותבדור עף הרבה יותר גבוה. ובמילה אחת: ״בלומפילד״ לכובן הוא הטוב ביותר, ״באסה״ זה ״באסה״ מה יש לדבר, ובכלל יפו זה עיר אקזוטית.

נדחה משחק הכח ר״ג — הפועל ת״א ליום ג׳ הבא

ועדת הליגה והגביע בכדורגל החליטה אתמול לדחות את משחק הליגה בין הפועל ת״א והכח ר״ג ליום ג׳, 9 במארס.

לפי תקנון ועדת הליגה היה משחק דהוי משבת להתקיים באמ־צע שבוע, ביום ג׳, אך ביוון ש־מחר ייערך משחק בין־ארצי בין נבחרות שוודיה וישראל, ובנבחרת יופיעו מספר שחקנים מהפועל ת״א, החליטה ועדת הליגה לדחות את המשחק ליום ג׳ הבא. באותו יום ייערך גם משחק ליגה בין מכבי ת״א ושמשון ת״א, שהוקדם בגלל נסיעת מכבי ת״א לבאנגקוק.

מחר ייערכו המשחקים הדחויים בליגות א׳

שני המשחקים הדחויים בליגה א׳ צפון משבת ייערכו מחר — על כך החליטה ועדת הליגה והגביע בכדורגל.

הפועל רמת־גן יארח את הפועל בני־נצרת ומכבי יפו יארח את הפועל נתניה.

ועדת הליגה החליטה להעמיד את הפועל אילת מליגה א׳ דרום ל־ועדת המשמעת, משום שלא הופיעה למשחק בשבת עם הפועל מרמורק. הוועדה החליטה להעמיד בפני ועדת המשמעת את הקבוצה למרות שהודיעה מראש, כי בגלל שיבוש סיכות מאולת לא תופיע הקבוצה למשחק במרמורק.

היום דיון בתביעות שופטי ההתאחדות לספורט

הנהלת ההתאחדות לספורט תי־פגש היום עם יו״ר הוועדות ואר־גוזי השופטים בעניין תביעות הש־שופטים להגדלת דמי השיפוט.

באסיפה יתבעו ראשי ההתאח־דות לספורט מהשופטים למתן את דרישותיהם לקראת שנת הכס־פים הקרובה.

בדרך כלל נוטים ראשי ההת־אחדות לספורט להיענות לדרישות השופטים, אך לדבריהם דרישותי־הם המסתכמות ב־100,000 ל״י, יכבידו על תקציב ההתאחדות ל־ספורט.

זימנטל — פידאס 78:86 בגביע אירופה למחזיקות

קבוצת הכדורסל האיטלקית זימנטאל מילאנו, שהדיחה את הפועל ת״א, הבטיחה למעשה השתתפותה בגמר גביע־אירופה למחזיקות גביע, לאחר שניצחה בנאפולי במשחק הראשון ב־שלב חצי הגמר את פידאס המקומית בשיעור 78:86. בתום המחצית הוליכה פידאס 39:41.

זימנטאל הופיעה ללא כוכבה ה־צעיר ג׳ימני, שחלה. את מרבב הנקודות לזכותה קלעו: מאזיני (18), יליצי (18), באריביירה (16) וקאני (12). לפידאס, מחזיקת גביע זה, קלע האמריקאי ויליאמס את מרבית הנקודות — 20.

* המתאגרף הוונצואלי ויני צ׳נטה רונדון בן ה־35 נטל את התואר העולמי במשקל חצי־כבד, בהכניעו בנוקאאוט טכני בסיבוב השישי, את האמריקאי ג׳ימי דופרה.

ההתאחדות תחליט על ״מצב חרום״ בליגות השונות

הנהלת ההתאחדות לכדורגל עו־מדת להחליט היום על ״מצב ה־רום״ בליגות השונות.

פירושה המעשי של ההכרזה על ״מצב החירום״ הוא החמרה בענ־שים שיוטלו על קבוצות ושחקנים שיורשעו בוועדת המשמעת.

יחד עם זאת יתבקש בית־הדין העליון של ההתאחדות שלא להי־ענות לבקשות של הקלה בעונשים.

אלוף העולם באיגרוף (משקל כבד) ג׳ו. פרייזר (מימין) ממשיך להופיע בלהקת קצב, בטלוויזיה של ניו־יורק.

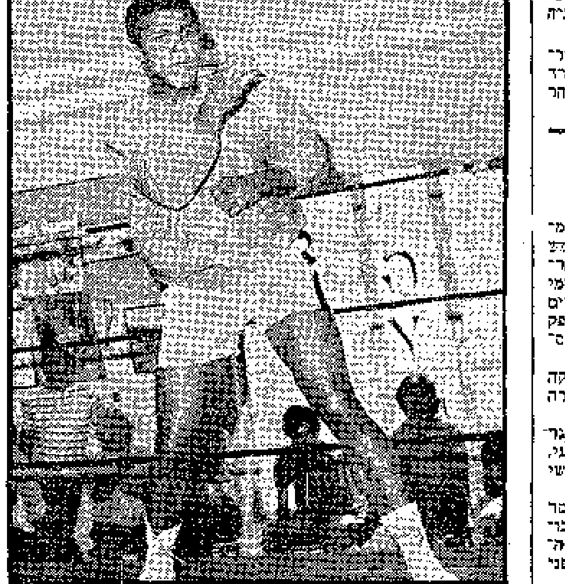

באותה שעה מתאמן קאסיוס קליי שעות רבות במחנה האימון שלו בפלורידה לעיני קהל מעריצים — לקראת הקרב נגד פרייזר ב־8 במארס.

כדורסלני בי״ס ״שבח״ אלופי איזור ת״א

במשחק הגמר על אליפות א־זור תל־אביב בכדורסל לבתי־ספר על־יסודיים ניצחה אתמול נבחרת ״שבח״ את נבחרת ״בליך״ מר״ג בתוצאה 72:90 (30:38).

השחקן הפגיע את אלופת תל־אביב (״שבח״) ואלופת מחוז דן (״בליך״) והמנצחת תשתתף בתחרויות הארציות שייערכו בשבוע ה־בא במכון וינגייט. הנבחרת שתנ־צח בגמר הארצי תייצג את ישראל באליפות אירופה לנבחרות בתי־ספר על־יסודיים.

במשחק, שנערך במגרש האוני־ברסיטה ברמת־אביב, קלע מיכאל ברקוביץ, המשחק בקבוצת מכבי דרום, 42 נקודות לזכות ״שבח״. דב רוזין, בנו של המאמן יהושע רוזין, קלע 22 נקודות ל״בליך״. כן הי־רבו לקלוע גוטרזון (21) וקדר (16).

מאמן שיט מהולנד יבוא ב־19 במארס

מאמן השייט מהולנד, הוייקה בלוק, הודיע, כי לא יוכל לבוא ל־ישראל, ובמקומו יגיע ב־19 במארס המאמן אימהוף.

אימהוף ישהה בישראל שבוע ימים, ובפרק זמן זה יאמן שייטים ישראליים במפרשיות מדגם ה״הרי ג׳ני המעופף״.

יגדלו תקציבי וועדות ההתאחדות

ועדת הכספים של ההתאחדות ל־ספורט החליטה בסוף השבוע להו־סיף כ־80,000 ל״י לתקציבי הוועדות לשנת הכספים 1971/72.

מתוך הסכום הזה תקבל ועדת ה־כדורעף כ־30,000 ל״י, כך שתקציבה יסתכם ברבע מליון ל״י.

זהו העמוד הראשון של ״אמר״ במתכונתו החדשה.

העתון מופיע עתה בשני צבעים ובנוי בצורה העושה את הקריאה בו לקלה יותר.

המלץ על ״אמר״ בפני ידידיך וקרוביך העולים.

כדאי להמליץ עליו גם בקרב ידידיך שאינם עולים, אך מתקשים עדיין בקריאת עתון עברי רגיל.

״אמר״ יביא לביתם מדי בוקר את עולם החדשות בעברית קלה ובניקוד. ויעזור להם להתקדם בעבודה ולהיקלט בחיי הארץ, בתרבותה ובחברתה.

בשמים

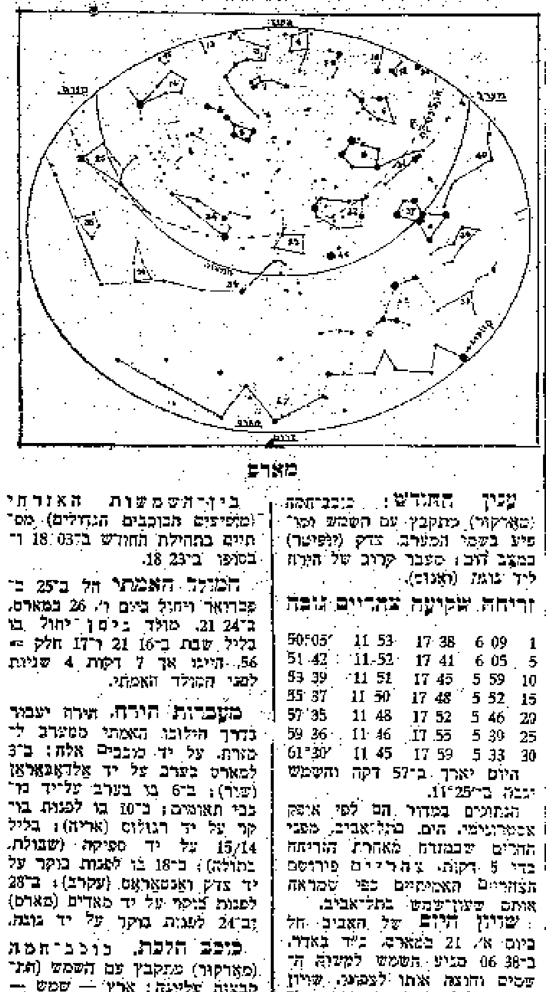

עניין החודש:

	זריחה	שקיעה	צהריים	גובה
1	6 09	17 38	11 53	50°05'
5	6 05	17 41	11 52	51 42
10	5 59	17 45	11 51	53 39
15	5 52	17 48	11 50	55 37
20	5 46	17 52	11 48	57 35
25	5 39	17 55	11 46	59 36
30	5 33	17 59	11 45	61°33

הנתונים במדור הם לפי אופק אסטרונומי. היום, בתל־אביב, מפני ההרים שבמזרח מאחרת הזריחה בכדי 5 דקות. צהריים פירושם הצהריים האמיתיים כפי שמראה אותם שעון־שמש בתל־אביב.

שוויון היום של האביב חל ביום א׳, 21 במארס, כ״ד באדר, ב־38 06 כשיגיע השמש למשווה ה־שמים והוצא אתו לצפונו. שוויון היום והלילה, ראשית האביב ל־חצי הכדור הצפוני, והסתיו — לדרומי. בצהרי יום זה גובה ה־שמש בתל־אביב 57°56' (90° בקו־דת הקדקוד מינוס 32°04' הרוחב הגיאוגרפי של תל־אביב; ביום הארוך גבהו 81°23' ובקצר 34°29'). מקום השמש ביום זה הוא בנקודה אשר משווה־השמים פוגע באקליפ־טיקה, בין כוכבי דגים. הלוח מצי־ין: מזל ניסן טלה. המקום שבו היה נראה השמש לפני כ־אלפיים שנה.

השחר האסטרונומי (השמש 18° מתחת לאופק; הכוכבים ה־קטנים מתחילים להעלם) עולה ב־תחילת החודש ב־50 04 ובסופו ב־10 04. אחרונים לפני זריחת החמה נעלמים: אנטארס (עקרב), ב־רום; ספיקה (שבולת; בתולה) במערב; ארקטור (רועה השורים) במרומים; ואגה (נבל), דאנאב (ברבור) ואל־תאיר (נשר) בצפון־מזרח; ואחרון־אחרון צוגה וצדק (יופיטר) במזרח.

השחר האזרחי (השמש 6° מתחת לאופק; נעלמים כל הכוכבים) עולה בתחילת החודש ב־05 43 ובבסופו ב־05 05.

בין־השמשות האזרחי (מתחילים הכוכבים הנראים) מסתיים בתחילת החודש ב־00 19 ובסופו ב־23 19. ראשונים לאחר שקיעת החמה מופיעים: סיריוס (כלב גדול); קאנופוס (אניית ארגו); פרוקיון (כלב קטן), וכוכבי אוריון בדרום; אלדאבאראן (שור) וקאפלה (עגלון) בגלוהים; תאומים בצפון־מזרח.

... בני תאומים; ב־10 בו לפנות בו־קר על יד רגולוס (אריה); בליל 15/14 על יד ספיקה (שבולת, בתולה); ב־18 בו לפנות בוקר על יד צדק ואנטאראס (עקרב); ב־28 לפנות בוקר על יד מאדים (מארס) וב־24 לפנות בוקר על יד נוגה.

כוכב חלבת, כוכב־חמה (מארקור) מתקבץ עם השמש (הת־קבצות עליונה: ארץ — שמש — כוכב) ב־6 לחודש ויופיע בשמי המערב לאחר שקיעת החמה ב־17 בו. אורו במופיע 1.0 — ולסוף החודש ירד ל־0.1—. ב־30 לחודש קידמית, ממערב למזרח, בין כו־כבי דגים.

נוגה (ונוס) כוכב השחר, נו־דד בהליכה קידמית, ממערב למז־רח ובין קצה קשת אל דלי, כשהוא מצפין מ־19°6'— ל־11.5°—, אורו יורד מ־3.7— ל־3.5—. בת־חילת החודש ובסופו זורח נוגה ב־50 03. בתחילת החודש 2⅓ שעה לפני השמש ובסופו 1¾ לפניה.

בבוקר 24 לחודש עובר הרמש הירח הזק שלפני המולד על יד נוגה קרוב אליו מאד.

מאדים (מארס) בהליכה קיד־מית, ממערב למזרח, בין כוכבי קשת כשהוא משנה את נטייתו אך מעט — מ־23°.6— ל־23°.4—. עולה בתחילת החודש ב־35 01 ובסופו ב־00 01. אורו עולה מ־1.0+ ל־0.6+.

צדק (יופיטר) בין כוכבי עקרב עד 23 לחודש בהליכה קידמית, ואז במצב דום, לאמור, עומד לשעה; והליכתו שתתחיל מאז אחו־רנית, ממזרח למערב. עולה בת־חילת החודש ב־00 15 ובסופו ב־20 22. אורו עולה מ־1.7— ל־1.9—.

שבתאי (סאטורן) בהליכה קידמית, ממערב למזרח, בין כו־כבי שור. שוקע בתחילת החודש ב־50 22 ובסופו ב־05 21. אורו עולה מ־0.5+ ל־0.4+.

אצל אלה מועדי המינימום ההליכי בשעות החשיכה: ב־6 ב־מארס בשעה 2.9; ב־8 בו ב־23.8; ב־11 בו ב־20.6; ב־29 בו ב־1.5; ב־31 בו ב־22.3.

אור הגלגל (אור הזודיאקוס) נראה יפה בערב. עמוד האור מאו־בך כמעט לאופק וראשו מגיע עד לבימה (פליאדאס).

כוכבי השבת. המפה מראה את שמי ארץ־ישראל כפי שהם ב־1 במארס בשעה 22; ב־15 בו בשעה 21; ב־30 בו בשעה 20.

המסתכל באחד מרוחות השמים יחזיק את המפה כשהרות שהוא מסתכל בו נתון למטה. המסתכל בהלקת שמי המערב, למשל, מח־זיק את המפה לפניו כשהמסומן בה ״מערב״ — למטה, וכן כולם. המסתכל במרומי השמים יחזיק את המפה מעל לראשו, כשהמסומן ״צפון״ מופנה לצד צפון.

מספר 1 חיב קטן (כוכב הקוטב), 2 העגלה, 3 דראקון, 4 קאפיאוה, 5 קאסיופיה, 6 פרסיאוס (אלגול), 7 כלבי ציד, 8 שערת בירוניקי, 9 עגלון (קאפאלה, העז), 10 אנד־רומאדה, 12 משולש, 13 הארקט־לאס, 14 רועה השורים (ארקטור), 15 כתר צפוני, 20 טלה, 21 שור, 22 תאומים, 23 סרטן, 24 אריה (רגולוס), 25 בתולה (ספיקה), 34 נחש־המים, 35 עורב, 36 גביע, 37 אוריון, 38 ארנב, 39 יונה, 40 אריואנוס, 45 כלב גדול (סיריוס), 46 כלב קטן (פרו־קיון), 47 נהר ארגו (קאנופוס).

מינהל מחוז המרכז רמלה

ד׳ כסלו תש״ל

16 בנובמבר 1969

920/1

לכבוד

מר אליעזר ברויאר

יו״ר האגודה

מרכז לחינוך איחוד

סמינר באר־יעקב

אדון נכבד,

אני מתכבד לאשר קבלת הו־דעתכם מיום ט״ז אלול תשכ״ט מ־29.8.1969 בדבר ייסוד אגודה לפי החוק העותומני לאגודות ב־צירוף תקנות האגודה כדלהלן:

שם האגודה: מרכז לחינוך ״איחוד״.

כתובת האגודה: סמינר באר־יעקב, באר־יעקב.

מטרות האגודה: א) לפעול ל־קידום הנוער המתבגר בישראל בשטח החינוך, ההשכלה וההכש־רה המקצועית למען שיפור רמת החינוך, ההשכלה וההכשרה המק־צועית בקרב בני הנוער, במיוחד מהעלייה החדשה בישראל.

ב) למזג ולשלב את פעולות ארבעת המוסדות דלהלן: מוסד חינוכי לנערות בכפר אליהו, מכון חינוכי חיפה, סמינר באר־יעקב ומרכז חינוכי לגליל למפעל חינו־כי אחד, במגמה ותוך שאיפה ל־מיזוג מלא במטרה להגביר את פעולות המוסדות הנזכרים בשט־חי הפעולה שפורטו בסעיף א׳.

בכבוד רב, א׳ חיון

הממונה על מחוז המרכז